

Lietuvos Respublikos teismų ir
teismų savivaldos institucijų

2010 metų veiklos apžvalga

Lietuvos Respublikos teismų
ir teismų savivaldos institucijų
**2010 metų veiklos
apžvalga**

TURINYS

ĮVADAS.....	5
1. BENDROJI INFORMACIJA APIE TEISMUS	6
2. DUOMENYS APIE TEISĖJUS	6
3. DUOMENYS APIE TEISĖJŲ PADĖJĖJUS	7
4. TEISMŲ FINANSAVIMAS	9
5. DUOMENYS APIE TEISMUOSE NAGRINĖTAS BAUDŽIAMĄSIAS, CIVILINES IR ADMINISTRACINES BYLAS...9	
5.1. Baudžiamosios bylos.....	9
5.2. Civilinės bylos	17
5.3. Administracinės bylos	22
6. BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS.....	26
6.1. CIVILINĖS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS.....	28
6.2. PAGRINDINĖS CIVILINIŲ BYLŲ UŽSITĖSUSIO NAGRINĖJIMO PRIEŽASTYS.....	33
6.3. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS.....	37
6.4. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP 5 METUS.....	41
6.5. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, NUTRAUKTOS SUĖJUS SENATIES TERMINUI	43
6.6. ADMINISTRACINĖS BYLOS.....	46
6.7. Administracinių teisės pažeidimų bylos.....	47
6.8. Administracinių teisės pažeidimų bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui.....	48
7. EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO PRIIMTI SPRENDIMAI	48
8. 2010 M. DARBO KRŪVIŲ APYLINKIŲ TEISMUOSE ANALIZĖ.....	50
8.1. Darbo krūvių dinamika	51
8.2. Darbo krūvis (-iai) nagrinėjant civilines bylas.....	53
8.3. Darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias bylas	55
8.4. Darbo krūvių struktūra didžiausią darbo krūvį turinčiuose teismuose	56
8.5. Darbo krūvių analizė pagal bylų skaičių tenkantį vienam teisėjo etatui.....	57
8.6. Teismų darbo krūvis su teisėjų padėjėjų darbo indėliu.....	59
8.7. 2010 m. darbo krūvių apygardų teismuose analizė	61
8.8. 2010 m. darbo krūviai apygardų administraciniuose teismuose	63
8.9. Išvados ir pasiūlymai.....	65
9. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKLA.....	65
9.1. Bendroji informacija apie teismų savivaldos institucijas.....	65
9.2. Teisėjų tarybos veikla 2010 metais.....	66
9.3. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos veikla 2010 metais.....	79
9.4. Teisėjų garbės teismo veikla 2010 m.	80
9.5. Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos veikla 2010 metais.....	82
9.6. Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos veikla 2010 metais.....	82
9.7. Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos veikla 2010 metais.....	82
10. TEISMINĖ MEDIACIJA LIETUVOJE	83
11. TEISMŲ INFORMACINĖS SISTEMOS <i>LITEKO</i> PLĖTRA	85

ĮVADAS

2010 metai teismams buvo sunkaus darbo metai - ekonominio sunkmečio problemos įtakojo ypač padidėjusį bylų skaičių teismuose. Bendrosios kompetencijos teismuose, kaip pirmosios instancijos teismuose, išnagrinėtos 311 617 civilinės, baudžiamosios ir administracinių teisės pažeidimų bylos. 2010 metais vienas apylinkės teismo teisėjas per mėnesį vidutiniškai išnagrinėjo 75,86 bylas ir kitus procesinius dokumentus (teisėjo darbo krūvis). Tuo tarpu teisėjų skaičius teismuose nesikeitė. 2010 metais teismuose dirbo 775 teisėjai, iš jų – 483 – apylinkių teismuose, 156 – apygardų teismuose, 30 – Lietuvos apeliaciniame teisme, 37 – Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme, 53 – apygardų administraciniuose teismuose, 16 – Lietuvos vyriausiąjame administraciniame teisme. Teismuose dirbo 560 teisėjų padėjėjų.

2010 metais būta tiek pozityvių įvykių, tiek ir sudėtingų situacijų, susidurta su iššūkiais. Teisėjų tarybai teko spręsti šiuo teismams nelengvu laikotarpiu iškilusias problemas. Ypač daug dėmesio skirta teismų administracinės veiklos kontrolės stiprinimui, teismų organizacinio darbo gerinimui, buvo sprendžiami Hipotekos skyrių prie apylinkių teismų funkcijų, administravimo pertvarkos klausimai, numatytos priemonės taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) taikymo plėtrai paspartinti. Teismų darbo krūvių suvienodinimo problemai spręsti, pateikti siūlymai Respublikos Prezidentei padidinti teisėjų skaičių teismuose turinčiuose didelį darbo krūvį, atitinkamai mažinant teisėjų skaičių teismuose, turinčiuose mažesnį darbo krūvį. Daug dėmesio buvo skiriama LITEKO funkcijų plėtimui, pritaikant jas

teismų gautų procesinių dokumentų registravimui ir apskaitai, bylų nagrinėjimo eigos registravimui, teismo procesui reikalingų dokumentų ir duomenų paieškai, rinkimui, sisteminimui; procesinių dokumentų rengimui ir teikimui byloje dalyvaujantiems asmenims; teismų sprendimų, teismų veiklos statistinių rodiklių kaupimui, apdorojimui ir teikimui; LITEKO duomenų apie objektus saugojimui, sisteminimui ir teikimui (skelbimui); teismų darbo efektyvinimo stiprinimui. Spręsti kiti įvairūs teismų savivaldos institucijų kompetencijai priskirti klausimai. Atstovauta tarptautinėse organizacijose, sprendžiant teismams aktualius klausimus.

Padidėjęs teisėjų, dirbančių teismų savivaldos institucijose, darbo krūvis sudarė prielaidas Teisėjų tarybai priimti nutarimą, kuriuo atitinkamai sumažintas šių teisėjų darbo krūvis teismuose, siekiant efektyvesnio teismų savivaldos institucijų darbo.

Reikšmingu įvykiu 2010 metais buvo vykdomosios teismų savivaldos institucijos – Teisėjų tarybos vadovybės pasikeitimas. 2010 m. lapkričio 26 d. Teisėjų tarybos pirmininku išrinktas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Gintaras Kryževičius, Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotoju – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Egidijus Laužikas, Teisėjų tarybos sekretore – Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkė Laima Garnelienė.

Viena svarbesnių Teisėjų tarybos 2010 metų veiklos kryptių yra didesnės pastangos plėtojant dialogą su visuomene. Siekiant glaudesnio ryšio su visuomene, Teisėjų taryba pritarė atvirų durų dienos teismuose plėtojimo idėjai, jas rengti pasiū-

lė ne tik apygardų, bet ir apylinkių teismams. Atsižvelgusi į visuomenės atstovų pareiškimus, Teisėjų taryba nutarė rekomenduoti teismų pirmininkams nustatyti teisėjų specializaciją byloms, susijusioms su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat byloms dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų, nagrinėti. Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos atstovų pasiūlymu, Teisėjų taryba kreipėsi į teisėjus, siūlydama išreikšti poziciją dėl jų nuotraukų viešinimo Nacionalinės teismų administracijos internetiniame puslapyje. Teisėjų taryba taip pat yra nusprendusi rengti išvažiuojamuosius Teisėjų tarybos posėdžius, daugiau bendrauti su visuomene ir žiniasklaida ir tokiu būdu skatinti tai daryti visus teismus. Konstatuotas didesnis visuomenės aktyvumas, kreipiantis į teismų savivaldos institucijas. 2010 m. vien Teisėjų etikos ir drausmės komisija gavo net 227 skundus, prašymus ir teikimus. Parengtas ir patvirtintas teismų atviro visuomenei strategijos įgyvendinimo priemonių planas, be to, nuo 2010 metų pabaigos, pakeitus teisės aktus, visuomenės atstovai įgijo teisę dalyvauti teismų administracinės veiklos priežiūros įgyvendinime.

2010 metais pastebimas žymiai didesnis žiniasklaidos susidomėjimas teismų savivaldos institucijų veikla: žiniasklaidos atstovai dalyvauja Teisėjų etikos komisijos, Teisėjų garbės teismo bei Teisėjų tarybos posėdžiuose.

Pateikiamoje Teismų ir teismų savivaldos institucijų 2010 metų veiklos apžvalgoje siūloma susipažinti su informacija, susijusia su teismų bei teismų savivaldos institucijų veikla bei šią veiklą pagrindžiančiais statistiniais duomenimis.

1. BENDROJI INFORMACIJA APIE TEISMUS

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnyje įtvirtintas vienas pagrindinių teisinės valstybės principų – kad teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo teismai.

Lietuvos Respublikoje veikia bendrosios kompetencijos ir specializuoti teismai.

Bendrosios kompetencijos teismai:

- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas,
- Lietuvos apeliacinis teismas,
- Apygardų teismai (5),
- Apylinkių teismai (54).

Apylinkės teismas veikia kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėjantis baudžiamąsias, civilines ir administracinių teisės pažeidimų bylas (įstatymų priskirtas šio teismo kompetencijai), hipotekos teisėjų kompetencijai priskirtas bylas bei su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu susijusias bylas. Apylinkės teismo teisėjai taip pat atlieka ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijas ir kitas apylinkės teismo kompetencijai įstatymų priskirtas funkcijas.

Apygardos teismas veikia kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėjantis baudžiamąsias ir civilines bylas, įstatymo priskirtas jo kompe-

tencijai, bei apeliacinės instancijos teismas apylinkių teismų nuosprendžiams, sprendimams, nutartims ir nutarimams.

Lietuvos apeliacinis teismas veikia kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjantis bylas, kurias pirmąja instancija išnagrinėjo apygardos teismai, taip pat prašymus dėl užsienio valstybių ir tarptautinių teismų bei arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvos Respublikoje, atlieka kitas Lietuvos apeliaciniam teismo kompetencijai įstatymų priskirtas funkcijas.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas veikia kaip kasacinės instancijos teismas įsiteisėjusiems bendrosios kompetencijos teismų nuosprendžiams, sprendimams, nutartims ir nutarimams ir nagrinėja tik teisės klausimus. Viena Lietuvos Aukščiausiojo Teismo funkcijų taip pat yra vienodos teismų praktikos aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus formavimas.

Specializuoti teismai:

- Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas,
- Apygardų administraciniai teismai (5).

Apygardų administraciniai teismai nagrinėja skundus (prašymus) dėl viešojo ir vidinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų bei veiksmų ar neveikimo (pareigų nevykdymo), taip pat ginčus viešojo valdymo sferoje, norminių administracinių aktų teisėtumo klausimus, mokestinius ginčus ir t.t.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas veikia kaip pirmosios ir galutinės instancijos teismas, nagrinėjantis administracines bylas, įstatymų priskirtas jo kompetencijai, bei kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjantis bylas dėl apygardų administracinių teismų sprendimų, nutarimų, nutarčių, taip pat administracinių teisės pažeidimų bylas dėl apylinkių teismų nutarimų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas įstatymų nustatytais atvejais taip pat nagrinėja prašymus dėl proceso atnaujinimo užbaigtose administraciniuose bylose, įskaitant administracinių teisės apžėidimų bylas. Taip pat šis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus bei atlieka kitas funkcijas įstatymo priskirtas jo kompetencijai.

2. DUOMENYS APIE TEISĖJUS

Lietuvoje veikia 67 teismai. Juose 2010 m. pabaigoje dirbo 775 teisėjai, iš jų – 483 – apylinkių teismuose, 156 – apygardų teismuose, 30 – Lietuvos apeliaciniame teisme, 37 – Lietuvos Aukščiausiajame Teisme, 53 – apygardų administraciniuose teismuose,

16 – Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme.

2010 m. teisėjų korpusą papildė 33 asmenys (iš jų 4 teisės mokslų daktarai). Iš pareigų buvo atleisti 15 teisėjų: 8 – pasibaigus įgaliojimų laikui ar sulaukus pensinio amžiaus, 3 – savo noru, 4 – pažeidus teisėjo vardą.

Statistiniai duomenys apie teisėjus

Teisėjų skaičius respublikoje – **775**

iš jų moterys: 441 (56,90%)

vyrai: 334 (43,09%)

Teisėjo amžiaus vidurkis – 49,2 metai

iš jų pagal amžiaus grupes:

iki 30 metų 1 (0,12%)

30 – 40 metų 124 (16%)

41 – 50 metų 292 (37,67%)

51 – 60 metų 283 (36,51%)

virš 60 metų 75 (9,67%)

Informacija apie teisėjų skaičių

	Teisėjų etatų skaičius	Teisėjų skaičius	Laisvų teisėjų etatų skaičius
Respublikoje	787	775	12
Apylinkių teismuose	491	483	8
Apygardų teismuose	158	156	2
Lietuvos apeliaciniame teisme	30	30	0
Apygardų administraciniuose teismuose	55	53	2
Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme	16	16	0
Lietuvos Aukščiausiam Teisme	37	37	0

Informacija apie teisėjų skaičių Respublikos teismuose 2001 – 2010 m.

Metai	Duomenys metų pabaigoje					Atleista per metus							
	Teismų skaičius	Teisėjų etatai	Faktinis skaičius	Laisvi etatai	Paskirta teisėjų per metus	savo noru	pasibaigus įgaliojimų laikui	pažeidus teisėjo vardą	Įsiteisėjus apkaltinamam teismo nuosprendžiui	Išrinkus į kitas pareigas	Dėl sveikatos būklės	iš viso	
2001	67	712	654	58	20	3	12	0	0	0	0	15	
2002	67	718	666	52	28	1	1	0	0	2	0	4	
2003	67	753	669	84	17	7	8	3	0	0	0	18	
2004	67	753	693	60	29	1	2	2	0	0	0	5	
2005	67	753	729	24	50	2	7	0	0	2	1	12	
2006	67	776	732	44	21	6	8	0	0	0	0	14	
2007	67	776	745	31	28	6	9	1	1	0	0	17	
2008	67	787	754	33	23	2	9	0	0	2	0	13	
2009	67	787	757	30	20	2	13	0	0	0	1	16	
2010	67	787	775	12	33	3	8	4	0	0	0	15	

3. DUOMENYS APIE TEISĖJŲ PADĖJĖJUS

2010 m. teismuose dirbo 560 teisėjų padėjėjų. Apylinkių teismuose dar nebuvo neįsteigtos 192 teisėjų padėjėjų pareigybės, apygardų teismuose – 34, apygardų administraciniuose – 8, iš viso dar neįsteigtos 234 teisėjo padėjėjo pareigybės.

Teisėjo padėjėjo pareigybės 2010 m.

Teismo pavadinimas	Patvirtintas pareigybių skaičius	Finansuojamų pareigybių skaičius	Patenkintas poreikis, %
IŠ VISO:	794	560	70
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	37	37	100
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	23	23	100
Lietuvos apeliacinis teismas	30	30	100
Vilniaus apygardos teismas	54	51	94
Kauno apygardos teismas	39	30	77
Klaipėdos apygardos teismas	25	20	80
Šiaulių apygardos teismas	20	12	60
Panevėžio apygardos teismas	20	11	55
Iš viso apygardų teismuose:	158	124	78
Vilniaus apygardos administracinis teismas	24	23	96
Kauno apygardos administracinis teismas	10	9	90
Klaipėdos apygardos administracinis teismas	9	7	78
Šiaulių apygardos administracinis teismas	6	4	67
Panevėžio apygardos administracinis teismas	6	4	67
Iš viso apygardų administraciniuose teismuose:	55	47	85

Teismo pavadinimas	Patvirtintas pareigybių skaičius	Finansuojamų pareigybių skaičius	Patenkintas poreikis, %
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	48	28	58
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	33	26	79
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	23	14	61
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	4	3	75
Kauno m. apylinkės teismas	54	38	70
Klaipėdos m. apylinkės teismas	34	24	71
Šiaulių m. apylinkės teismas	20	11	55
Panevėžio m. apylinkės teismas	23	16	70
Druskininkų m. apylinkės teismas	4	3	75
Palangos m. apylinkės teismas	3	2	67
Visagino m. apylinkės teismas	5	2	40
Akmenės r. apylinkės teismas	4	2	50
Alytaus r. apylinkės teismas	14	8	57
Anykščių r. apylinkės teismas	3	2	67
Biržų r. apylinkės teismas	4	3	75
Ignalinos r. apylinkės teismas	3	2	67
Jonavos r. apylinkės teismas	9	6	67
Joniškio r. apylinkės teismas	3	2	67
Jurbarko r. apylinkės teismas	4	2	50
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	6	3	50
Kauno r. apylinkės teismas	9	5	56
Kėdainių r. apylinkės teismas	7	4	57
Kelmės r. apylinkės teismas	4	2	50
Klaipėdos r. apylinkės teismas	6	3	50
Kretingos r. apylinkės teismas	5	2	40
Kupiškio r. apylinkės teismas	3	1	33
Lazdijų r. apylinkės teismas	4	2	50
Marijampolės r. apylinkės teismas	13	8	62
Mažeikių r. apylinkės teismas	8	7	88
Molėtų r. apylinkės teismas	3	1	33
Pakruojo r. apylinkės teismas	3	2	67
Pasvalio r. apylinkės teismas	4	2	50
Plungės r. apylinkės teismas	6	3	50
Prienų r. apylinkės teismas	4	2	50
Radviliškio r. apylinkės teismas	6	3	50
Raseinių r. apylinkės teismas	5	2	40
Rokiškio r. apylinkės teismas	6	2	33
Skuodo r. apylinkės teismas	3	1	33
Šalčininkų r. apylinkės teismas	5	3	60
Šakių r. apylinkės teismas	4	2	50
Šiaulių r. apylinkės teismas	5	2	40
Šilalės r. apylinkės teismas	4	2	50
Šilutės r. apylinkės teismas	8	4	50
Širvintų r. apylinkės teismas	3	1	33
Švenčionių r. apylinkės teismas	4	2	50
Tauragės r. apylinkės teismas	7	4	57
Telšių r. apylinkės teismas	6	3	50
Trakų r. apylinkės teismas	7	4	57
Ukmergės r. apylinkės teismas	6	4	67
Utenos r. apylinkės teismas	7	4	57
Varėnos r. apylinkės teismas	5	2	40
Vilniaus r. apylinkės teismas	11	8	73
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	5	3	60
Zarasų r. apylinkės teismas	4	2	50
Iš viso apylinkių teismuose:	491	299	61

4. TEISMŲ FINANSAVIMAS

2009-2010 m. sparčiai didėjant gaunamų bylų skaičiui teismuose ir mažėjant Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimams teismams, teismų veikla tapo problematiška. Teismams keliami sunkiai įgyvendinami uždaviniai, reikalaujama aukštų rezultatų, bet neužtikrinamas pakankamas finansavimas.

Teismams valstybės biudžeto asignavimų 2010 m. patvirtinta 173790 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 120342 tūkst. Lt. Šie asignavimai buvo nepakankami, be to didžioji dalis teismų turėjo įsiskolinimų už 2009 m.

2010 m. teismai asignavimų prekių ir paslaugų naudojimui turėjo minimaliai ir leido juos labai taupiai bei racionaliai. Teismų įsiskolinimai už prekes ir paslaugas 2010-01-01 sudarė 1221,8 tūkst. Lt, o 2010-12-31 – 919,4 tūkst. Lt (iš jų 170,4 tūkst. Lt už ryšių paslaugas, 403,9 tūkst. Lt už ekspertizes, 253,8 tūkst. Lt už komunalines paslaugas, 91,3 tūkst. Lt už kt.).

Teismai toliau laikėsi darbo užmokesčio taupymo priemonių (slenkančiu grafiku ėjo nemokamų atostogų, nepriėmė darbuotojų į laikinai laisvas vietas, nemokėjo darbuotojams priedų ir priemokų už kolegų pava-

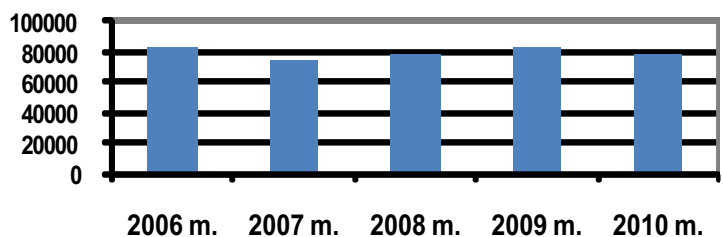
davimą ligos bei atostogų metu), tačiau 2010-12-31 net 32 teismai turėjo įsiskolinimų darbuotojams. Pagrindiniai veiksniai, lėmę teismų įsiskolinimo darbuotojams nebuvimą buvo: įsiskolinimo už 2009 m. neturėjimas, teisėjų buvimas vaiko priežiūros atostogose, laisvi teisėjų etatai (net keli mėnesiai turi nemažos įtakos), teismų pirmininkų sprendimai nepriimti pakaitinių darbuotojų į valstybės tarnautojų, išėjusių vaiko priežiūros atostogas, vietas ar atidėti konkursus į laikinai laisvus etatus, dėl teismų darbuotojų nedarbingumo sutauptos lėšos.

5. DUOMENYS APIE TEISMUOSE NAGRINĖTAS BAUDŽIAMĄSIAS, CIVILINES IR ADMINISTRACINES BYLAS

5.1. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS

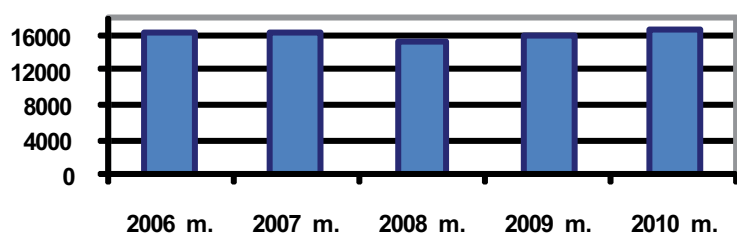
5.1.1. Vadovaujantis Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos teikiamomis statistinėmis ataskaitomis apie nusikalstamas veikas, kurios užregistruotos ir ištirtos ikiteisminio tyrimo įstaigose, Lietuvoje užregistruota nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų:

2006 m. – 82155
2007 m. – 73776
2008 m. – 78266
2009 m. – 83273
2010 m. – 77669

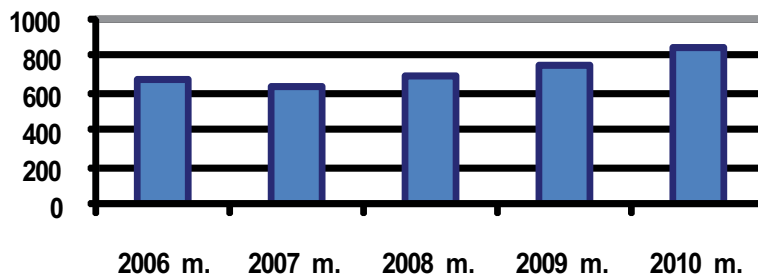
5.1.2. Miestų, rajonų apylinkių teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2006 m. – 16547
2007 m. – 15438
2008 m. – 15383
2009 m. – 16087
2010 m. – 16832

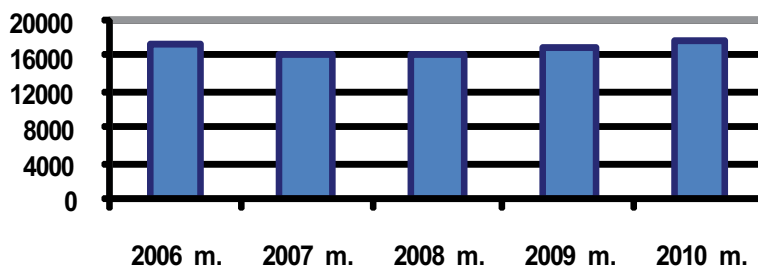
5.1.3. Apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2006 m. – 678
2007 m. – 628
2008 m. – 699
2009 m. – 745
2010 m. – 837

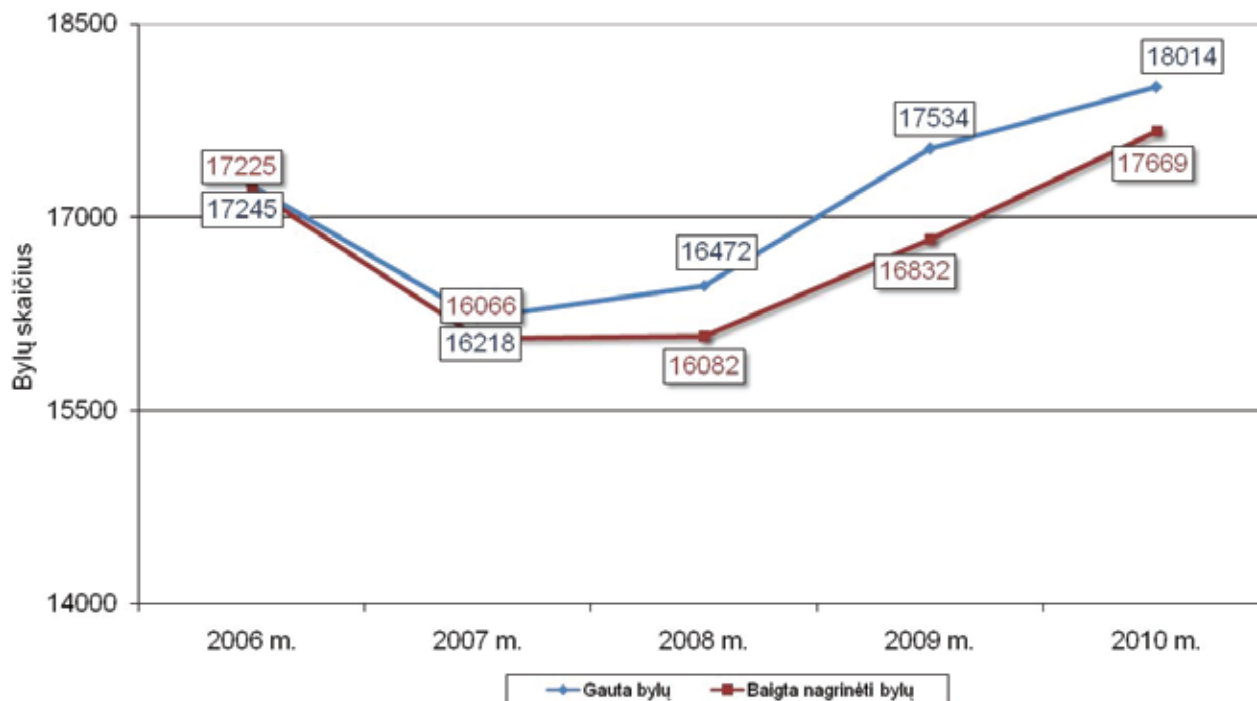

5.1.4. Iš viso miestų, rajonų apylinčių ir apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti baudžiamųjų bylų:

2006 m. – 17225
2007 m. – 16066
2008 m. – 16082
2009 m. – 16832
2010 m. – 17669

BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2006–2010 M.

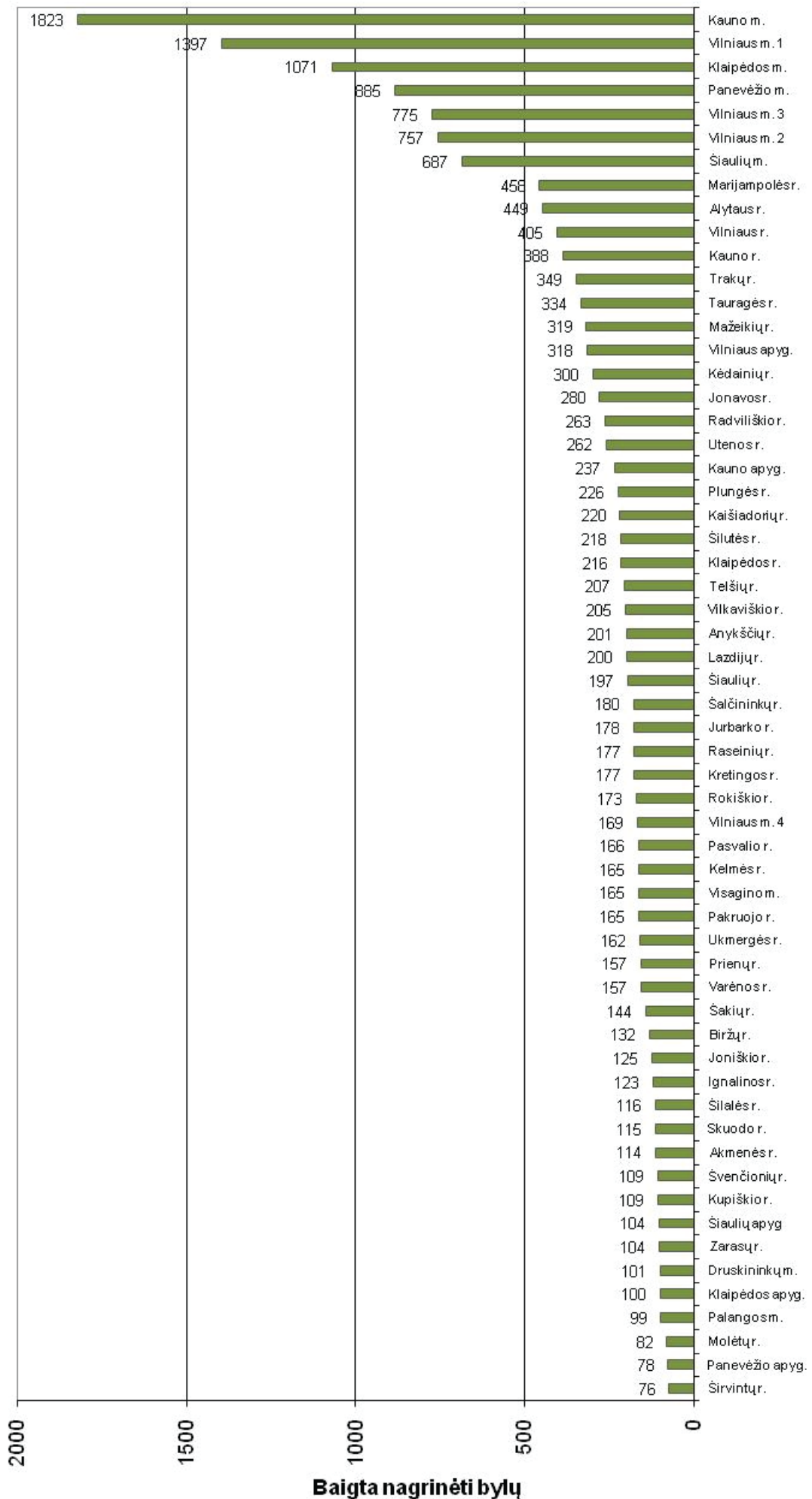

I instancijos teismuose 2006 metais buvo gauta 17245 baudžiamosios bylos, 2010 metais – 18014 bylų.

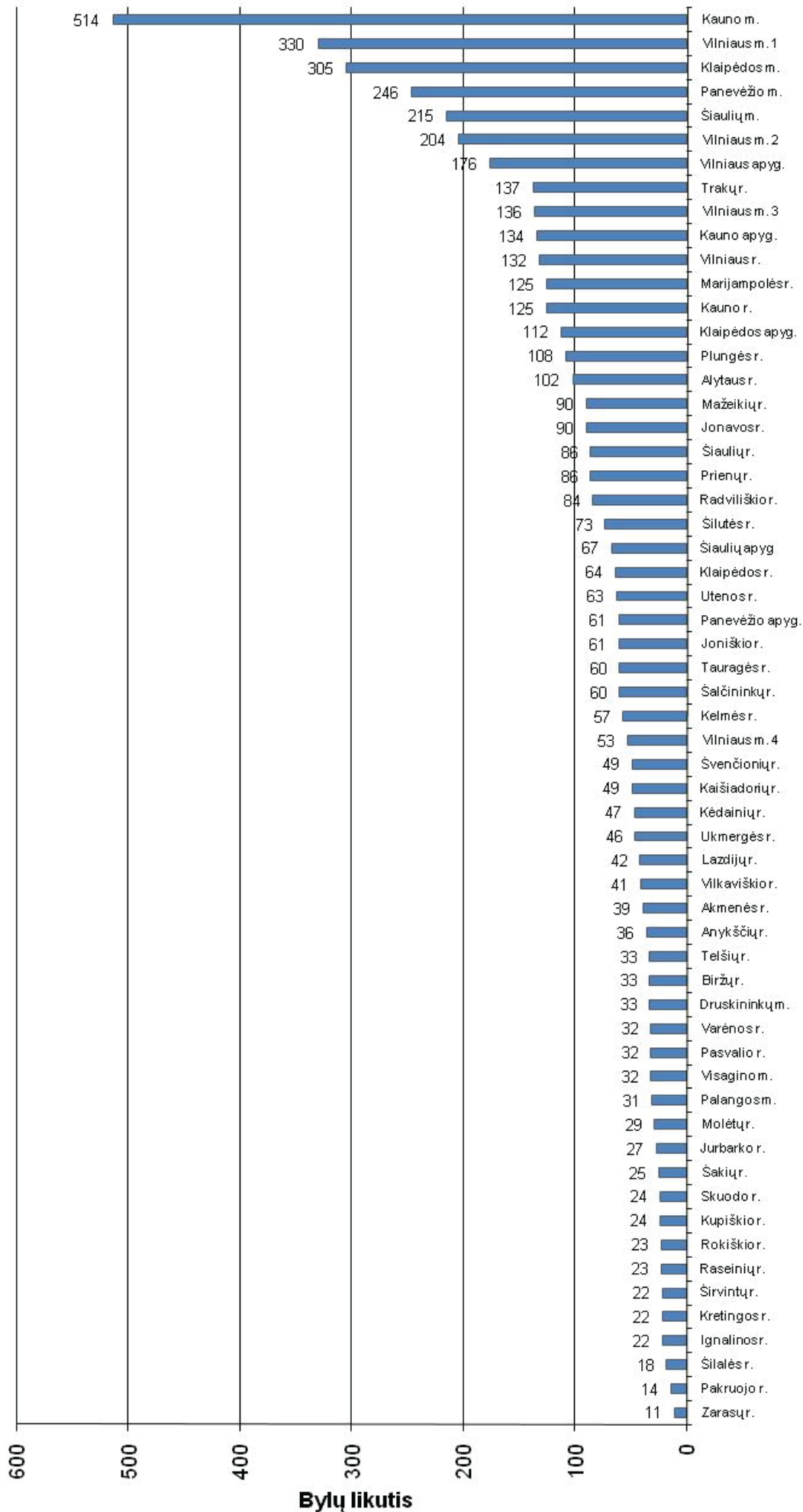
Baigtų nagrinėti baudžiamųjų bylų skaičius per tą patį laikotarpį padidėjo nuo 17225 iki 17669. Palyginti

su 2009 metais, 2010 metais baigtų nagrinėti baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo 5 procentais.

2010 M. BAIGTA NAGRINĖTI BAUDŽIAMŪJŲ BYLŲ I INSTANCIJOS TEISMUOSE

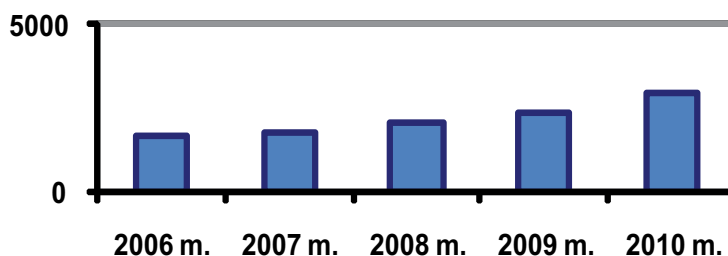

BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ LIKUČIAI I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2010 M.

5.1.5. Baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius:

2006 m. – 1624 (9 %)
2007 m. – 1812 (11 %)
2008 m. – 2014 (12 %)
2009 m. – 2369 (14 %)
2010 m. – 2980 (17 %)

Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, kiekis apylinkių ir apygardų teismuose

Teismas	Baudžiamųjų bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	167	49
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	105	39
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	56	17
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	37	27
Kauno m. apylinkės teismas	198	93
Klaipėdos m. apylinkės teismas	145	56
Šiaulių m. apylinkės teismas	81	26
Panevėžio m. apylinkės teismas	107	40
Druskininkų m. apylinkės teismas	7	7
Palangos m. apylinkės teismas	9	
Visagino m. apylinkės teismas	11	6
Akmenės r. apylinkės teismas	17	2
Alytaus r. apylinkės teismas	48	14
Anykščių r. apylinkės teismas	29	13
Biržų r. apylinkės teismas	11	2
Ignalinos r. apylinkės teismas	5	
Jonavos r. apylinkės teismas	48	17
Joniškio r. apylinkės teismas	26	21
Jurbarko r. apylinkės teismas	4	7
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	26	13
Kauno r. apylinkės teismas	71	24
Kėdainių r. apylinkės teismas	19	
Kelmės r. apylinkės teismas	17	4
Klaipėdos r. apylinkės teismas	39	2
Kretingos r. apylinkės teismas	14	2
Kupiškio r. apylinkės teismas	3	2
Lazdijų r. apylinkės teismas	7	5
Marijampolės r. apylinkės teismas	46	13
Mažeikių r. apylinkės teismas	29	20
Molėtų r. apylinkės teismas	10	6
Pakruojo r. apylinkės teismas	6	3
Pasvalio r. apylinkės teismas	20	4
Plungės r. apylinkės teismas	39	14
Prienų r. apylinkės teismas	22	13
Radviliškio r. apylinkės teismas	10	4
Raseinių r. apylinkės teismas	11	3
Rokiškio r. apylinkės teismas	1	
Skuodo r. apylinkės teismas	6	
Šalčininkų r. apylinkės teismas	28	17
Šakių r. apylinkės teismas	12	8
Šiaulių r. apylinkės teismas	35	21
Šilalės r. apylinkės teismas	10	1
Šilutės r. apylinkės teismas	28	11
Širvintų r. apylinkės teismas	3	2
Švenčionių r. apylinkės teismas	16	7
Tauragės r. apylinkės teismas	24	8

Telšių r. apylinkės teismas	31	7
Trakų r. apylinkės teismas	83	37
Ukmergės r. apylinkės teismas	13	5
Utenos r. apylinkės teismas	38	7
Varėnos r. apylinkės teismas	20	5
Vilniaus r. apylinkės teismas	78	35
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	15	3
Zarasų r. apylinkės teismas	5	1
Vilniaus apygardos teismas	48	55
Kauno apygardos teismas	54	33
Klaipėdos apygardos teismas	32	10
Šiaulių apygardos teismas	15	12
Panevėžio apygardos teismas	22	10
Apylinkių teismuose, iš viso:	1946	743
Apygardų teismuose, iš viso:	171	120
RESPUBLIKOJE, iš viso:	2117	863

5.1.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia baudžiamųjų bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (procentinė išraiška pagal išnagrinėtų bylų skaičių):

2009 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	44,83
Plungės r. apylinkės teismas	29,36
Trakų r. apylinkės teismas	26,29
Kauno r. apylinkės teismas	24,45
Prienų r. apylinkės teismas	22,96
Šiaulių r. apylinkės teismas	22,29
Joniškio r. apylinkės teismas	20,79
Šalčininkų r. apylinkės teismas	20,63
Vilniaus r. apylinkės teismas	20,39
Švenčionių r. apylinkės teismas	19,00
Mažeikių r. apylinkės teismas	18,06
Utenos r. apylinkės teismas	18,03

2010 metais:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	37,87
Joniškio r. apylinkės teismas	37,6
Trakų r. apylinkės teismas	34,38
Šiaulių r. apylinkės teismas	28,43
Vilniaus r. apylinkės teismas	27,9
Šalčininkų r. apylinkės teismas	25
Kauno r. apylinkės teismas	24,48
Plungės r. apylinkės teismas	23,45
Jonavos r. apylinkės teismas	23,21
Prienų r. apylinkės teismas	22,29
Švenčionių r. apylinkės teismas	21,1
Anykščių r. apylinkės teismas	20,9

5.1.7. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia baudžiamųjų bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (absoliutus skaičiai):

2009 metais:

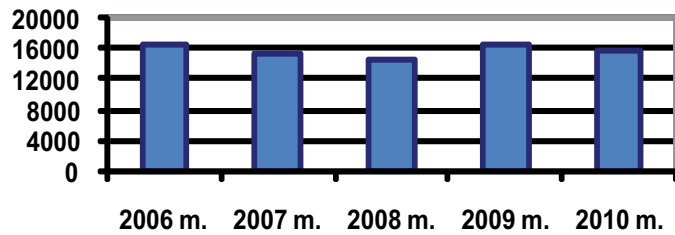
Kauno m. apylinkės teismas	234
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	159
Klaipėdos m. apylinkės teismas	137
Panevėžio m. apylinkės teismas	126
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	105
Šiaulių m. apylinkės teismas	89
Kauno r. apylinkės teismas	78
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	78
Vilniaus r. apylinkės teismas	73
Trakų r. apylinkės teismas	66
Plungės r. apylinkės teismas	64
Alytaus r. apylinkės teismas	63
Tauragės r. apylinkės teismas	46

2010 metais:

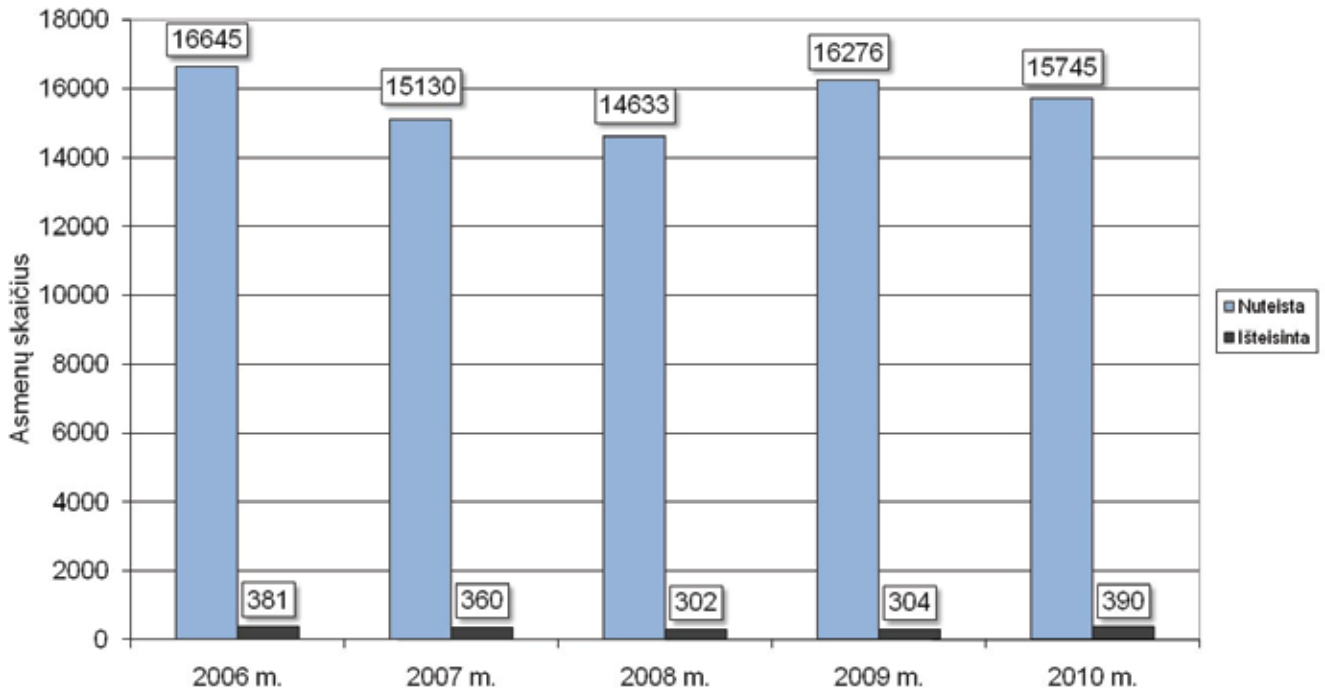
Kauno m. apylinkės teismas	291
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	216
Klaipėdos m. apylinkės teismas	201
Panevėžio m. apylinkės teismas	147
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	144
Trakų r. apylinkės teismas	120
Vilniaus r. apylinkės teismas	113
Šiaulių m. apylinkės teismas	107
Kauno r. apylinkės teismas	95
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	73
Jonavos r. apylinkės teismas	65
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	64
Alytaus r. apylinkės teismas	62

5.1.8. Nuteista asmenų:

2006 m. – 16645
2007 m. – 15130
2008 m. – 14633
2009 m. – 16276
2010 m. – 15745

2006–2010 M. NUTEISTŲ IR IŠTEISINTŲ ASMENŲ SKAIČIUS I INSTANCIJOS TEISMUOSE

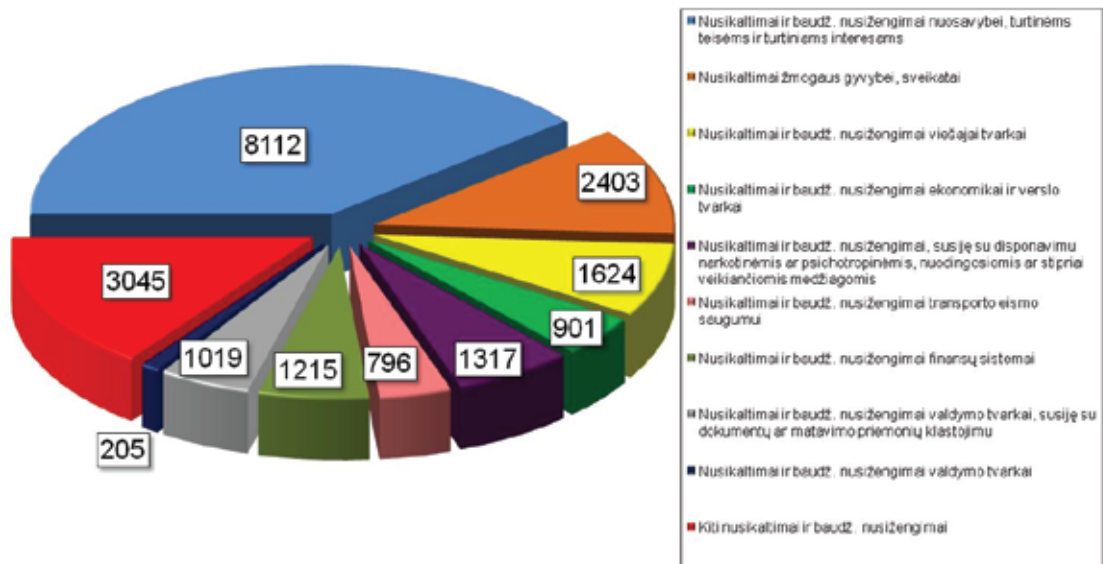

Iš jų nepilnamečių:

2006 m. – 1688
2007 m. – 1510
2008 m. – 1435
2009 m. – 1654
2010 m. – 1469

5.1.9. Nuteista asmenų už nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams:

2006 m. – 8069
2007 m. – 8695
2008 m. – 8634
2009 m. – 9441
2010 m. – 9009

2010 M. BAIGTŲ NAGRINĖTI BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ KATEGORIJOS
I INSTANCIJOS TEISMUOSE

5.1.10. Bausmių rūšys asmenims:

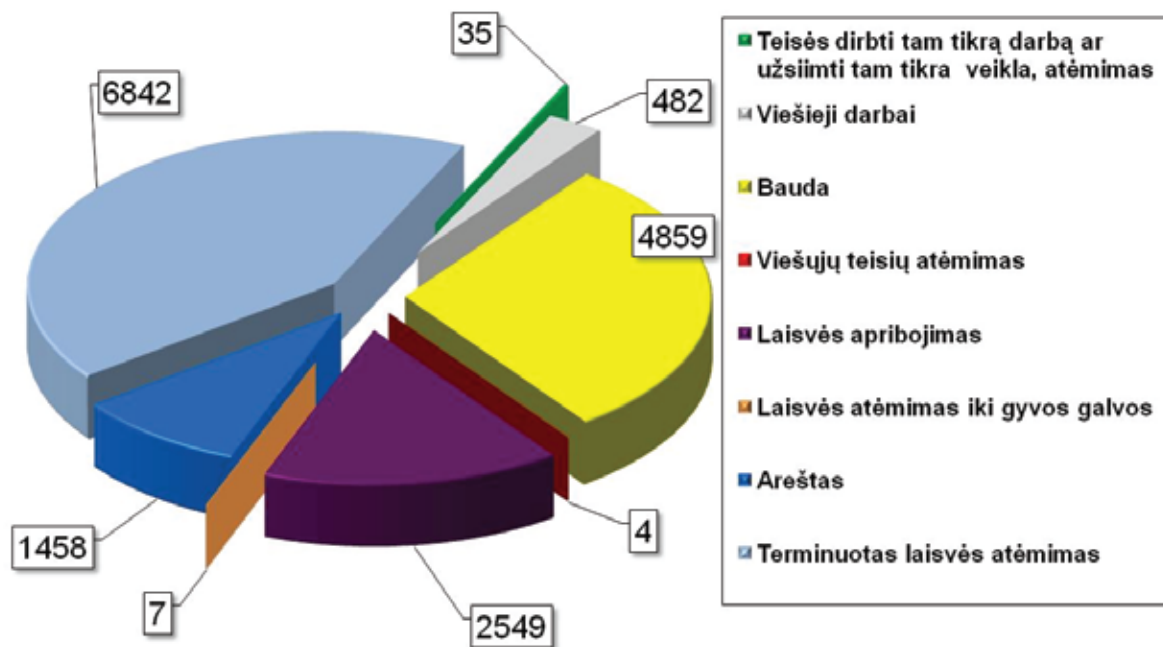
2009 m. taikytos bausmės:

Viešųjų teisių atėmimas	6
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimas	62
Viešieji darbai	334
Bauda	4603
Laisvės apribojimas	2217
Areštas	1465
Terminuotas laisvės atėmimas	6628
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	3

2010 m. taikytos bausmės:

Viešųjų teisių atėmimas	4
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla atėmimas	35
Viešieji darbai	482
Bauda	4859
Laisvės apribojimas	2549
Areštas	1458
Terminuotas laisvės atėmimas	6842
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	7

2010 M. I INSTANCIJOS TEISMUOSE ASMENIMS SKIRTŲ BAUSMIŲ RŪŠYS

5.2. CIVILINĖS BYLOS

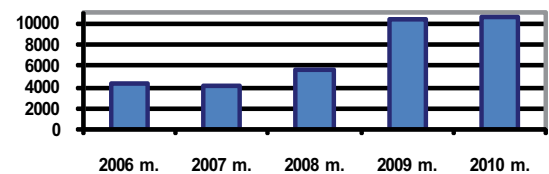
5.2.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2006 m. – 141049
2007 m. – 149345
2008 m. – 174381
2009 m. – 218880
2010 m. – 194770

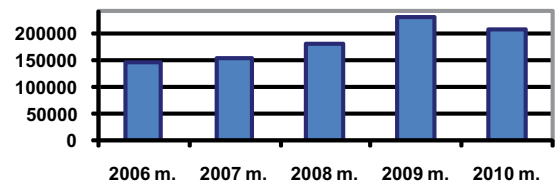
5.2.2. Apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2006 m. – 4237
2007 m. – 4091
2008 m. – 5690
2009 m. – 10341
2010 m. – 10653

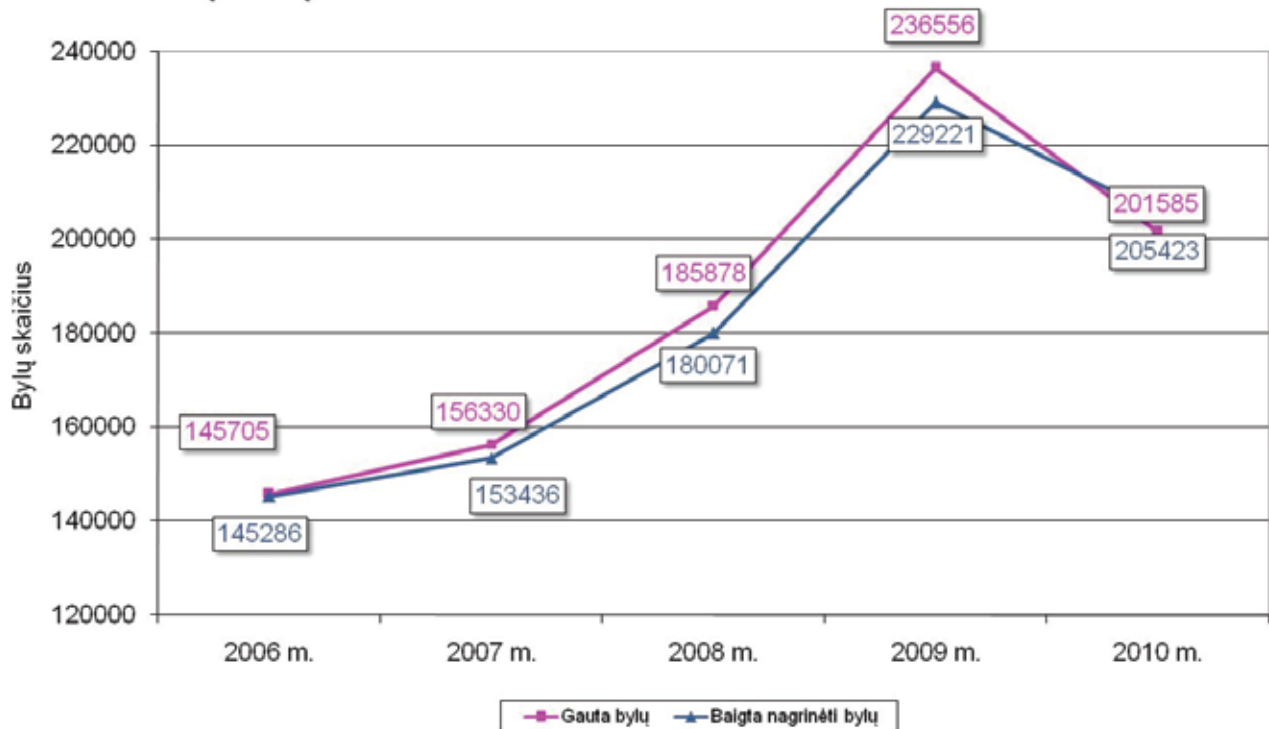

5.2.3. Iš viso miestų, rajonų apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) baigta nagrinėti civilinių bylų:

2006 m. – 145286
2007 m. – 153436
2008 m. – 180071
2009 m. – 229221
2010 m. – 205423

CIVILINIŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2006–2010 M.

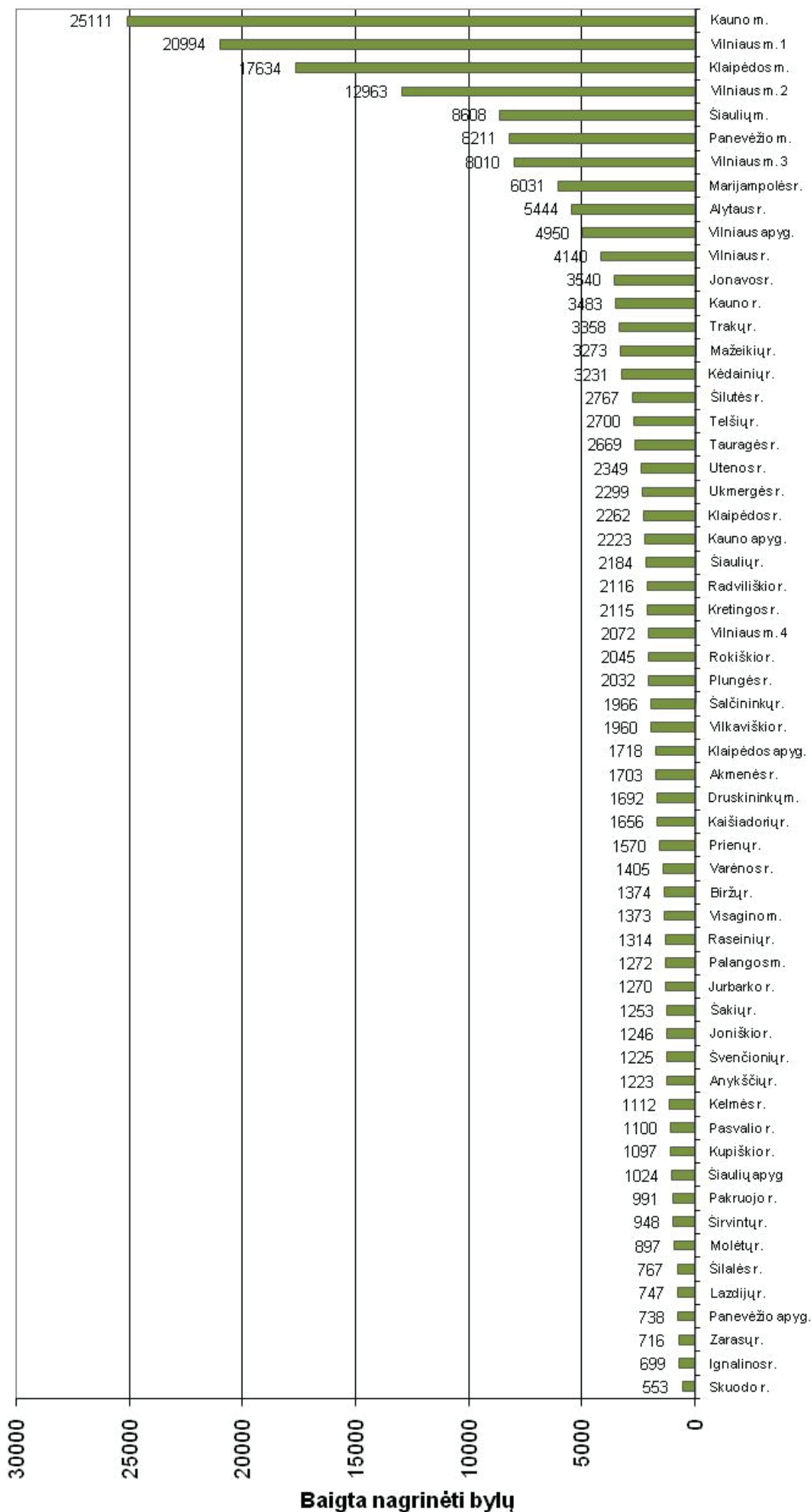

I instancijos teismuose 2006 metais buvo gautos 145705 civilinės bylos, 2010 metais – 201585 bylos.

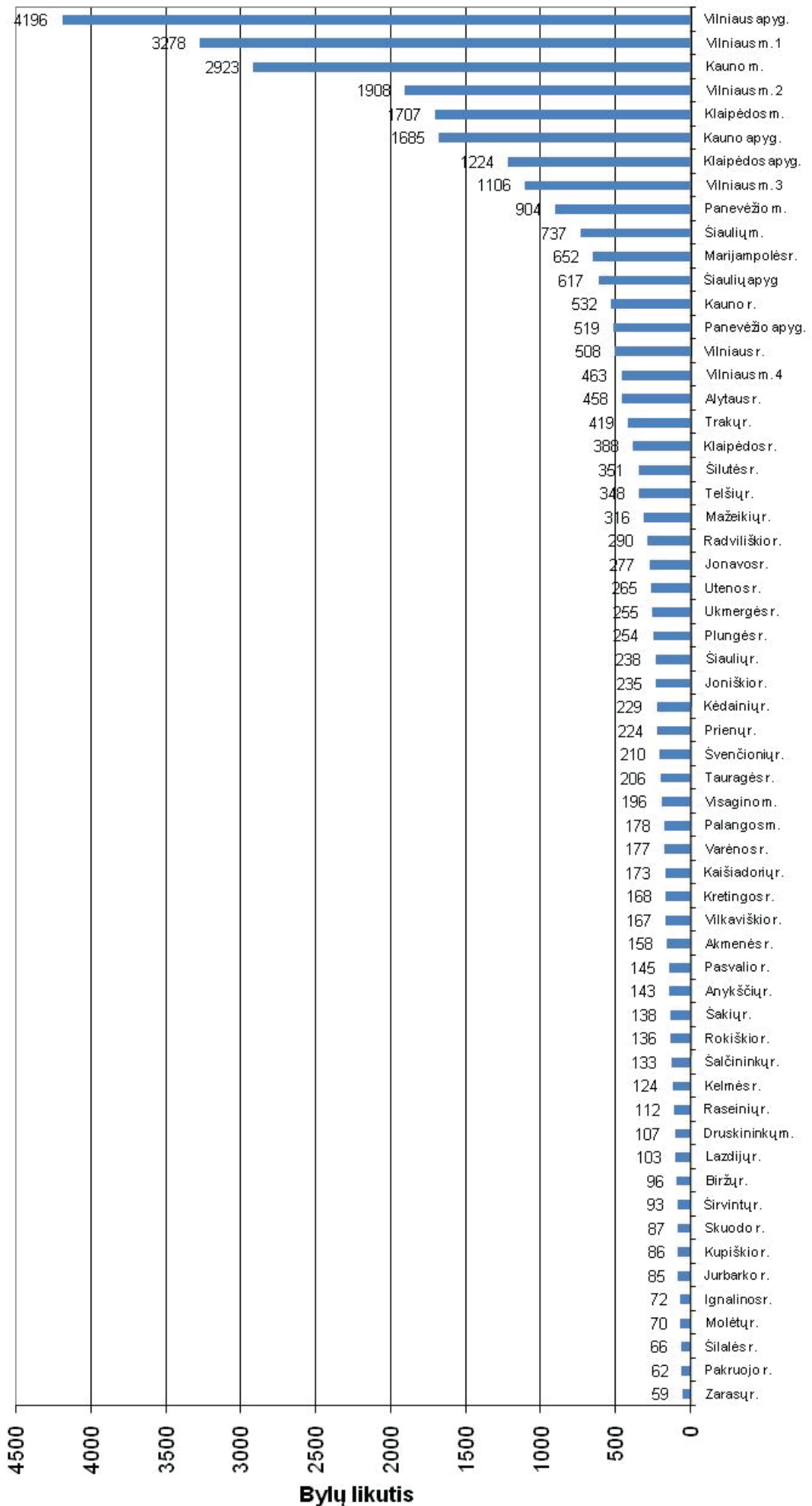
Baigtų nagrinėti civilinių bylų skaičius per tą patį laikotarpį padidėjo nuo 145286 iki 205423. Baigtų nagri-

nėti civilinių bylų skaičius sumažėjo nuo 229221 bylos 2009 metais iki 205423 bylų 2010 metais.

2010 M. BAIGTA NAGRINĖTI CIVILINIŲ BYLŲ I INSTANCIJOS TEISMUOSE

CIVILINIŲ BYLŲ LIKUČIAI I INSTANCIJOS TEISMUOSE 2010 M.

5.2.4. Civilinės bylos, baigtos nagrinėti daugiau kaip per 6 mėnesius:

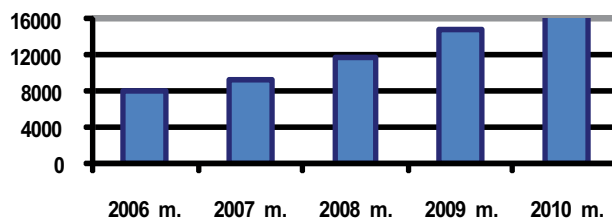
2006 m. – 8073 (5,56 %)

2007 m. – 9366 (6,10 %)

2008 m. – 11882 (6,60 %)

2009 m. – 14870 (6,49 %)

2010 m. – 18237 (8,87 %)

Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, kiekis apylinkių ir apygardų teismuose

Teismas	Civilinių bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	1814	889
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	1122	517
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	588	198
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	176	111
Kauno m. apylinkės teismas	1255	629
Klaipėdos m. apylinkės teismas	976	296
Šiaulių m. apylinkės teismas	290	151
Panevėžio m. apylinkės teismas	306	53
Druskininkų m. apylinkės teismas	47	19
Palangos m. apylinkės teismas	76	25
Visagino m. apylinkės teismas	65	21
Akmenės r. apylinkės teismas	174	48
Alytaus r. apylinkės teismas	139	45
Anykščių r. apylinkės teismas	74	42
Biržų r. apylinkės teismas	34	8
Ignalinos r. apylinkės teismas	19	10
Jonavos r. apylinkės teismas	108	31
Joniškio r. apylinkės teismas	98	61
Jurbarko r. apylinkės teismas	19	6
Kaišiadorių r. apylinkės teismas	46	13
Kauno r. apylinkės teismas	180	129
Kėdainių r. apylinkės teismas	47	9
Kelmės r. apylinkės teismas	53	19
Klaipėdos r. apylinkės teismas	93	76
Kretingos r. apylinkės teismas	62	17
Kupiškio r. apylinkės teismas	26	7
Lazdijų r. apylinkės teismas	36	16
Marijampolės r. apylinkės teismas	219	97
Mažeikių r. apylinkės teismas	166	73
Molėtų r. apylinkės teismas	45	18
Pakruojo r. apylinkės teismas	19	17
Pasvalio r. apylinkės teismas	101	17
Plungės r. apylinkės teismas	75	11
Prienų r. apylinkės teismas	139	65
Radviliškio r. apylinkės teismas	84	31
Raseinių r. apylinkės teismas	44	6
Rokiškio r. apylinkės teismas	54	15
Skuodo r. apylinkės teismas	24	8
Šalčininkų r. apylinkės teismas	64	32
Šakių r. apylinkės teismas	53	25
Šiaulių r. apylinkės teismas	70	37
Šilalės r. apylinkės teismas	33	12
Šilutės r. apylinkės teismas	123	52
Širvintų r. apylinkės teismas	37	19

Teismas	Civilinių bylų nagrinėjimas truko	
	nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
Švenčionių r. apylinkės teismas	71	23
Tauragės r. apylinkės teismas	90	39
Telšių r. apylinkės teismas	140	46
Trakų r. apylinkės teismas	223	80
Ukmergės r. apylinkės teismas	121	52
Utenos r. apylinkės teismas	95	19
Varėnos r. apylinkės teismas	54	25
Vilniaus r. apylinkės teismas	233	107
Vilkaviškio r. apylinkės teismas	60	14
Zarasų r. apylinkės teismas	12	6
Vilniaus apygardos teismas	970	878
Kauno apygardos teismas	283	314
Klaipėdos apygardos teismas	293	284
Šiaulių apygardos teismas	116	184
Panevėžio apygardos teismas	66	85
Apylinkių teismuose, iš viso:	10372	4392
Apygardų teismuose, iš viso:	1728	1745
RESPUBLIKOJE, iš viso:	12100	6137

5.2.5. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia civilinių bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (procentinė išraiška pagal išnagrinėtų bylų skaičių):

2009 m.:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	12,8
Prienų r. apylinkės teismas	11,3
Akmenės r. apylinkės teismas	9,19
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	9,00
Kauno r. apylinkės teismas	8,58
Pasvalio r. apylinkės teismas	7,87
Klaipėdos r. apylinkės teismas	7,83
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	6,89
Skuodo r. apylinkės teismas	6,63
Utenos r. apylinkės teismas	6,6
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	6,59
Šilutės r. apylinkės teismas	6,52

2010 m.:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	13,85
Akmenės r. apylinkės teismas	13,04
Prienų r. apylinkės teismas	12,99
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	12,88
Joniškio r. apylinkės teismas	12,76
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	12,64
Pasvalio r. apylinkės teismas	10,73
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	9,81
Anykščių r. apylinkės teismas	9,48
Trakų r. apylinkės teismas	9,02
Kauno r. 2 apylinkės teismas	8,87
Vilniaus r. apylinkės teismas	8,21

5.2.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia civilinių bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (absoliutūs skaičiai):

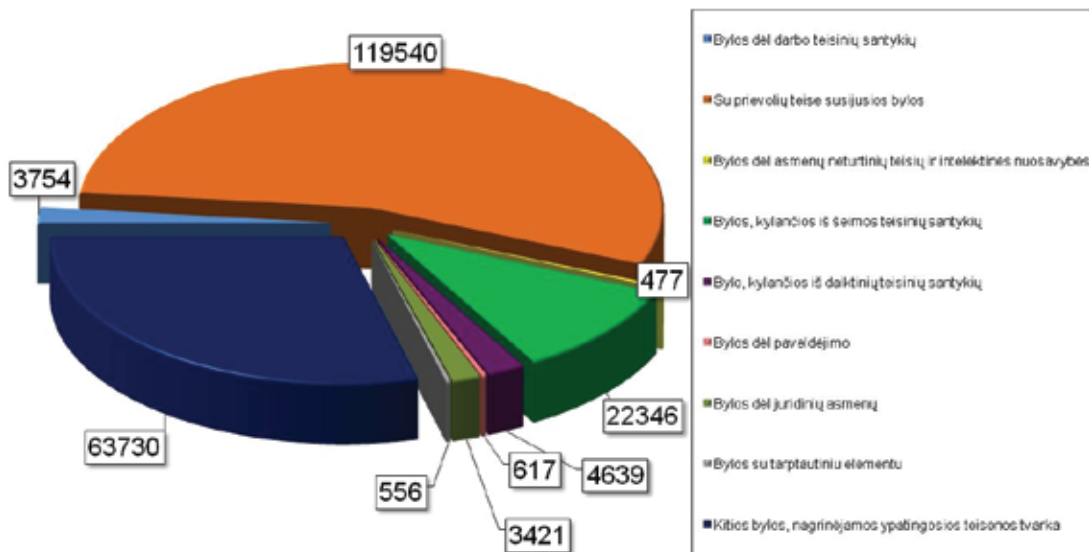
2009 metais:

Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	2048
Kauno m. apylinkės teismas	1646
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	1172
Klaipėdos m. apylinkės teismas	1086
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	771
Panevėžio m. apylinkės teismas	471
Šiaulių m. apylinkės teismas	441
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	305
Kauno r. apylinkės teismas	294
Vilniaus r. apylinkės teismas	275
Alytaus r. apylinkės teismas	249
Marijampolės r. apylinkės teismas	244

2010 metais:

Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	2703
Kauno m. apylinkės teismas	1884
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	1639
Klaipėdos m. apylinkės teismas	1272
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	786
Šiaulių m. apylinkės teismas	441
Panevėžio m. apylinkės teismas	359
Vilniaus r. apylinkės teismas	340
Marijampolės r. apylinkės teismas	316
Kauno r. apylinkės teismas	309
Trakų r. apylinkės teismas	303
Vilniaus m. 4. apylinkės teismas	287
Mažeikių r. apylinkės teismas	239

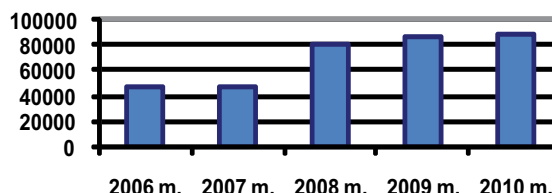
2010 M. IŠNAGRINĖTŲ CIVILINIŲ BYLŲ KATEGORIJOS I INSTANCIJOS TEISMUOSE

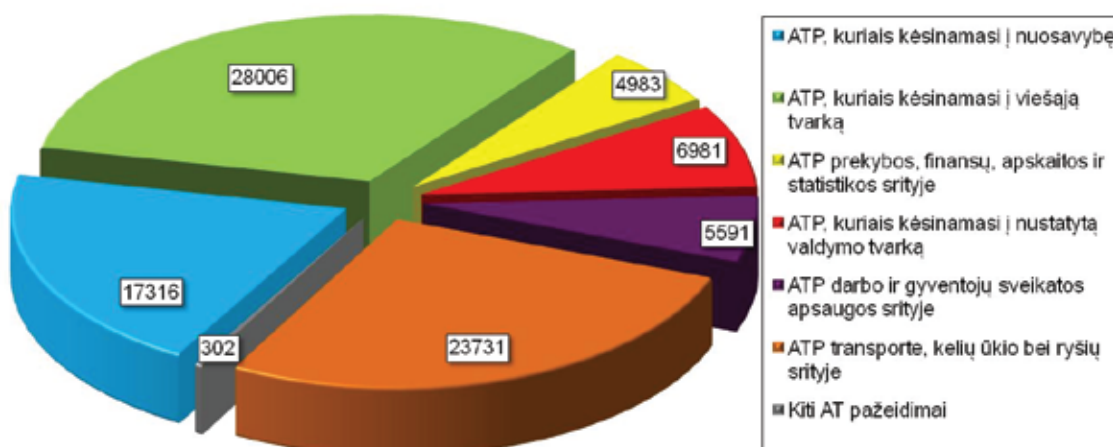
5.3. ADMINISTRACINĖS BYLOS

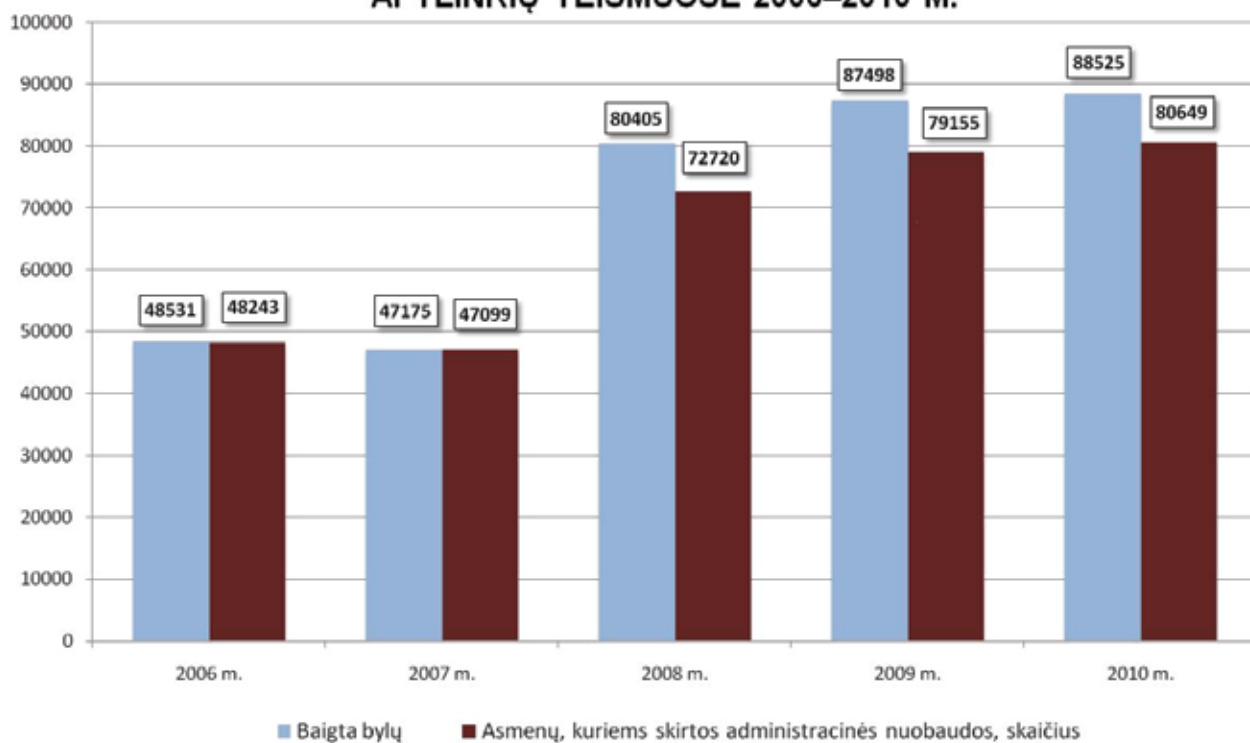
5.3.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose baigta nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylų:

2006 m. – 48531
2007 m. – 47175
2008 m. – 80405
2009 m. – 87598
2010 m. – 88525

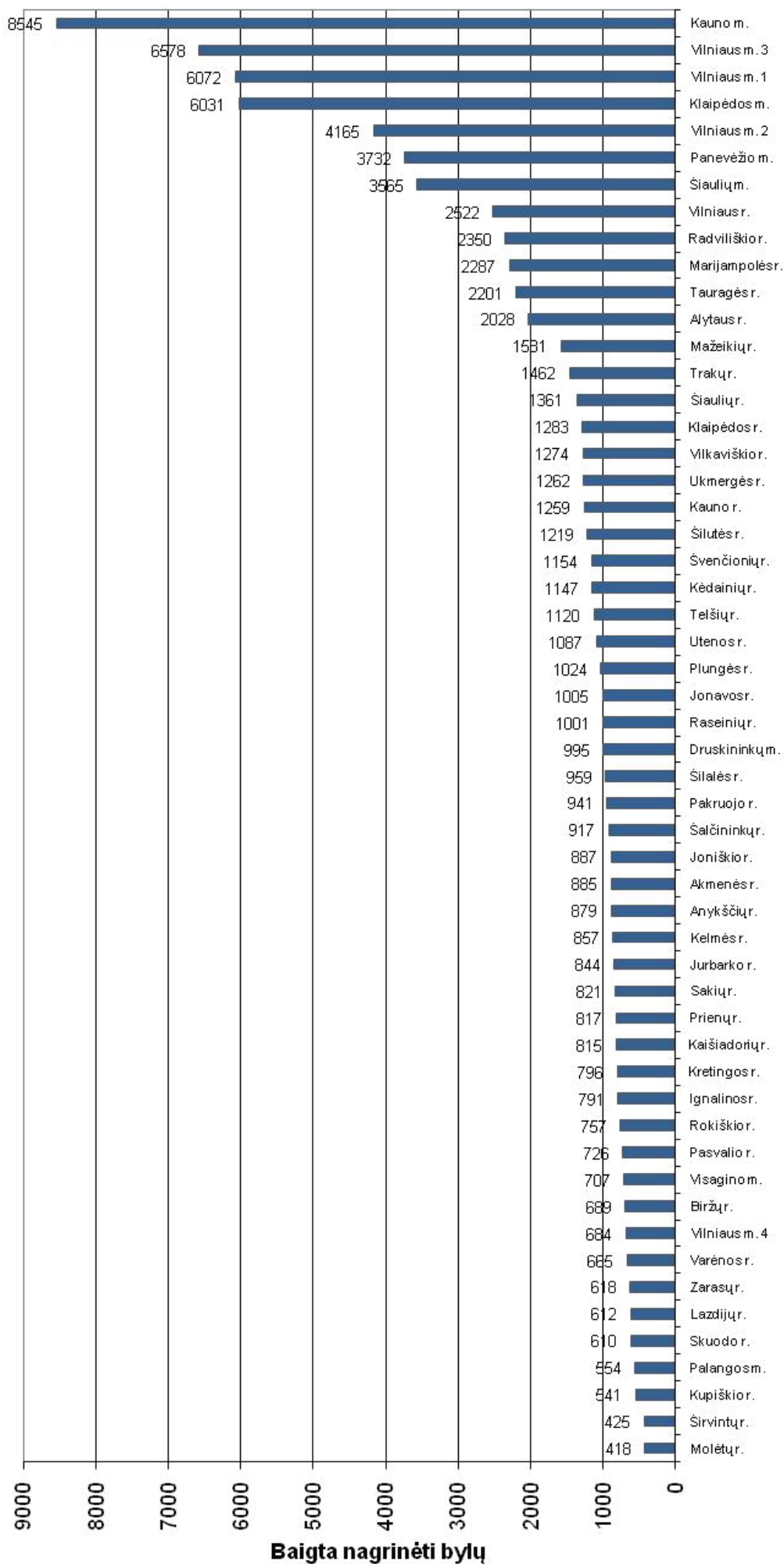

2010 M. APYLINKIŲ TEISMUOSE BAIGTŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ KATEGORIJOS

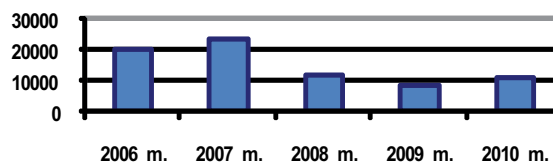
**ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS
APYLINKIŲ TEISMUOSE 2006–2010 M.**

2010 M. APYLINKIŲ TEISMUOSE IŠNAGRINĖTA ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ

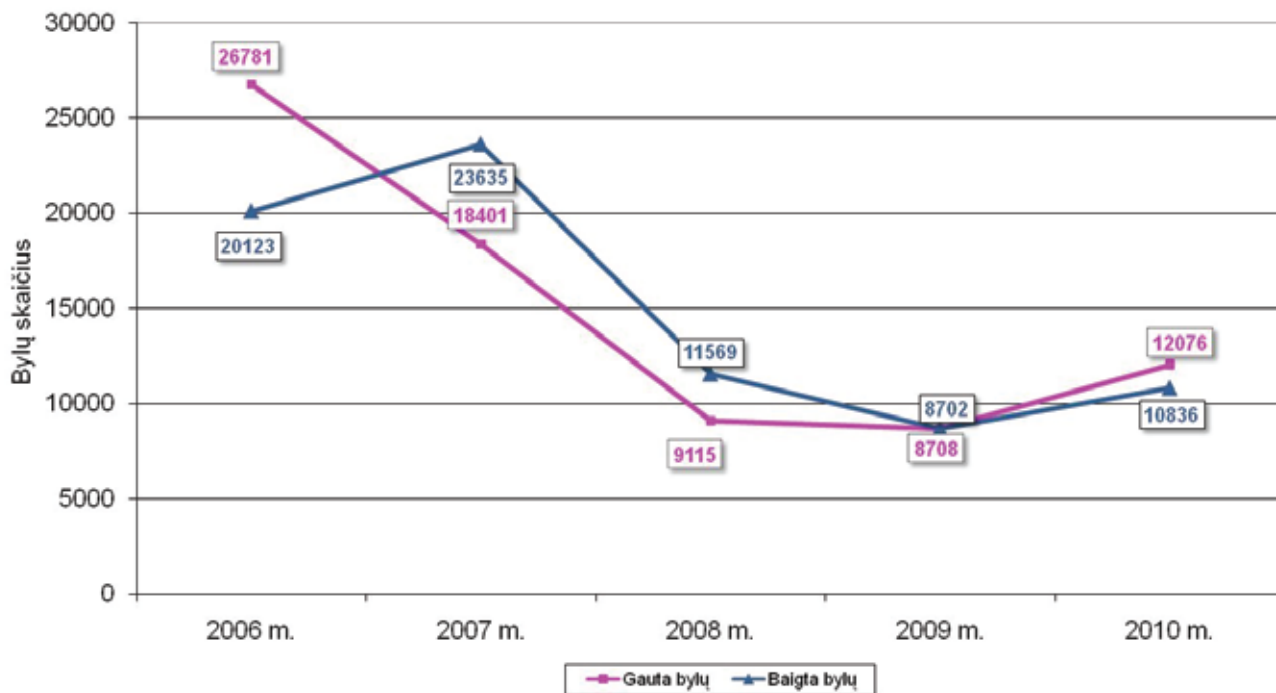

5.3.3. Apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtai administracinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų:

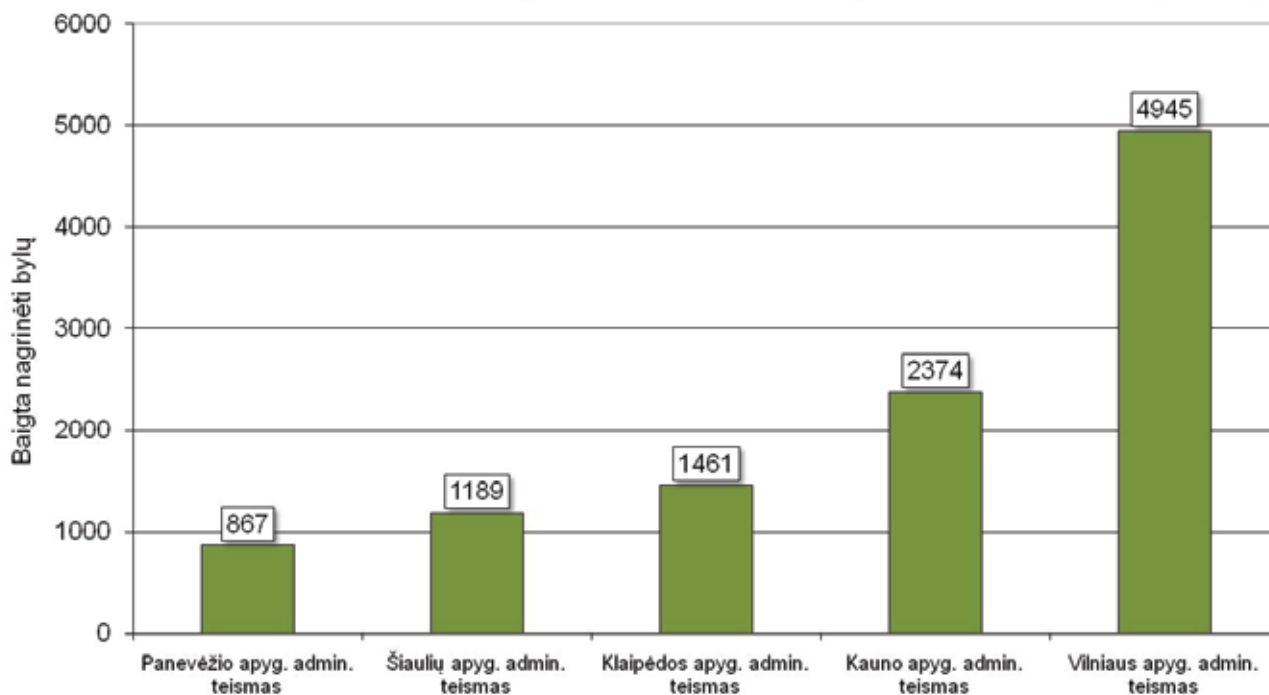
2006 m. – 20123
2007 m. – 23635
2008 m. – 11569
2009 m. – 8702
2010 m. – 10836

ADMINISTRACINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS APYGARDŲ ADMINSTRACINIUIOSE TEISMUOSE 2006–2010 M.

2010 M. APYGARDŲ ADMINISTRACINIUIOSE TEISMUOSE IŠNAGRINĖTA ADMINISTRACINIŲ IR ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLŲ

6. BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĘSĖ ILGIAU NEI VIENERIUS METUS

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 13 punktu ir Administravimo teismuose nuostatų 16.1. punktu, Nacionalinė teismų administracija parengė apylinkių, apygardų bei apygardų administracinių teismų pateiktų duomenų apie nebaigtas nagrinėti civilines, baudžiamąsias, administracines ir administracinių teisės pažeidimų bylas, kurių nagrinėjimas iki 2010 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, analizę, kurios tikslas – išsiaiškinti šių bylų užsitęsusio nagrinėjimo priežastis.

2010 metais apylinkių ir apygardų teismuose pirmąja instancija buvo išnagrinėtos **311617** civilinės, baudžiamosios ir administracinių teisės pažeidimų bylos, apygardų administraciniuose teismuose – **10836** administracinės ir administracinių teisės pažeidimų bylos. Išanalizavus teismų pateiktus duomenis nustatyta, kad iki 2010 m. gruodžio 31 d. nebaigtos nagrinėti **3196** civilinės ir baudžiamosios bylos ir **221** administracinės ir administracinių teisės pažeidimų bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudaro **1,06%** visų 2010 metais pirmąja instancija nagrinėtų civilinių, baudžiamųjų, administracinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų.

Didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių ir baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas iki 2010 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičius ir procentas buvo **Vilniaus miesto 1** apylinkės teisme (338 bylos, 1,51%), užsitęsusių bylų procentas – **Klaipėdos rajono** apylinkės

teisme (52 bylos, 1,38%), o didžiausias užsitęsusių bylų skaičius – **Kauno miesto** apylinkės teisme (234 bylos, 0,80%) bei **Vilniaus miesto 2** apylinkės teisme (217 bylų, 0,60%). Apygardų teismuose didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių ir baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas iki 2010 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentas buvo **Vilniaus** apygardos teisme (599 bylų, 11,37%).

Palyginus su 2009 metų rodikliais, 2010 metais daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių ir baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo, tuo tarpu išnagrinėtų pirmąja instancija bylų skaičius sumažėjo (2009 m. – 246053, 2009 m. – 223092). 2009 m. buvo nebaigtos nagrinėti 2675 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 1,09% visų 2009 m. nagrinėtų bylų. Tuo tarpu 2010 m. šis skaičius išaugo iki 3196 bylų – tai sudarė 1,43% visų 2010 m. nagrinėtų bylų (1 lentelė).

Palyginus su 2009 metų rodikliais, 2010 metais užsitęsusių civilinių ir baudžiamųjų bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų padidėjo 13 teismuose (8 apylinkių bei visuose apygardų teismuose). Daugiausiai padidėjo **Vilniaus apygardos** teisme 3,83% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 7,54%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 11,37%), **Klaipėdos apygardos** teisme 4,09% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 5,37%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 9,46%), **Kauno apygardos** teisme 1,71% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 5,32%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 7,03%), **Panevėžio apygardos** teisme 1,57% (iki 2009 m.

gruodžio 31 d. – 1,86%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 3,43%), **Radviliškio rajono** apylinkės teisme 0,62% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 0,33%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,95%), **Šiaulių apygardos** teisme 0,5% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,76%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 4,26%), **Vilniaus miesto 1** apylinkės teisme 0,36% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,15%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 1,51%).

Palyginti su 2009 metų rodikliais, 2010 metais užsitęsusių civilinių ir baudžiamųjų bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų sumažėjo 45 teismuose. Daugiausia sumažėjo **Vilniaus miesto 4** apylinkės teisme 2,70% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,31%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,61%), **Joniškio rajono apylinkės** teisme 2,19% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 3,19%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 1%), **Molėtų rajono** apylinkės teisme 2,13% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 2,37%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,24%), **Anykščių rajono** apylinkės teisme 1,39% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,65%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,26%), **Pasvalio rajono** apylinkės teisme 0,96% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,25%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,29%), **Vilniaus rajono** apylinkės teisme 0,95% (iki 2009 m. gruodžio 31 d. – 1,23%, o iki 2010 m. gruodžio 31 d. – 0,28%).

Užsitęsusių civilinių ir baudžiamųjų bylų procentas nuo visų išnagrinėtų šių bylų, lyginant 2009 m. ir 2010 m. rodiklius, nepakito **Kėdainių** rajono apylinkės teisme (1 lentelė).

Civilinių ir baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičiaus palyginamoji lentelė

1 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų 2009-12-31	Iš viso užsitęsusių bylų iki 2009-12-31	Procentas 2009-12-31	Baigta bylų 2010-12-31	Iš viso užsitęsusių bylų iki 2010-12-31	Procentas 2010-12-31
1.	Vilniaus miesto 1	24179	278	1,15	22391	338	1,51
2.	Klaipėdos rajono	2699	52	1,93	3755	52	1,38
3.	Trakų rajono	3618	53	1,46	6614	74	1,12
4.	Šiaulių rajono	2328	18	0,77	3778	41	1,09
5.	Lazdijų rajono	1061	14	1,32	2153	23	1,07
6.	Joniškio rajono	1221	39	3,19	5191	52	1,00
7.	Radvilišio rajono	2689	9	0,33	4106	39	0,95
8.	Švenčionių rajono	1462	12	0,82	2358	21	0,89
9.	Palangos miesto	1343	18	1,34	3164	27	0,85
10.	Kauno miesto	29978	247	0,82	29175	234	0,80
11.	Šilutės rajono	3499	27	0,77	3868	29	0,75
12.	Kaišiadorių rajono	1963	11	0,56	3324	22	0,66
13.	Visagino miesto	1782	24	1,35	2909	19	0,65
14.	Marijampolės rajono	7639	54	0,71	7436	48	0,65
15.	Prienų rajono	1645	21	1,28	3985	25	0,63
16.	Vilkaviškio rajono	2276	11	0,48	6710	42	0,63
17.	Vilniaus miesto 4	2479	82	3,31	11026	67	0,61
18.	Vilniaus miesto 2	18687	182	0,97	36111	217	0,60
19.	Varėnos rajono	1843	7	0,38	4173	24	0,58
20.	Akmenės rajono	1769	11	0,62	3355	19	0,57
21.	Kauno rajono	3873	41	1,06	5747	32	0,56
22.	Plungės rajono	2712	19	0,70	3524	18	0,51
23.	Skuodo rajono	717	7	0,98	2886	13	0,45
24.	Jonavos rajono	3866	32	0,83	4642	20	0,43
25.	Alytaus rajono	6489	23	0,35	7710	31	0,40
26.	Šalčininkų rajono	2089	18	0,86	2814	11	0,39
27.	Vilniaus miesto 3	11939	82	0,69	22505	84	0,37
28.	Ukmergės rajono	2835	20	0,71	6168	23	0,37
29.	Panevėžio miesto	10954	62	0,57	18391	68	0,37
30.	Ignalinos rajono	1203	7	0,58	2328	8	0,34
31.	Mažeikių rajono	4222	39	0,92	10081	34	0,34
32.	Šiaulių miesto	10343	73	0,71	28000	88	0,31
33.	Telšių rajono	3137	11	0,35	5910	18	0,30
34.	Tauragės rajono	2927	24	0,82	4337	13	0,30
35.	Utenos rajono	2909	11	0,38	5072	15	0,30
36.	Klaipėdos miesto	18391	159	0,86	45639	134	0,29
37.	Pasvalio rajono	1278	16	1,25	2422	7	0,29
38.	Vilniaus rajono	4652	57	1,23	6107	17	0,28
39.	Širvintų rajono	1159	12	1,04	4009	11	0,27
40.	Kelmės rajono	1466	7	0,48	4808	13	0,27
41.	Anykščių rajono	1453	24	1,65	7317	19	0,26
42.	Rokiškio rajono	2432	13	0,53	3709	9	0,24
43.	Molėtų rajono	1140	27	2,37	4571	11	0,24
44.	Zarasų rajono	1258	4	0,32	2985	6	0,20
45.	Šakių rajono	1422	14	0,98	3543	7	0,20
46.	Jurbarko rajono	1608	3	0,19	2819	5	0,18

47.	Kėdainių rajono	3987	7	0,18	7402	13	0,18
48.	Kupiškio rajono	1350	9	0,67	3498	6	0,17
49.	Šilalės rajono	893	6	0,67	3264	4	0,12
50.	Kretingos rajono	1973	6	0,30	4770	5	0,10
51.	Raseinių rajono	1703	3	0,18	3870	4	0,10
52.	Biržų rajono	1501	6	0,40	2930	3	0,10
53.	Druskininkų miesto	1781	6	0,34	10889	11	0,10
54.	Pakruojo rajono	1155	5	0,43	2135	2	0,09
Iš viso apylinkių teismuose:		234967	2023	0,86	211602	2176	1,03
55.	Vilniaus apygardos	4881	368	7,54	5268	599	11,37
56.	Klaipėdos apygardos	1788	95	5,37	1818	172	9,46
57.	Kauno apygardos	2521	134	5,32	2460	173	7,03
58.	Šiaulių apygardos	983	37	3,76	1128	48	4,26
59.	Panevėžio apygardos	913	17	1,86	816	28	3,43
Iš viso apygardų teismuose:		11086	652	5,88	11490	1020	8,88
Iš viso:		246053	2675	1,09	223092	3196	1,43

6.1. CIVILINĖS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP VIENERIUS METUS

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. pirmosios instancijos teismuose buvo 2584 civilinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus (iš jų 77 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 5 metus). Tai sudarė 1,26% visų 2010 m. pirmosios instancijos teismuose išnagrinėtų civilinių bylų (205423).

Per 2010 m. ilgiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius padidėjo 440 bylų – iki 2009 m. gruodžio 31 d. daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų buvo 2144. Iki 2010 m. gruodžio 31 d. išnagrinėta 13,38% mažiau civilinių bylų negu 2009 m. (atitinkamai 205423 ir 229221). Lyginant su 2009 m. duomenimis, ilgiau nei metus užsitęsusių civilinių bylų procentas nuo visų 2010 m. išnagrinėtų civilinių bylų padidėjo 0,32% (nuo 0,94% iki 1,26%).

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. didžiausias ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius buvo Vilniaus miesto 1 (297 bylos), Kauno

miesto (193 bylos), Vilniaus miesto 2 (192 bylos) apylinkių teismuose. Vertinant procentinę išraišką, didžiausias užsitęsusių bylų procentas nustatytas Joniškio rajono (2,97%), Vilniaus miesto 4 (2,94%) bei Lazdijų rajono (2,41 %) apylinkės teismuose. Daugiausia bylų, užsitęsusių ilgiau negu 5 metus, nagrinėjama Vilniaus m. 1 (9 bylos), Kauno miesto (7 bylos) ir Vilniaus m. 2 (6 bylos) apylinkių teismuose.

Apygardų teismuose didžiausias nebaigtų nagrinėti civilinių bylų, kurių nagrinėjimas iki 2010 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičius ir procentas buvo Vilniaus (568 bylos, 11,47%), Klaipėdos (147 bylos, 8,56%), Kauno (143 bylos, 6,43%) apygardų teismuose. Vilniaus apygardos teisme buvo nagrinėjamos 22 bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 5 metus (Kauno bei Klaipėdos apygardų teismuose – po 5 bylas, Šiaulių apygardos teisme – 1 byla).

Palyginus su 2009 metų rodikliais, 2010 metais daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius labiausiai padidėjo Vilniaus miesto 1 ir 2 apylinkių teismuose. Nors šiais metais išnagrinėtų civilinių bylų kiekis sumažėjo beveik visuose teismuose, apylinkės teismuose galima pastebėti bylų, užsitęsusių ilgiau nei vienerius metus, kiekybinio ir procentinio didėjimo tendencijas (ilgiau nei vienerius metus nagrinėjamų bylų procentinė išraiška sumažėjo tik 8 teismuose, 2 – nepakito).

Apygardų teismuose stebima panaši tendencija. Daugiau kaip metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius padidėjo visuose apygardų teismuose (taip pat ir procentine išraiška). Labiausiai daugiau nei metus neišnagrinėtų civilinių bylų skaičius padidėjo Vilniaus ir Klaipėdos apygardų teismuose (tuo tarpu išnagrinėtų bylų kiekis labiausiai padidėjo Vilniaus ir Šiaulių apygardų teismuose).

Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, procentinės išraiškos palyginamoji lentelė

2 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų iki 2009 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsusių bylų iki 2009-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2010 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsusių bylų iki 2010-12-31	Procentas
1.	Vilniaus miesto 4	2305	63	2,73	Joniškio rajono	1246	37	2,97
2.	Joniškio rajono	1120	26	2,32	Vilniaus miesto 4	2072	61	2,94
3.	Vilniaus rajono	2083	48	2,30	Lazdijų rajono	747	18	2,41
4.	Klaipėdos rajono	2451	50	2,04	Skuodo rajono	553	12	2,17
5.	Molėtų rajono	1057	20	1,89	Klaipėdos rajono	2262	47	2,08
6.	Anykščių rajono	1311	21	1,60	Vilkaviškio rajono	1960	37	1,89
7.	Palangos miesto	1247	16	1,36	Palangos miesto	1272	23	1,81
8.	Lazdijų rajono	839	11	1,31	Varėnos rajono	1405	22	1,57
9.	Trakų rajono	3367	40	1,19	Radviliškio rajono	2116	33	1,56
10.	Skuodo rajono	603	7	1,16	Trakų rajono	3358	51	1,52
11.	Pasvalio rajono	1143	13	1,14	Vilniaus miesto 2	12963	192	1,48
12.	Vilniaus miesto 1	22749	253	1,11	Švenčionių rajono	1225	18	1,47
13.	Kauno rajono	3554	37	1,04	Vilniaus miesto 1	20994	297	1,41
14.	Vilniaus miesto 2	17792	162	0,91	Šiaulių rajono	2184	29	1,33
15.	Prienų rajono	1510	13	0,86	Anykščių rajono	1223	15	1,23
16.	Šalčininkų rajono	1304	11	0,84	Prienų rajono	1570	17	1,08
17.	Širvintų rajono	1088	9	0,76	Kelmės rajono	1112	11	0,99
18.	Kauno miesto	28097	213	0,76	Širvintų rajono	948	9	0,95
19.	Klaipėdos miesto	17406	122	0,70	Ignalinos rajono	699	6	0,86
20.	Mažeikių rajono	3995	28	0,70	Kaišiadorių rajono	1656	14	0,85
21.	Tauragės rajono	2661	18	0,68	Kauno rajono	3483	29	0,83
22.	Švenčionių rajono	1362	9	0,66	Mažeikių rajono	3273	26	0,79
23.	Visagino miesto	1627	10	0,61	Ukmergės rajono	2299	18	0,78
24.	Vilniaus miesto 3	11196	66	0,59	Kauno miesto	25111	193	0,77
25.	Jonavos rajono	3624	21	0,58	Zarasų rajono	716	5	0,70
26.	Ukmergės rajono	2660	15	0,56	Šiaulių miesto	8608	53	0,62
27.	Marijampolės rajono	7241	40	0,55	Telšių rajono	2700	16	0,59
28.	Kelmės rajono	1319	7	0,53	Druskininkų miesto	1692	10	0,59
29.	Šilalės rajono	776	4	0,52	Akmenės rajono	1703	10	0,59
30.	Šiaulių rajono	2153	11	0,51	Visagino miesto	1373	8	0,58
31.	Šiaulių miesto	9712	48	0,49	Šilutės rajono	2767	16	0,58
32.	Ignalinos rajono	1048	5	0,48	Molėtų rajono	897	5	0,56
33.	Kaišiadorių rajono	1753	8	0,46	Marijampolės rajono	6031	33	0,55
34.	Šilutės rajono	3280	14	0,43	Klaipėdos miesto	17634	91	0,52
35.	Šakių rajono	1896	8	0,42	Panevėžio miesto	8211	39	0,47
36.	Pakruojo rajono	992	4	0,40	Utenos rajono	2349	11	0,47
37.	Rokiškio rajono	2242	9	0,40	Vilniaus miesto 3	8010	35	0,44
38.	Kupiškio rajono	1263	5	0,40	Šakių rajono	1253	5	0,40
39.	Utenos rajono	2665	10	0,38	Alytaus rajono	5444	21	0,39
40.	Akmenės rajono	1622	6	0,37	Kupiškio rajono	1097	4	0,36
41.	Radviliškio rajono	2451	8	0,33	Pasvalio rajono	1100	4	0,36
42.	Telšių rajono	2936	9	0,31	Jonavos rajono	3540	12	0,34
43.	Varėnos rajono	1682	5	0,30	Šilalės rajono	767	2	0,26

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų iki 2009 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsios bylos iki 2009-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2010 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsios bylos iki 2010-12-31	Procentas
44.	Biržų rajono	1352	4	0,30	Šalčininkų rajono	1966	5	0,25
45.	Kretingos rajono	1810	5	0,28	Kėdainių rajono	3231	8	0,25
46.	Panevėžio miesto	10207	27	0,26	Rokiškio rajono	2045	5	0,24
47.	Zarasų rajono	1171	3	0,26	Jurbarko rajono	1270	3	0,24
48.	Alytaus rajono	6056	14	0,23	Raseinių rajono	1314	3	0,23
49.	Jurbarko rajono	1415	3	0,21	Tauragės rajono	2669	6	0,22
50.	Druskininkų miesto	1700	3	0,18	Kretingos rajono	2115	4	0,19
51.	Vilkaviškio rajono	4284	7	0,16	Plungės rajono	2032	3	0,15
52.	Kėdainių rajono	3661	5	0,14	Biržų rajono	1374	2	0,15
53.	Plungės rajono	2494	3	0,12	Pakruojo rajono	991	1	0,10
54.	Raseinių rajono	1548	0	0,00	Vilniaus rajono	4140	1	0,02
Iš viso apylinkių teismuose:		218880	1578	0,72		194770	1636	0,84
55.	Vilniaus apygardos	4615	342	7,41	Vilniaus apygardos	4950	568	11,47
56.	Klaipėdos apygardos	1655	80	4,83	Klaipėdos apygardos	1718	147	8,56
57.	Kauno apygardos	2348	106	4,51	Kauno apygardos	2223	143	6,43
58.	Šiaulių apygardos	877	28	3,19	Šiaulių apygardos	1024	35	3,42
59.	Panevėžio apygardos	846	10	1,18	Panevėžio apygardos	738	20	2,71
Iš viso apygardų teismuose:		10341	566	5,47		10653	913	8,57
Iš viso:		229221	2144	0,93		205423	2584	1,26

Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, kiekio palyginamoji lentelė

3 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų iki 2009 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsios bylos iki 2009-12-31	Teismas	Baigta bylų iki 2010 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsios bylos iki 2010-12-31
1.	Vilniaus miesto 1	22749	253	Vilniaus miesto 1	20994	297
2.	Kauno miesto	28097	213	Kauno miesto	25111	193
3.	Vilniaus miesto 2	17792	162	Vilniaus miesto 2	12963	192
4.	Klaipėdos miesto	17406	122	Klaipėdos miesto	17634	91
5.	Vilniaus miesto 3	11196	66	Vilniaus miesto 4	2072	61
6.	Vilniaus miesto 4	2305	63	Šiaulių miesto	8608	53
7.	Klaipėdos rajono	2451	50	Trakų rajono	3358	51
8.	Vilniaus rajono	2083	48	Klaipėdos rajono	2262	47
9.	Šiaulių miesto	9712	48	Panevėžio miesto	8211	39
10.	Trakų rajono	3367	40	Joniškio rajono	1246	37
11.	Marijampolės rajono	7241	40	Vilkaviškio rajono	1960	37
12.	Kauno rajono	3554	37	Vilniaus miesto 3	8010	35
13.	Mažeikių rajono	3995	28	Radviliškio rajono	2116	33
14.	Panevėžio miesto	10207	27	Marijampolės rajono	6031	33
15.	Joniškio rajono	1120	26	Šiaulių rajono	2184	29
16.	Anykščių rajono	1311	21	Kauno rajono	3483	29

Eil. Nr.	Teismas	Baigta bylų iki 2009 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsusių bylos iki 2009-12-31	Teismas	Baigta bylų iki 2010 m. gruodžio 31 d.	Užsitęsusių bylos iki 2010-12-31
17.	Jonavos rajono	3624	21	Mažeikių rajono	3273	26
18.	Molėtų rajono	1057	20	Palangos miesto	1272	23
19.	Tauragės rajono	2661	18	Varėnos rajono	1405	22
20.	Palangos miesto	1247	16	Alytaus rajono	5444	21
21.	Ukmergės rajono	2660	15	Lazdijų rajono	747	18
22.	Šilutės rajono	3280	14	Švenčionių rajono	1225	18
23.	Alytaus rajono	6056	14	Ukmergės rajono	2299	18
24.	Pasvalio rajono	1143	13	Prienų rajono	1570	17
25.	Prienų rajono	1510	13	Telšių rajono	2700	16
26.	Lazdijų rajono	839	11	Šilutės rajono	2767	16
27.	Šalčininkų rajono	1304	11	Anykščių rajono	1223	15
28.	Šiaulių rajono	2153	11	Kaišiadorių rajono	1656	14
29.	Visagino miesto	1627	10	Skuodo rajono	553	12
30.	Utenos rajono	2665	10	Jonavos rajono	3540	12
31.	Širvintų rajono	1088	9	Kelmės rajono	1112	11
32.	Švenčionių rajono	1362	9	Utenos rajono	2349	11
33.	Rokiškio rajono	2242	9	Druskininkų miesto	1692	10
34.	Telšių rajono	2936	9	Akmenės rajono	1703	10
35.	Kaišiadorių rajono	1753	8	Širvintų rajono	948	9
36.	Šakių rajono	1896	8	Visagino miesto	1373	8
37.	Radviliškio rajono	2451	8	Kėdainių rajono	3231	8
38.	Skuodo rajono	603	7	Ignalinos rajono	699	6
39.	Kelmės rajono	1319	7	Tauragės rajono	2669	6
40.	Vilkaviškio rajono	4284	7	Zarasų rajono	716	5
41.	Akmenės rajono	1622	6	Molėtų rajono	897	5
42.	Ignalinos rajono	1048	5	Šakių rajono	1253	5
43.	Kupiškio rajono	1263	5	Šalčininkų rajono	1966	5
44.	Varėnos rajono	1682	5	Rokiškio rajono	2045	5
45.	Kretingos rajono	1810	5	Kupiškio rajono	1097	4
46.	Kėdainių rajono	3661	5	Pasvalio rajono	1100	4
47.	Šilalės rajono	776	4	Kretingos rajono	2115	4
48.	Pakruojo rajono	992	4	Jurbarko rajono	1270	3
49.	Biržų rajono	1352	4	Raseinių rajono	1314	3
50.	Zarasų rajono	1171	3	Plungės rajono	2032	3
51.	Jurbarko rajono	1415	3	Šilalės rajono	767	2
52.	Druskininkų miesto	1700	3	Biržų rajono	1374	2
53.	Plungės rajono	2494	3	Pakruojo rajono	991	1
54.	Raseinių rajono	1548	0	Vilniaus rajono	4140	1
	Iš viso apylinkių teismuose:	218880	1578		194770	1636
55.	Vilniaus apygardos	4615	342	Vilniaus apygardos	4950	568
56.	Kauno apygardos	2348	106	Klaipėdos apygardos	1718	147
57.	Klaipėdos apygardos	1655	80	Kauno apygardos	2223	143
58.	Šiaulių apygardos	877	28	Šiaulių apygardos	1024	35
59.	Panevėžio apygardos	846	10	Panevėžio apygardos	738	20
	Iš viso apygardų teismuose:	10341	566		10653	913
	Iš viso:	229221	2144		205423	2584

6.2. PAGRINDINĖS CIVILINIŲ BYLŲ UŽSITĖSUSIO NAGRINĖJIMO PRIEŽASTYS

Analizuojant daugiau kaip vienerius metus užsitęsusių civilinių bylų pasiskirstymą pagal kategorijas, paaiškėjo, kad daugiausia tokių bylų sudaro bylos dėl skolos priteisimo – 573 (22,17%), dėl žalos, nuostolių atlyginimo – 391 (15,13%), ir bylos dėl šeimos teisinių santykių – 350 (13,54%). Dažnai šių kategorijų bylų ilgo nagrinėjimo priežastys susijusios su tuo, kad teismai priima sprendimus atidėti posėdžius, siekiant surinkti papildomus įrodymus, į teismo posėdį dėl svarbių priežasčių neatvyksta šalys, taip pat bylų nagrinėjimas stabdomas, kol bus atlikta ekspertizė ir (arba) išnagrinėta kita civilinė, baudžiamoji arba administracinė byla. Bylų nagrinėjimas užsitęsavo, nes šalys pateikdavo papildomus įrodymus, kitus duomenis

viso proceso metu, taip pat pateikdavo patikslintus ieškinius, priešieškinius, dažnai teismai reikalavo iš šalių tikslinti jų pateikiamus procesinius dokumentus. Kartais bylų nagrinėjimas būdavo atnaujinamas, teisėjams jau išėjus į pasitarimų kambarį. Tik retais atvejais proceso dalyviams buvo skiriamos baudos dėl veiksmų, kuriais vilkinamas bylų nagrinėjimas.

Bylų dėl šeimos teisinių santykių (dėl santuokos nutraukimo, jos metu įgyto turto padalijimo, vaiko gyvenamosios vietos, tėvystės nustatymo, nuginčijimo, išlaikymo ir pan.) nagrinėjimas dažnai užsitęsavo, nes atsakovo buvimo vieta būdavo nežinoma arba užsienyje (užsitęsavo ieškinių ir kitų procesinių dokumentų įteikimas ir kitų procesinių veik-

mų atlikimas), dažnai būdavo paskelbiama paties atsakovo paieška, pvz., jį pripažinus įtariamuoju ikiteisminio tyrimo byloje. Šios kategorijos bylų nagrinėjimas užsitęsavo ir dėl ekspertizių paskyrimo, kuomet ginčas kildavo dėl tėvystės nustatymo, vaikui paskiriant psichiatrinę ekspertizę, dalijant santuokoje įgytą turtą (atliekant turto vertinimo ekspertizes ir pan.). Teismai, kartais ir pačios šalys, siūlydavo (ir paskirdavo laiką) baigti bylos nagrinėjimą taikiai, sudaryti sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių – tokiu atveju bylų nagrinėjimas užsitęsavo tokiam laikotarpiui, koks nustatytas šalims susitaikyti arba susitarti dėl taikaus santuokos nutraukimo, taip pat užtrukdavo ir sutarties dėl santuokos nutraukimo pasekmių derinimas (4 lentelė).

Civilinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, pagal bylų kategorijas

4 lentelė

Bylų kategorijos	Daugiau kaip metus užsitęsusių bylų skaičius	Procentas nuo šių kategorijų bylų
Dėl žalos, nuostolių atlyginimo	391	15,13
Dėl neturtinės žalos atlyginimo	17	0,66
Dėl skolos priteisimo	573	22,17
Dėl pažeistų nuosavybės ir kitų teisių gynimo	263	10,18
Dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo	37	1,43
Dėl prievolių vykdymo	92	3,56
Dėl paveldėjimo teisės	60	2,32
Dėl naudojimosi turtu tvarkos nustatymo	32	1,24
Dėl atidalijimo iš bendros jungtinės nuosavybės bei dėl dalies jungtinėje nuosavybėje nustatymo	44	1,70
Dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamą senatį fakto nustatymo	8	0,31
Dėl žemės sklypo ribų, servitutų nustatymo	32	1,24
Dėl išskeldinimo iš gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų	35	1,35
Dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo	163	6,31
Dėl šeimos teisinių santykių (santuokos nutraukimo, turto padalijimo, vaikų gyvenamosios vietos, tėvystės nustatymo, nuginčijimo, išlaikymo ir pan.)	350	13,54
Dėl fizinio asmens paskelbimo mirusiu	3	0,12
Dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu	41	1,59

Bylų kategorijos	Daugiau kaip metus užsitęsusių bylų skaičius	Procentas nuo šių kategorijų bylų
Dėl globos, rūpybos nustatymo ir globėjo, rūpintojo skyrimo	8	0,31
Dėl darbo teisinių santykių (sutarties nutraukimo pripažinimo neteisėtu, darbo užmokesčio priteisimo ir t.t.)	66	2,55
Dėl sutarties, sandorio pakeitimo, pripažinimo negaliojančiu	243	9,40
Dėl administracinių aktų, akcininkų susirinkimo sprendimų, vekselių ir pan. pripažinimo negaliojančiais, juridinio asmens veiklos tyrimo	37	1,43
Dėl įpareigojimo sudaryti sutartį ar vykdyti jau sudarytą sutartį	14	0,54
Dėl sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo	2	0,08
Dėl nepagrįsto praturtėjimo arba be pagrindo įgyto turto grąžinimo	14	0,54
Dėl antstolių veiksmų	21	0,81
Dėl notaro veiksmų	3	0,12
Dėl draudimo išmokos priteisimo	26	1,01
Dėl garbės ir orumo gynimo	5	0,19
Dėl išmokų išmokėjimo/mokesčių mokėjimų	4	0,15
Iš viso:	2584	

Bendros civilinių bylų ilgo nagrinėjimo teismuose priežastys sietinos su procesiniais veiksmais, atliekamais pasirengimo bylos nagrinėjimui stadijoje: šalys savo ir (arba) teismo iniciatyva tikslina ieškinio reikalavimus, taiso trūkumus, teismai dažnai pratęsia terminą papildomiems įrodymams pateikti, proceso dalyviai ir (arba) teisėjai negali dalyvauti teismo procese dėl ligos, skiriamas laikas šalims baigti teismo procesą taikos sutartimi, tvirtinamos taikos sutartys. Dažnai bylų užsitęsusių nagrinėjimo priežastimi tampa ekspertizės byloje paskyrimas: ilgai užtrunka veiksmai, atliekami prieš paskiriant ekspertizę (klausimų ekspertams suformulavimas, ekspertų parinkimas), ekspertizės atlikimas; bylose dėl fizinių asmenų pripažinimo neveiksniams beveik visada skiriamos psichiatrinės ekspertizės, kurių tenka laukti metus ir ilgiau. Civilinės bylos dažnai stabdomos, kol nebus išnagrinėta kita civilinė, baudžiamoji ar administracinė byla, susijusi su nagrinėjama byla. Pastarųjų bylų nagrinėjimas užtrukdavo metus ir ilgiau (bylose teikiami įvairūs skundai, atnaujinami procesai ir pan.).

2010 m. civilinės bylos dažnai buvo stabdomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 163 straipsnyje numatytais pagrindais, t.y. nebuvo galima nagri-

nėti bylos tol, kol nebus išnagrinėta kita byla, susijusi su nagrinėjama (CPK 163 str. 3 p.). CPK 163 str. 7 p. pagrindu – dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą – bylos stabdytos rečiau, tačiau 2010 metais ypatingai daug tokių bylų buvo dėl neteisėtų statybų padarinių šalinimo. Taip pat kartais civilinės bylos stabdytos CPK 163 str. 1 p. numatytu pagrindu – mirus fiziniam asmeniui (ypatingai retai – pasibaigus juridiniam asmeniui) (byloje dalyvaujančiam asmeniui) kol paaiškės šio asmens teisių perėmėjas. Taip pat nemažai bylų dėl skolos išieškojimo buvo stabdomos CPK 163 str. 5 p. pagrindu – atsakovui iškėlus bankroto arba restruktūrizavimo bylą. Skiriant ekspertizę arba esant kitoms priežastims, teismai pasinaudodavo CPK 164 str. numatyta galimybe ir taip pat stabdydavo bylos nagrinėjimą.

Teismo posėdžiai užsitęsusiose civilinės bylose dažnai buvo atidedami remiantis CPK 156 str. 1 d.: pareiškiamas priešieškinyms arba tikslinimas jau pareikštas ieškinyms ir (arba) priešieškinyms, pratęsiama terminai procesiniams dokumentams pateikti, pateikiami skundai dėl teismo procesinių sprendimų, kviečiami liudytojai, pateikiami nauji įrodymai, pasikeičia šalių atstovai, neįteikti arba netinkamai įteikti šau-

kimai ar kiti procesiniai dokumentai (arba apskritai nėra duomenų apie įteikimą), nusprendus paskirti šaliai kuratorių, įteikti dokumentus viešo paskelbimo būdu, esant galimybei sudaryti taikos sutartį, taip pat suteikiant teisę šaliai pasirūpinti tinkama teisine pagalba byloje, laukiant viešos apklausos atlikimo rezultatu, kol bus išieškota iš vienos iš šalių turto ir pan. Dažnai civilinės bylos atidedamos, nes į teismo posėdį neatvyksta viena iš teismo proceso šalių, jų atstovai, tretieji asmenys, liudytojai. Neatvykimo priežastys įvairios – šalių liga, advokatų užimtumas kitose bylose, komandiruotės. Taip pat bylų nagrinėjimas būna atidedamas dėl teisėjų ligos, bylos paskyrimo naujam teisėjui, teisėjų nušalinimo (nusišalinimo) nuo bylos nagrinėjimo.

Laiko tarpai tarp posėdžių trunka du arba tris mėnesius, nes teismo posėdžių datos skiriamos atsižvelgiant į teisėjų darbo krūvį, atostogų laikotarpį, taip pat laikas kartais derinamas ir su proceso dalyviais.

Kaip nurodyta anksčiau, didžiausias užsitęsusių civilinių bylų kiekis nustatytas **Vilniaus miesto 1** (297 bylos), **Kauno miesto** (193 bylos), **Vilniaus miesto 2 apylinkės teismuose bei Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno apygardų teismuose**.

Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme nustatytos 297 užsitęsusios bylos

– tai sudaro 1,41% visų per metus teisme išnagrinėtų bylų (20994). 2009 m. teisme ilgiau negu vienerius metus buvo nagrinėjamos 253 bylos (iš viso išnagrinėta bylų buvo 22749). Taigi sumažėjus išnagrinėtų bylų skaičiui, užsitęsusių bylų skaičius padidėjo.

Užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo priežastys įvairios: naujų įrodymų rinkimas, pateikimas, proceso dalyvių liga, kitų civilinių, baudžiamųjų arba administracinių bylų nagrinėjimas, paskirtų ekspertizių atlikimas.

Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme teisėjas E. Zaluba nagrinėjo 54 užsitęsusias bylas, teisėja R. Vansevičienė – 28, teisėjos M. Ambrazienė bei R. Kasimovienė – po 25, teisėja B. Plikyrienė – 22 civilines bylas. Ilgo nagrinėjimo priežastys įvairios, pvz., daugelis E. Zalubos nagrinėjamų bylų užsitęsė dėl procesinių dokumentų tikslinimo, trūkumų šalinimo, atidėtų posėdžių, kai kurios bylos sustabdytos. Teisėja R. Vansevičienės žinioje yra 7 bylos, kurios anksčiau nagrinėtos kitų teisėjų. Pvz., civilinė byla Nr. 2-1213-734/2011 nagrinėjama nuo 2003 m. – byla buvo sustabdyta, kol bus išnagrinėta kita civilinė byla, kuri su atskiruoju skundu buvo perduota Vilniaus apygardos teismui, taip pat, gražinus bylą nagrinėjimui ir ją išnagrinėjus, pateiktas apeliacinis skundas byloje, taigi bylos sustabdymo pagrindai 2010 m. gruodžio 31 d. dar nebuvo išnykę.

Kauno miesto apylinkės teisme daugiausia užsitęsusių bylų buvo teisėjų R. Ulejevienės (17 bylų), J. Dervinskienės (15 bylų), O. Ragauskienės (12 bylų) žinioje. Ulejevienės bylos atidėtos šalių prašymų pagrindais dėl ligos, kitų svarbių priežasčių, kai kurios bylos buvo sustabdytos, kol bus išnagrinėtos kitos bylos civiline tvarka, taip pat vienoje byloje proceso dalyviui siūlyta pasinaudoti teisine pagalba, kitose – paskirta ekspertizė arba laukiama, kol paaiškės mirusio proceso dalyvio teisių perėmėjai.

Apygardų teismuose ilgiau nei vienerius metus nagrinėjamų civilinių bylų užtęsto nagrinėjimo priežastys daugeliu atveju nesiskiria nuo apy-

linkių teismuose užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo priežasčių, t.y. civilinės bylos buvo sustabdomos arba atidedamas jų nagrinėjimas.

Vilniaus apygardos teisme daugiau kaip metus nagrinėjama 568 civilinių bylų (2009 m. – 342), Klaipėdos apygardos teisme – 147 (2009 m. – 80) Kauno apygardos teisme – 143 (2009 m. – 106), Šiaulių apygardos teisme – 35 (2009 m. – 28), Panevėžio apygardos teisme – 20 (2009 m. – 10) civilinių bylų. Vilniaus apygardos teisme užsitęsusių bylų skaičius, palyginus su 2009 m. užsitęsusių bylų skaičiumi, padidėjo 66%, Klaipėdos apygardos teisme – 83,75%, Kauno apygardos teisme – 34,91%, Šiaulių apygardos teisme – 25%, Panevėžio apygardos teisme – padvigubėjo.

Dažniausiai pasitaikančios užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo priežastys apygardų teismuose yra panašios kaip ir apylinkių teismuose, t.y. procesinių dokumentų tikslinimas, trūkumų šalinimas, ekspertizių skyrimas, procesinių tesimo veiksmų apskundimas, ikiteisminio tyrimo vykdymas, kitų bylų nagrinėjimas, naujų proceso dalyvių įtraukimas į bylą, arba esamų pakeitimas kitais ir pan. Taip pat kartais bylos buvo sustabdomos dėl bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimo atsakovams: Klaipėdos apygardos teisme šiuo pagrindu sustabdyta 18 bylų, Vilniaus apygardos teisme – 12, Kauno apygardos teisme – 2, Šiaulių apygardos teisme – 1.

Daugiausia iki 2011 m. gruodžio 31 d. ilgiau nei metus nagrinėjamų bylų buvo Vilniaus apygardos teisme (568 bylos arba 11,47% visų išnagrinėtų bylų). Nors Vilniaus apygardos teisme ilgiau nei metus užsitęsusių civilinių bylų nagrinėjimo pagrindinės priežastys būdingos ir kitiems bendrosios kompetencijos teismams, tačiau galima išskirti tokias užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežastis:

1) bylų nagrinėjimo sustabdymas, kol bus išnagrinėtos kitos bylos, nagrinėjamos civiline, baudžiamąja arba administracine tvarka ir (arba) įsiteisės sprendimai jose (14,47%);

2) ilgai trunkantis pasirengimas bylų nagrinėjimui teisme (ieškinio

tikslinimas, priešieškinių pateikimas, procesinių dokumentų trūkumų šalinimas, termino procesiniams dokumentams pateikti pratęsimas, atsisakymo priimti procesinius dokumentus apskundimas ir pan.) (14,08%);

3) ekspertizės paskyrimas arba laukimas, kol bus atlikta ekspertizė ikiteisminiame tyrime (11,27%);

4) sprendimas laukti ikiteisminio tyrimo pabaigos arba, bylą perdavus į teismą, galutinio teismo sprendimo baudžiamojoje byloje (2,82%);

5) šalių derybos dėl ginčo užbaigimo taikos sutartimi (7,57%);

6) užsitęsęs įrodymų rinkimas (5,26%);

6) bankroto arba restruktūrizavimo bylos iškėlimas vienai iš šalių (2,28%);

7) bylos sustabdymas, kol paaiškės proceso šalies teisių perėmėjas (1,94%);

8) teismo sprendimas kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą arba kol Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas išnagrinės tam tikrą bylą (1,23%);

9) kitos užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežastys yra įvairios: tiek įrodymų rinkimas byloje, tiek liudytojų apklausos, kitų proceso dalyvių įtraukimas į bylos nagrinėjimą, didelis proceso dalyvių skaičius, didelė bylos apimtis, tiek proceso dalyvių neatvykimas į teismo posėdžius, teisėjo liga, bylos paskyrimas naujam teisėjui, teisėjo nušalinimas, procesinių dokumentų įteikimas užsienyje esančiam asmeniui. Civilinėse byloje dažnai pasitaiko kelios bylų nagrinėjimo atidėjimo priežastys, pvz., papildomų įrodymų rinkimas, liudytojų apklausa, proceso dalyvių negalėjimas dalyvauti bylos nagrinėjime dėl ligos, bylos nagrinėjimo atidėjimas dėl paties teisėjo ligos.

Paprastai ilgiau nei vienerius metus užsitęsusių bylų nagrinėjimą lemia objektyvios priežastys ir kiekvienu atveju teismai individualiai sprendžia, kokius procesinius sprendimus priimti, siekiant visapusiškai ir išsamiai išnagrinėti bylą teisme. Kita vertus pastebėtina tam tikra procesinių veiksmų atlikimo tendencija,

kuri dažnai lemia daugkartinius posėdžių atidėjimus, tuo pačiu ir ilgai trunkantį bylos nagrinėjimą.

Viena iš dažnų teismo posėdžių civilinėse bylose atidėjimo priežasčių – parengiamųjų posėdžių skaičius. Nors CPK 229 str. numatyta, kad galima surengti daugiausia 2 parengiamuosius posėdžius, tačiau praktikoje parengiamieji teismo posėdžiai yra dažnai atidedami, todėl pasirengimas bylos nagrinėjimui įvyksta per 4-5 teismo posėdžius. Pvz., Vilniaus apygardos teismo byloje Nr. 2-2456-560/2011 (teisėjas D. Rinkevičius) vyko 9 parengiamieji posėdžiai – 5 iš jų dėl įrodymų rinkimo, vėliau įtraukiant trečiąjį asmenį, atsakovą, sudarant šalims galimybę ginčą išspęsti taikiai. Todėl, pradėjus pasirengimą bylos nagrinėjimui nuo 2009 m. vasario 19 d., į teismo posėdį pereita tik 2010 m. lapkričio 25 d., t.y. po 21 mėnesio.

Siekiant užkirsti kelią pasirengimą bylos nagrinėjimui užtęsti net keletus metus, svarstyтина, ar nereikėtų atsisakyti parengiamųjų posėdžių maksimalaus skaičiaus nustatymo CPK, tuo pačiu nustatant maksimalią pasirengimo bylos nagrinėjimui trukmę, su galimybe ją pratęsti teismo pirmininko rezoliucija. Pasirengimo bylos nagrinėjimo laikas galėtų būti nustatytas vadovaujantis statistiniais duomenimis pagrįstu vidutiniu bylos paruošimo nagrinėjimui laiku. Taip pat siūlytina įstatymu nenumatyti, kiek kartų ir kuriam laikui teismo

pirmininkas galėtų pratęsti terminą, skirtą pasirengimui bylos nagrinėjimui teisme.

Pasitaiko atveju, kuomet pasirengiant nagrinėti bylą, toje pačioje byloje naudojami abu CPK numatyti bylos pasirengimo būdai. CPK 225 str. 6 p. įtvirtinta, kad teismas, gavęs atsiliepimus į ieškinį, nustato parengiamojo teismo posėdžio vietą ir laiką arba nustato, kad pasirengimas nagrinėti bylą teisme vyks paruošiamųjų dokumentų būdu. CPK yra numatyti atvejai, kada galima bylą nagrinėti paruošiamųjų dokumentų būdu. Tačiau pasitaiko atvejų, kai teismas, gavęs atsiliepimus į ieškinį, nustato ieškoviui terminą dublikui pateikti, o gavus dublikus – atsakovui terminą triplikui pateikti. Gavus visus paruošiamuosius dokumentus, skiriami parengiamieji teismo posėdžiai, arba, pasirinkus pasirengimą nagrinėti bylą paruošiamųjų dokumentų būdu ir gavus dubliką, skiriamas parengiamasis teismo posėdis, o po to reikalaujama pateikti tripliką. Išimtiniais atvejais galima pereiti iš vieno būdo į kitą, tačiau tokiais atvejais turi būti priimama nutartis. Be to, bylose, kuriose buvo nustatytas pasirengimas bylos nagrinėjimui paruošiamųjų dokumentų būdu, parengiamieji posėdžiai atidedami daugiau nei du kartus.

Taip pat, nors vadovaujantis CPK 156 str. 1 d. neatvykimas dėl ligos, atostogų, komandiruotės, šalies atstovo užimtumo kitose bylose, pa-

prastai neturi būti laikomas svarbia priežastimi, tačiau teismai paprastai tenkina šalių prašymus ir minėtais atvejais atideda bylos nagrinėjimą teisme, pvz., dėl atstovo užimtumo kitose bylose, komandiruotės ir pan., laikydami tokias priežastis svarbiomis. Tokiais atvejais teismai turėtų būti aktyvesni, siekiant užkirsti kelią bylų vilkinimui, efektyviai naudotis teisės aktuose jiems suteiktomis galimybėmis. Nustatyti atvejai, kai bylos nagrinėjimas atidedamas dėl tos pačios šalies nepateisinamo neatvykimo į posėdį ne vieną kartą, kiti proceso dalyviai prašo bylą nagrinėti, tačiau nagrinėjimas atidedamas, o neatvykusios šalies atžvilgiu jokių poveikio priemonių nesiimama – tai vertintina kaip nepagrįstas posėdžių atidėjimas. Siekiant išvengti proceso vilkinimo, teisėjai itin retai imasi įstatymo nustatytų sankcijų už teismo nustatytų įpareigojimų nevykdymą: pripažįsta šalių dalyvavimą būtinu, skiria baudas, siūlo pasirūpinti atstovavimu.

Taip pat manytina, kad bylos nagrinėjimą sustabdžius CPK 163 str. 3 p. pagrindais, kai kurie teismai nepakankamai aktyviai domisi, ar neišnyko bylos sustabdymo aplinkybės. Taip pat nepagrįstai retai domimasi ikiteisminio tyrimo eiga, ekspertizės atlikimu. Teismai turėtų aktyviau naudotis galimybe atitinkamoms institucijoms siųsti paklausimus, taip pat stebėti kitų civilinių, baudžiamųjų, administracinių bylų nagrinėjimo eigą Teismų informacinėje sistemoje LITEKO.

6.3. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS

2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių ir apygardų teismuose (pirmąja instancija) buvo nebaigta nagrinėti 612 baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 3,2% visų 2010 metais pirmąja instancija išnagrinėtų 17669 baudžiamųjų bylų. Ilgiau nei 5 metus apylinkių ir apygardų teismuose buvo nagrinėjamos 129 baudžiamosios bylos (21,1% visų užsitęsusių bylų): apylinkių teismuose – 106 (21%) baudžiamųjų bylų, apygardų teismuose – 23 (21,5%) baudžiamosios bylos. Suėjus senaties terminui iš viso buvo nutraukta 19 baudžiamųjų bylų: apylinkių teismuose - 13, apygardų teismuose – 6 baudžiamosios bylos.

2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 505 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 3% visų 2010 metais apylin-

kių teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (16832). Tuo tarpu 2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 446 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 2,8% visų 2009 metais išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (16087). Palyginus 2009 ir 2010 metų duomenis, pastebėtina, kad 2010 metais padidėjo užsitęsusių baudžiamųjų bylų skaičius 59 bylų (arba 13,2%), tačiau šis padidėjimas sietinas su 2010 metais išaugusiu išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiumi - 2010 metais baudžiamųjų bylų išnagrinėta 745 (arba 4,63%) daugiau negu 2009 metais.

2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis apygardų teismuose pirmąja instancija buvo nebaigtos nagrinėti 107 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudarė 12,8% visų apygardų teismuose išnagri-

nėtų baudžiamųjų bylų (837). Tuo tarpu per 2009 metus apygardų teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 86 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus (11,5% visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų (745)). Palyginus 2009 ir 2010 metų duomenis, pastebėtina, kad 2010 metais padidėjo užsitęsusių baudžiamųjų bylų skaičius 21 byla (arba 24,4%), tačiau šis padidėjimas sietinas su 2010 metais išaugusiu išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiumi - 2010 metais išnagrinėta 92 (arba 12,3%) baudžiamųjų bylų daugiau negu 2009 metais.

5 lentelėje pateikiami palyginamieji duomenys tiek skaičiais, tiek procentine išraiška, kiek apylinkių ir apygardų teismuose buvo išnagrinėta ir kiek šiuose teismuose buvo užsitęsusių baudžiamųjų bylų 2009 m. gruodžio 31 d. bei 2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičiaus palyginamoji lentelė

5 lentelė

Eil. Nr.	Apylinkės teismas	Baigta bylų iki 2009-12-31	Užsitęsusių bylų iki 2009-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2010-12-31	Užsitęsusių bylų iki 2010-12-31	Procentas
1.	Joniškio rajono	101	13	12,9	Joniškio rajono	125	15	12
2.	Vilniaus miesto 4	174	19	10,9	Akmenės rajono	114	9	7,8
3.	Visagino miesto	155	14	9	Molėtų rajono	82	6	7,3
4.	Molėtų rajono	83	7	8,4	Visagino miesto	165	11	6,7
5.	Plungės rajono	218	16	7,3	Plungės rajono	226	15	6,6
6.	Šilutės rajono	219	13	5,9	Trakų rajono	349	23	6,6
7.	Prienų rajono	135	8	5,9	Šiaulių rajono	197	12	6,1
8.	Trakų rajono	251	13	5,2	Šilutės rajono	218	13	6
9.	Šakių rajono	118	6	5,1	Prienų rajono	157	8	5,1
10.	Mažeikių rajono	227	11	4,8	Šiaulių miesto	687	35	5,1
11.	Panevėžio miesto	747	35	4,7	Klaipėdos miesto	1071	43	4
12.	Kupiškio rajono	87	4	4,6	Palangos miesto	99	4	4
13.	Jonavos rajono	242	11	4,5	Vilniaus rajono	405	16	4
14.	Širvintų rajono	71	3	4,2	Kaišiadorių rajono	220	8	3,6
15.	Šiaulių miesto	631	25	4	Vilniaus miesto 4	169	6	3,6
16.	Šiaulių rajono	175	7	4	Panevėžio miesto	885	29	3,3

Eil. Nr.	Apylinkės teismas	Baigta bylų iki 2009-12-31	Užsitęsios bylos iki 2009-12-31	Procentas	Teismas	Baigta bylų iki 2010-12-31	Užsitęsios bylos iki 2010-12-31	Procentas
17.	Klaipėdos miesto	985	37	3,8	Marijampolės rajono	458	15	3,3
18.	Druskininkų miesto	81	3	3,7	Vilniaus miesto 2	757	25	3,3
19.	Šalčininkų rajono	193	7	3,6	Šalčininkų rajono	180	6	3,3
20.	Marijampolės rajono	398	14	3,5	Ukmergės rajono	162	5	3,1
21.	Akmenės rajono	147	5	3,4	Vilniaus miesto 1	1397	41	2,9
22.	Švenčionių rajono	100	3	3	Jonavos rajono	280	8	2,9
23.	Ukmergės rajono	175	5	2,9	Švenčionių rajono	109	3	2,8
24.	Vilniaus rajono	358	9	2,5	Širvintų rajono	76	2	2,6
25.	Tauragės rajono	266	6	2,3	Mažeikių rajono	319	8	2,5
26.	Vilniaus miesto 3	743	16	2,2	Lazdijų rajono	200	5	2,5
27.	Vilniaus miesto 2	895	20	2,2	Vilkaviškio rajono	205	5	2,4
28.	Pasvalio rajono	135	3	2,2	Klaipėdos rajono	216	5	2,3
29.	Palangos miesto	96	2	2,1	Rokiškio rajono	173	4	2,3
30.	Anykščių rajono	142	3	2,1	Kauno miesto	1823	41	2,3
31.	Alytaus rajono	433	9	2,1	Radviliškio rajono	263	6	2,3
32.	Rokiškio rajono	190	4	2,1	Alytaus rajono	449	10	2,2
33.	Vilkaviškio rajono	193	4	2,1	Tauragės rajono	334	7	2,1
34.	Raseinių rajono	155	3	1,9	Anykščių rajono	201	4	2
35.	Kauno miesto	1881	34	1,8	Vilniaus miesto 3	775	14	1,8
36.	Šilalės rajono	117	2	1,7	Kupiškio rajono	109	2	1,8
37.	Vilniaus miesto 1	1430	25	1,7	Pasvalio rajono	166	3	1,8
38.	Lazdijų rajono	222	3	1,4	Šilalės rajono	116	2	1,7
39.	Kaišiadorių rajono	210	3	1,4	Kėdainių rajono	300	5	1,7
40.	Biržų rajono	149	2	1,3	Ignalinos rajono	123	2	1,6
41.	Ignalinos rajono	155	2	1,3	Utenos rajono	262	4	1,5
42.	Kauno rajono	319	4	1,3	Šakių rajono	144	2	1,4
43.	Varėnos rajono	161	2	1,2	Varėnos rajono	157	2	1,3
44.	Zarasų rajono	87	1	1,1	Kelmės rajono	165	2	1,2
45.	Telšių rajono	201	2	1	Jurbarko rajono	178	2	1,1
46.	Klaipėdos rajono	248	2	0,8	Druskininkų miesto	101	1	1
47.	Pakruojo rajono	163	1	0,6	Telšių rajono	207	2	1
48.	Kretingos rajono	163	1	0,6	Zarasų rajono	104	1	1
49.	Kėdainių rajono	326	2	0,6	Skuodo rajono	115	1	0,9
50.	Utenos rajono	244	1	0,4	Biržų rajono	132	1	0,8
51.	Radviliškio rajono	238	1	0,4	Kauno rajono	388	3	0,8
52.	Kelmės rajono	147			Pakruojo rajono	165	1	0,6
53.	Skuodo rajono	114			Kretingos rajono	177	1	0,6
54.	Jurbarko rajono	193			Raseinių rajono	177	1	0,6
Iš viso apylinkių teismuose		16087	446	2,8	Iš viso apylinkių teismuose	16832	505	3
Apygardos teismas								
55.	Kauno	173	28	16,2	Klaipėdos	100	25	25
56.	Klaipėdos	133	16	12	Kauno	237	30	12,7
57.	Panevėžio	67	7	10,4	Šiaulių	104	13	12,5
58.	Vilniaus	266	26	9,8	Panevėžio	78	8	10,3
59.	Šiaulių	106	9	8,5	Vilniaus	318	31	9,7
Iš viso apygardų teismuose		745	86	11,5	Iš viso apygardų teismuose	837	107	12,8
Iš viso:		16832	532	3,2	Iš viso:	17669	612	3,5

Palyginus 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis su 2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis, pastebėtina, kad apylinkių ir apygardų teismuose padidėjo ir išnagrinėtų baudžiamųjų bylų, ir bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei metus, skaičius.

Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius daugiausia padidėjo **Vilniaus miesto 1** apylinkės teisme – 16 bylų, **Trakų rajono** ir **Šiaulių miesto** apylinkės teismuose – po 10 bylų, **Vilniaus rajono** ir **Kauno miesto** apylinkės teismuose – po 7 bylų.

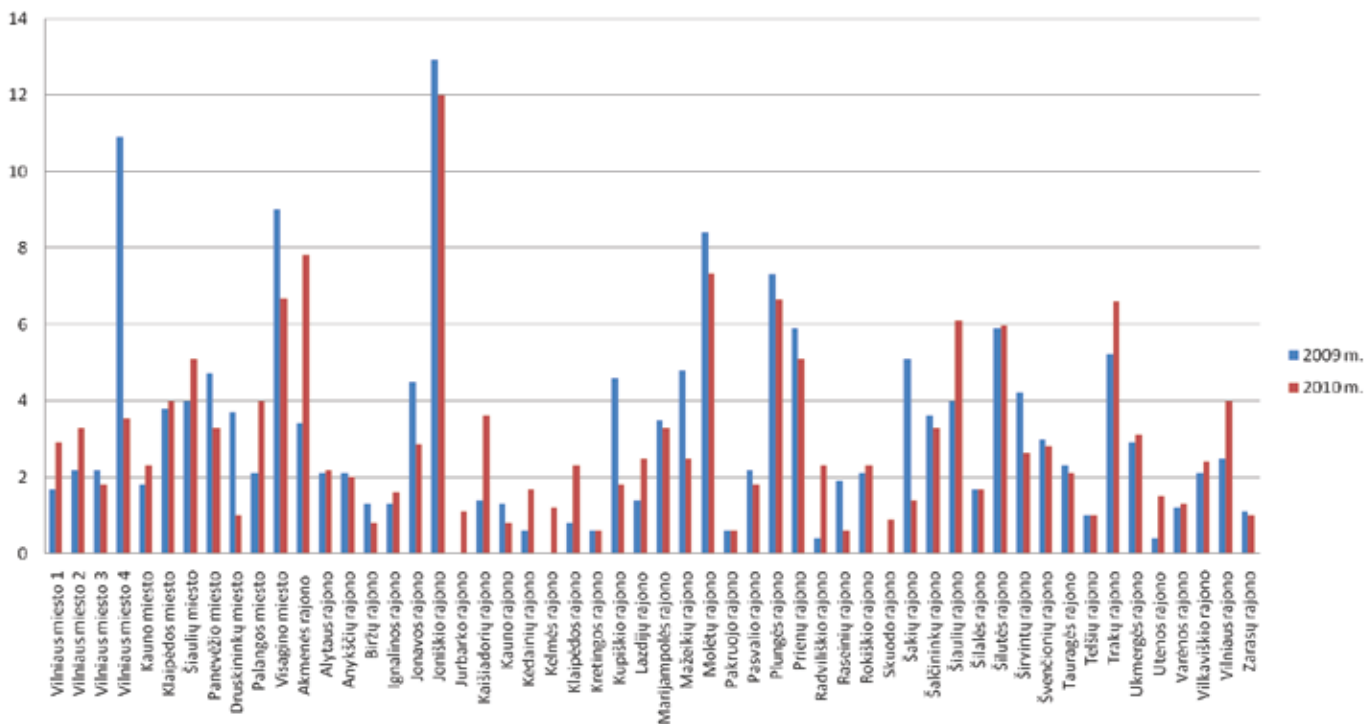
Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius daugiausia sumažėjo **Vilniaus miesto 4** apylinkės teisme – 13 bylų, **Panevėžio miesto** apylinkės teisme – 6 bylomis, **Šakių rajono** apylinkės teisme – 4 bylomis, **Jonavos, Mažeikių rajono** ir **Visagino miesto** apylinkės teismuose – po 3 bylas.

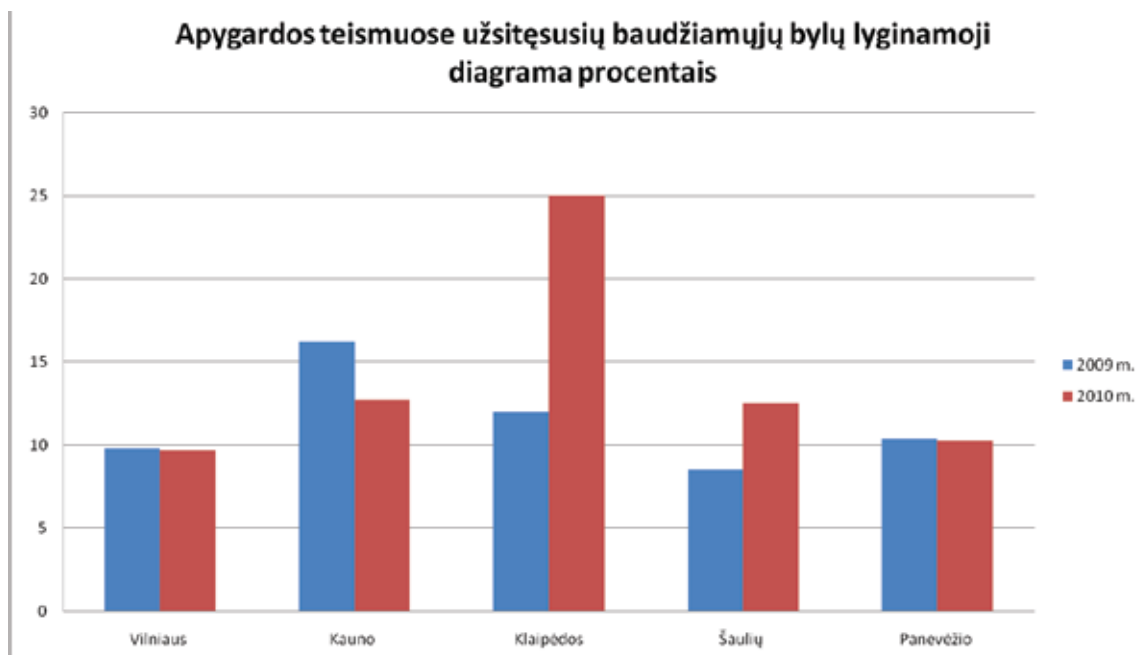
Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius nesikeitė **Ignalinos, Kretingos, Pakruojo, Pasvalio, Prienų, Rokiškio, Šilalės, Šilutės, Švenčionių, Telšių, Ukmergės, Varėnos, Zarasų** rajonų

apylinkių teismuose.

Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų pirmąja instancija baudžiamųjų bylų apygardų teismuose labiausiai padidėjo **Klaipėdos apygardos** teisme – 9 bylomis. Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius mažiausiai kito **Panevėžio apygardos** teisme – tokių bylų šiame teisme skaičius padidėjo 1 byla. Ilgiau kaip vienerius metus neišnagrinėtų pirmąja instancija baudžiamųjų bylų skaičius 2010 metais nesumažėjo nei viename apygardos teisme.

Apylinkių teismuose užsitęsusių baudžiamųjų bylų lyginamoji diagrama procentais

2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis, didžiausias apylinkių teismuose užsitęsusių bylų procentas nuo juose pirmąją instanciją išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiaus buvo **Joniškio** (12%, 15 bylų), **Akmenės** (7,8%, 9 bylos) ir **Molėtų** (7,3%, 6 bylos) **rajonų apylinkių teismuose**.

Pagrindinės bylų, nagrinėjamų apylinkių teismuose, užsitęsimo priežastys yra: kaltinamųjų, liudytojų, gynėjų neatvykimas, kaltinamųjų paieškos paskelbimas, ekspertizės skyrimas, priverčiamųjų medicinos poveikio priemonių taikymo, papildomų įrodymų rinkimas, suimtų

kaltinamųjų nepristatymas į teismo posėdį.

Apygardų teismuose užsitęsusių bylų, nagrinėjamų ilgiau kaip metus, procentas, skaičiuojamas nuo teisme išnagrinėtų baudžiamųjų bylų, 2010 metais buvo 4,27 karto didesnis nei bendras šio procento dydis apylinkių teismuose.

Klaipėdos apygardos teisme užsitęsusių bylų procentas nuo teisme pirmąją instanciją išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičiaus buvo didžiausias iš apygardos teismų – 25% (ilgiau nei metus nagrinėjamos 25 bylos). Atkreiptinas dėmesys, kad

kituose apygardų teismuose šis užsitęsusių bylų procentas 2010 metais buvo beveik 2 kartus mažesnis. Mažiausias užsitęsusių baudžiamųjų bylų procentas buvo **Vilniaus apygardos teisme**: per 2010 metus Vilniaus apygardos teisme buvo išnagrinėta 318 baudžiamųjų bylų, 31 byla nagrinėjama ilgiau nei vienerius metus (9,7%).

Pagrindinės baudžiamųjų bylų užsitęsimo nagrinėjimo priežastys apygardų teismuose yra: kaltinamųjų, jų gynėjų, nukentėjusiųjų, liudytojų neatvykimas į teismo posėdį, kaltinamųjų paieška, ekspertizės paskyrimas ir ilgi jų atlikimo terminai, kaltinamojo, gynėjo ar teisėjo liga, gynėjo užimtumas kitoje byloje, priverčiamųjų medicinos poveikio priemonių taikymas. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimą dažnai prailgina ir kaltinamųjų prašymai dėl gynėjo dalyvavimo byloje, gynėjų prašymai pasiruošti gynybai pagal pakeistą kaltinimą, vertėjo neatvykimas, suimtųjų nepristatymas į teismo posėdį, bylų nagrinėjančio teisėjo pasikeitimas. Pažymėtina, kad ilgam bylų nagrinėjimui didelę įtaką turi bylų sudėtingumas ir didelė jų apimtis.

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo procesas dažniausiai stabdomas dėl kaltinamojo, jo gynėjo ar liudytojų ligos, priverčiamųjų medicinos poveikio priemonių taikymo, kaltinamųjų paieškos, paskirtos ekspertizės atlikimo.

6.4. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP 5 METUS

2010 m. gruodžio 31 d. apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 105 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei 5 metus, apygardų teismuose – 23: iš viso apylinkių ir apygardų teismuose

– 128 baudžiamosios bylos. Tai sudaro 0,72% visų 2010 metais šiuose teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų.

6 lentelėje pateikiamas skaičius baudžiamųjų bylų, kurių nagrinė-

jimas užsitęsė ilgiau nei 5 metus. Daugiausia tokių bylų **Klaipėdos miesto** (11 bylų), **Šiaulių miesto** (10 bylų), **Panevėžio miesto** (8 bylos) bei **Visagino miesto** (8 bylos) apylinkių teismuose.

Baudžiamųjų bylų, nagrinėjamų ilgiau nei 5 metus, skaičiaus palyginamoji lentelė

6 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Užsitęsios bylos 2010-12-31	Bylos, iki 2010-12-31 nagrinėjamos ilgiau kaip 5 metus	Procentas bylų, iki 2010-12-31 nagrinėjamų ilgiau kaip 5 metus
1.	Šilalės rajono	2	2	100
2.	Ignalinos rajono	2	2	100
3.	Kupiškio rajono	2	2	100
4.	Šakių rajono	2	2	100
5.	Druskininkų miesto	1	1	100
6.	Zarasų rajono	1	1	100
7.	Kretingos rajono	1	1	100
8.	Visagino miesto	11	8	72,7
9.	Vilniaus miesto 3	14	7	50
10.	Varėnos rajono	2	1	50
11.	Širvintų rajono	2	1	50
12.	Šilutės rajono	13	6	46,2
13.	Tauragės rajono	7	3	42,9
14.	Jonavos rajono	8	3	37,5
15.	Marijampolės rajono	15	5	33,3
16.	Švenčionių rajono	3	1	33,3
17.	Šiaulių miesto	35	10	28,6
18.	Panevėžio miesto	29	8	27,6
19.	Plungės rajono	15	4	26,7
20.	Klaipėdos miesto	43	11	25,6
21.	Palangos miesto	4	1	25
22.	Rokiškio rajono	4	1	25
23.	Alytaus rajono	10	2	20
24.	Ukmergės rajono	5	1	20
25.	Kėdainių rajono	5	1	20
26.	Lazdijų rajono	5	1	20
27.	Vilkaviškio rajono	5	1	20
28.	Vilniaus miesto 1	41	7	17,1
29.	Radviliškio rajono	6	1	16,7
30.	Trakų rajono	23	3	13
31.	Kaišiadorių rajono	8	1	12,5
32.	Akmenės rajono	9	1	11,1
33.	Šiaulių rajono	12	1	8,3
34.	Joniškio rajono	15	1	6,7
35.	Kauno miesto	41	2	4,9
36.	Vilniaus miesto 2	25	1	4
Iš viso apylinkių teismuose		505	105	20,8

Eil. Nr.	Teismas	Užsitęsiosios bylos 2010-12-31	Bylos, iki 2010-12-31 nagrinėjamos ilgiau kaip 5 metus	Procentas bylų, iki 2010-12-31 nagrinėjamų ilgiau kaip 5 metus
1.	Klaipėdos apygardos	25	9	36
2.	Vilniaus apygardos	31	5	16,1
3.	Kauno apygardos	30	6	20
4.	Šaulių apygardos	13	3	23,1
5.	Panevėžio apygardos	8	-	-
Iš viso apygardų teismuose		107	23	21,5
Iš viso:		612	128	20,9

Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsęs ilgiau nei 5 metus, 2010 m. gruodžio 31 d. nebuvo Molėtų rajono, Telšių rajono, Biržų rajono, Pasvalio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Prienų rajono, Klaipėdos rajono, Mažeikių rajono, Raseinių rajono, Anykščių rajono, Vilniaus rajono, Skuodo rajono, Kauno rajono, Utenos rajono, Šalčininkų rajono, Jurbarko rajono ir Vilniaus miesto 4 apylinkės bei Panevėžio apygardos teismuose.

Pastebėtina, kad tiek apylinkių, tiek ir apygardų teismuose ilgiau nei 5 metus nagrinėjama apie 21% visų užsitęsusių baudžiamųjų bylų. 2009 metais šis ilgiau nei 5 metus nagrinėjamų ir bendro užsitęsusių baudžiamųjų bylų skaičiaus santykis buvo apie 26% (25,6% apylinkių teismuose, 26,7% apygardų teismuose užsitęsusių baudžiamųjų bylų buvo nagrinėjamos ilgiau nei 5 metus).

Pagrindinė ilgiau nei penkerius metus užsitęsusių baudžiamųjų bylų nagrinėjimo priežastis – teismųjų paieška.

Teismųjų paieška paskelbta 103 iš 105 apylinkių teismuose ilgiau nei 5 metus nagrinėjamosiose bylose (98% šių bylų). Dažnai paieška vyksta ilgiau nei penkerius metus. Pavyzdžiui, Klaipėdos apygardos teismo baudžiamosios bylos nagrinėjimas sustabdytas dar 2000-05-17, teismasis iki šiol nesurastas. Šiaulių apygardos teismo baudžiamosios bylos Nr. 1-1-458/2011 teismo paieška paskelbta ir baudžiamosios bylos nagrinėjimas sustabdytas dar 2000-05-17, teismasis iki šiol nesurastas. Šiaulių apygardos teismo baudžiamosios bylos Nr. 1-1-64/2011 teismasis paieškomas nuo 1999-11-15, o Vilniaus apygardos teismo baudžiamosios

byloje Nr. 1-1/10 – nuo 1998-09-17. Taip ilgai vykdoma teismųjų paieška yra pagrindinė ir apylinkių teismų baudžiamųjų bylų užsitęsusių nagrinėjimo priežastis: pavyzdžiui, Tauragės rajono apylinkės teismo byloje Nr. 1-2-760/2011 teismo paieška paskelbta ir vykdoma nuo 1998-05-04, Plungės rajono apylinkės teismo byloje Nr. 1-9-404/2011 kaltinamasis paieškomas nuo 2004-09-07, po to kai neatvyko į pirmąjį teismo posėdį.

Pažymėtina, kad esant keliems teismiesiems, paieškomų teismųjų atžvilgiu bylos išskiriamos, o kitų teismųjų atžvilgiu – nagrinėjamos toliau. Pavyzdžiui, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo byloje Nr. 1-6-655/2010 1999-09-20 nutartimi paskelbus teismo paiešką, byla išskirta ir sustabdyta, o kitų dviejų teismųjų atžvilgiu byla išnagrinėta 2003-04-28.

Tik dviejose apylinkių teismuose ilgiau nei 5 metus nagrinėjamosiose bylose nėra vykdoma teismųjų paieška, jų nagrinėjimas užsitęsęs dėl kitų objektyvių priežasčių, bylų vilkinimo faktų nenustatyta: vienoje jų - Šiaulių miesto apylinkės teismo byloje Nr. 1-206-441/2010 - 2006-06-29 paskirta fonoskopinė ekspertizė, kuri iki šiol neatlikta, nes siunta, gabenama į Teismo ekspertizės centrą, buvo pavogta su kurjerių automobiliu, dėl kurio pagrobimo vis dar vyksta ikiteisminis tyrimas. Kitoje byloje, Nr. 1-4-529/2011, pradėtoje nagrinėti 2004-11-29, Panevėžio miesto apylinkės teismas skelbė pertrauką dėl svarbių priežasčių neatvykus kaltinamųjų gynėjams ar kaltinamiesiems (dėl ligos), pirmininkaujančiosios

privalomo sveikatos patikrinimo, siekiant iškviešti ar atvesdinti neatvykusius liudytojus, pavedant atlikti proceso veiksmus, susijusius su Latvijos Respublikoje gyvenančiais liudytojais, dalyvių prašymu pasiruosti baigiamosioms kalboms, reikalaujant prokuroro pateikti papildomus dokumentus, užtikrinant kaltinamojo teisę turėti gynėją bei tenkinant naujo gynėjo prašymą skirti laiko susipažinti su byla. Bylos nagrinėjimą prailgino ir kaltinamojo neatvykimas be svarbių priežasčių, nuosprendžio (nutarties) paskelbimo atidėjimas, bylos nagrinėjimo atnaujinimas.

Apygardų teismuose pagrindinė ilgo bylų nagrinėjimo priežastis taip pat yra kaltinamųjų paieška. Dėl teismųjų paieškos apygardų teismuose ilgiau nei penkerius metus užsitęsė 19 iš 23 bylų (82,6% bylų) nagrinėjimas.

Priverčiamųjų medicinos priemonių taikymas yra antroji pagal dažnumą priežastis, lemianti ilgą bylų nagrinėjimą apygardų teismuose. Priverčiamosios medicinos priemonės taikomos 4 iš 23 apygardų teismuose ilgiau nei 5 metus nagrinėjamosiose baudžiamosiose bylose (17,4% bylų). Pavyzdžiui, Klaipėdos apygardos teismo byloje Nr. M1-3-113/2011 po to, kai 2005-11-04 nutartimi buvo paskirta stacionarinė teismo psichiatrinė ekspertizė, 2006-03-29 nutartimi bylos nagrinėjimas sustabdytas ir pradėtos taikyti priverčiamosios medicinos poveikio priemonės. Teisiamajam paskirtų medicinos poveikio priemonių taikymas paskutinį kartą partęstas 2010-09-27.

6.5. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS, NUTRAUKTOS SUĖJUS SENATIES TERMINUI

2010 metais apylinkių teismuose suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui buvo nutraukta 19 baudžiamųjų bylų (2009 – 13, 2008 metais – 15, 2007 metais – 10). Daugiausia (po 3 bylas) buvo nutraukta Jonavos rajono apylinkės teisme, Klaipėdos miesto apylinkės teisme. Po dvi – Trakų rajono apylinkės teisme, Kauno apygardos, Vilniaus apygardos, Panevėžio apygardų teismuose, po vieną – Mažeikių rajono apylinkės, Vilniaus rajono apylinkės, Vilniaus miesto 4 apylinkės, Kauno miesto apylinkės, Anykščių rajono apylinkės teismuose. Suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui baudžiamosios bylos nutrauktos 27 asmenų atžvilgiu.

Apylinkių teismai suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui nutraukė 13 baudžiamųjų bylų:

Klaipėdos miesto apylinkės teisme:

Nr. 1-112-539/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau - LR BK) 202 str. 1 d.);

Nr. 1-334-606/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 187 str. 1 d.);

Nr. 1-211-606/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 176 str. 1 d., 1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 139 str. 1 d.).

Jonavos rajono apylinkės teisme:

Nr. 1-6-751/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 24 str. 4 d., 25 str. 3 d. ir 203 str. 2 d.; 2 kaltinamieji pagal LR BK 25 str. 3 d., 182 str. 2 d.);

Nr. 1-18-722/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 25 str. 3 d., 182 str. 2 d., 22 str. 1 d. 182 str. 2 d.);

Nr. 1-47-813/2010 (1 kaltinamasis, pagal LR BK 178 str. 4 d. (perkvalifikavus i LR BK 178 str. 1 d.), 1 kaltina-

masis, pagal LR BK 178 str. 4 d. (perkvalifikavus i LR BK 178 str. 1 d.), 1 kaltinamasis pagal LR BK 178 str. 4 d. (perkvalifikavus i LR BK 178 str. 1 d.), 2 veikos pagal LR BK 178 str. 1 d.; 1 kaltinamasis pagal LR BK 178 str. 4 d. (perkvalifikavus i LR BK 178 str. 1 d.), 2 veikos pagal LR BK 178 str. 1 d.).

Trakų rajono apylinkės teisme:

Nr. 1-153-239/2010 (vienas kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 148 str. 2 d. (dvi nusikalstamos veikos) ir BK 197 str. 1 d. (1961-06-26 įstatymo redakcija);

Nr. 1-154-424/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK (1961 m.) 147 str. 3 d. ir 148 str. 2 d. (dvi nusikalstamos veikos).

Mažeikių rajono apylinkės teisme:

Nr. 1-13-758/2010, byla iškelta pagal LR BK 183 str. 1 d.

Vilniaus rajono apylinkės teisme:

Nr. 1-117-626/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 225 str. 4 d.).

Vilniaus miesto 4 apylinkės teisme:

Nr. 1-26-816/2010 (PK-4-816/2009) (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal BK 140 str. 1 d.).

Kauno miesto apylinkės teisme:

Nr. 1-233-738/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 178 str. 2 d., 253 str. 1 d. (perkvalifikuota iš 1961 m. BK 271 str. 4 d., 234 str. 1 d.).

Anykščių rajono apylinkės teisme:

Nr. 1-122-786/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 281 str. 5 d.).

Pagrindinės priežastys, dėl kurių šiose bylose suėjo apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminai, yra: kaltinamųjų ar jų gynėjų neatvykimas į teisiamąjį posėdį dėl ligos, liudytojų, kaltinamųjų neatvykimas dėl priežasčių, nepripažįstamų svarbiomis, kaltinamųjų, liudytojų atvesdinimas, paieška, naujų liudytojų kvietimas, papildomos medžiagos

išreikalavimas, ekspertizų atlikimas, kaltinamųjų gynėjų pasikeitimas. Dažnai bylose šios priežastys keičia viena kitą, ypatingai bylose, kuriose yra keli kaltinamieji, todėl šalims tai yra priemonės vilkinti teisminį nagrinėjimą: pavyzdžiui, Klaipėdos miesto apylinkės teisme baudžiamoji byla Nr. 1-112-539/2010, (baudžiamojon atsakomybėn traukiami 4 kaltinamieji) perduota nagrinėti teisiama jame posėdyje 2007-01-11/12, į kurį neatvyko kaltinamasis (gautas jo prašymas atidėti bylos nagrinėjimą); 2007-02-28 bylos nagrinėjimas atidėtas, įpareigojant kaltinamąjį pateikti su advokatu sudarytą teisinės pagalbos sutartį; į kitą 2007-03-30 posėdį kaltinamasis vėl neatvyko, todėl jam paskirta bauda; 2007-05-02 bylos nagrinėjimas atidėtas, neatvykus kaltinamiesiems ir vienam iš gynėjų. 2007-06-18 bylos nagrinėjimas atidėtas į teismo posėdį dėl ligos neatvykus kaltinamajam. 2007-08-02 bylos nagrinėjimas vėl atidėtas, neatvykus kaltinamajam. 2007-08-10 nutartimi kaltinamajam paskirta stacionarinė psichiatrinė ekspertizė. 2007-10-01 į teismo posėdį neatvyko kaltinamasis, posėdis atidėtas. 2007-11-30 nutartimi kaltinamajam paskirtas suėmimas. 2007-12-18 bylos nagrinėjimas atidėtas, neatvykus kaltinamajam. 2008-01-31 posėdis atidėtas iki 2008-04-07, neatvykus kitam kaltinamajam, jam paskirta bauda. 2008-04-07 neatvyko kaltinamasis, nes jam atliekama ekspertizė, todėl posėdis atidėtas. 2008-05-09 bylos nagrinėjimas atidėtas, neatvykus vienam iš kaltinamųjų. 2008-06-13 posėdis atidėtas, neatvykus kaltinamajam. 2008-07-17 bylos nagrinėjimas atidėtas, teismo posėdžio protokole priežastis nenurodyta. 2008-09-18 posėdis atidėtas, neatvykus kaltinamajam ir gynėjui. 2008-11-10 posėdyje byla pradėta

nagrinėti iš esmės. Nagrinėjimas atidėtas, neatvykus FNTT specialistui. 2008-11-11 priimta nutartis nutraukti baudžiamąjį procesą R. S. atžvilgiu pagal LR BK 220 str. 1 d., R. M. atžvilgiu pagal LR BK 300 str. 1 d., V. V. atžvilgiu pagal LR BK 203 str., 300 str. 1 d. suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui. Baudžiamosios bylos nagrinėjimas tęsiamas dėl kitų kaltinamųjų ir dėl kitų kaltinimų kaltinamiesiems R. S., V. V., R. M. 2009-06-10 teisiama jame posėdyje paskelbta pertrauka, nes dėl ligos neatvyko specialistė, kurią apklausti pripažinta būtina. 2009-06-10 nutartimi pratęstas laikino nuosavybės teisių apribojimo terminas. 2009-06-12 teisiama jame posėdyje paskelbta pertrauka dėl neatvykusios į posėdį specialistės ligos. 2009-08-31 paskelbta pertrauka, nes atvyko ne visi liudytojai. 2009-10-26 paskelbta pertrauka dėl gynėjo ligos. 2009-12-21 paskelbta pertrauka dėl kaltinamojo R. M. ligos. 2010-01-05 teisiama jame posėdyje pranešta, kad kaltinamajam R. M. dėl nusikalstamos veikos, numatytos LR BK 202 str. 1 d., padarymo sueina apkaltinamojo nuosprendžio senaties terminas. 2010-01-11 paskelbta nutartis kaltinamojo R. M. atžvilgiu baudžiamąją bylą pagal LR BK 202 str. 1 d. nutraukti suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui. 2010-02-08 po pertraukos tęsiamas bylos nagrinėjimas. Byla išnagrinėta, nuosprendis paskelbtas 2010-03-25.

Baudžiamojoje byloje Nr. 1-13-785/2010, Mažeikių rajono apylinkės teisme gautoje 2006-03-17, pirmasis posėdis vyko 2006-03-23; 2006-05-09 ir 2006-11-23 posėdžiuose kaltinamajai paskirta ekspertizė, o 2007-01-29 bylos nagrinėjimas atidėtas ir paskelbta kaltinamosios paieška; 2008-02-07 bylos nagrinėjimas atidėtas – pradėtas priverčiamųjų priemonių taikymo procesas; 2008-07-17 bylos nagrinėjimas atidėtas - posėdžio datą nutarta paskirti gavus ekspertizės komisijos išvadas; 2008-08-21 byla išnagrinėta priimant nuosprendį; panaikinus nuosprendį

2008-10-30 byla paskirta teisėjui, 2008-12-15 bylos nagrinėjimas atidėtas pagal LR BPK 403 str. 1 d. 3 p., kadangi kaltinamajai taikomos priverstinės medicinos priemonės, bylos nagrinėjimas sustabdytas; 2010-05-19 byla nutraukta.

Pažymėtina, kad suėjus senaties terminui buvo nutrauktos bylos, kurios, jas gavus teisme, buvo grąžintos tyrimui papildyti. Pavyzdžiui, Jonavos rajono apylinkės teisme byla Nr. 1-18-722/2010, gauta 2009-04-21, grąžinta tyrimui papildyti. Papildžius tyrimą, byla teisme gauta 2009-06-30. 2009-07-20, 2009-08-06, 2009-10-27, 2009-12-21, 2010-02-01, 2010-02-18, 2010-03-05 posėdžių metu buvo renkami papildomi įrodymai, atvesdinami liudytojai, o 2010-03-31 byla nutraukta suėjus senaties terminui. Byla teisme buvo nagrinėjama trumpiau nei metus, kaip ir Jonavos rajono apylinkės teismo byla Nr. 1-47-813/2010 (teisme byla gauta 2009-06-26, nutraukta suėjus senačiai - 2010-03-09), kuri taip pat buvo grąžinta tyrimui papildyti iškart tik gavus ją teisme. Tai leidžia daryti išvadą, kad bylos perduodamos teismui likus trumpam laikui iki apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties termino suėjimo.

Pasitaikė atveju, kai byla buvo nutraukta suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui, nors šis terminas jau buvo suėjęs prieš atiduodant bylą teismui. Pavyzdžiui, Klaipėdos miesto apylinkės teisme baudžiamoji byla Nr. 1-334-606/2010 gauta 2010-01-08, teisiameji posėdžiai vyko 2010-09-10, 2010-04-27, 2010-06-23, 2010-08-24, 2010-09-02, o 2010-09-10 paskelbtas nuosprendis, kuriuo teisiama jame pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, numatytą LR BK 178 str. 2 d., o procesas kaltinant padarius nusikalstamą veiką, numatytą LR BK 187 str. 1 d., nutrauktas suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui – terminas suėjo dar 2008-02-10.

Apygardų teismuose suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui 2010 metais buvo

nutrauktos šešios baudžiamosios bylos – po dvi Vilniaus, Kauno ir Panevėžio apygardos teismuose:

Panevėžio apygardos teisme:

Nr. 1-30-72/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal BK 300 str. 1 d., 182 str. 1 d.);

Nr. 1-5-349/2010 (1 kaltinamasis, byla iškelta pagal LR BK 221 str. 1 d., 1 kaltinamasis, byla iškelta pagal 300 str. 1 d.).

Kauno apygardos teisme:

Nr. 1-173-493/2010 (1 kaltinamasis, byla i kelta pagal LR BK 22 str. 1 d., 180 str. 3 d.; 135 str. 3 d. 10 p.);

Nr. 1-268-317/2010 (1 kaltinamasis, byla i kelta pagal BK 183 str. 2 d., 300 str. 1 d.).

Vilniaus apygardos teisme:

Nr. 1-2/10 (1 kaltinamasis pagal LR BK 312 str. 2 d. (LR 1994 m. liepos 19 d. įstatymo Nr. 1-551 redakcija), 207 str. 1 d., 275 str. 3 d., 312 str. 2d. (Lietuvos Respublikos 1994 m. liepos 19 d. įstatymo Nr. 1-551 redakcija), 324 str. 1d.

Nr. 1-44/10 (2 kaltinamieji, byla iškelta pagal LR BK 24 str. 6 d., 184 str. 1 d.).

Pagrindinės baudžiamųjų bylų nutraukimo suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui priežastys – kaltinamųjų ar jų gynėjų, liudytojų neatvykimas į teisiama jį posėdį dėl ligos ar kitų priežasčių, kaltinamųjų paieška, naujų liudytojų kvietimas, teisėjų kolegijos sudėties pasikeitimas.

Analizės rezultatai rodo, kad baudžiamųjų bylų, nutrauktų suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senačiai, procentas yra mažas (0,11% nuo visų pirmosios instancijos teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų), o dėsningumų, išskiriančių tam tikros kategorijos baudžiamąsias bylas, kurios buvo nutrauktos suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senačiai, nėra.

7 lentelėje pateikiami duomenys pagal LR BK straipsnius, pagal kuriuos nusikalstamą veiką padariusiems asmenims 2010 metais buvo taikyta apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis.

Baudžiamųjų bylų, nutrauktų suėjus senaties terminui, pagal LR BK straipsnius lentelė

7 lentelė

LR BK straipsnis	2010 m. išnagrinėta bylų	2010 m. nutraukta bylų suėjus senaties terminui	Procentas nuo 2010 m. išnagrinėtų bylų
1961 metų BK redakcija 197 str. 1 d. Vengimas realizuoti lygiavamzdį šautvą ir šaudmenis ar arbaletą, kai policijos įstaigos anuliuoja leidimą juos laikyti		1	
1961 metų BK redakcija 147 str. 3 d. Žemės naudotojų padarytas Kelių eismo taisyklių pažeidimas		1	
1961 metų BK redakcija 148 str. 2 d.		1	
1961 metų BK redakcijos 207 str. 1 d. Oficialaus dokumento suklastojimas ar suklastoto oficialaus dokumento realizavimas ar panaudojimas		1	
1961 metų BK redakcijos 275 str. 3 d. Turto pasisavinimas ar iššvaistymas		1	
1961 metų BK redakcijos 312 str. 2 d. Kontrabanda		1	
1961 metų BK redakcijos 324 str. 1 d. Žinomai neteisingų duomenų apie pajamas arba pelną pateikimas		1	
22 str. 1 d. Pasikėsinimas padaryti nusikalstamą veiką		2	
24 str. 4 d. Bendrininkavimas ir bendrininkų rūšys		1	
24 str. 6 d. Bendrininkavimas ir bendrininkų rūšys		1	
25 str. 3 d. Bendrininkavimo formos		2	
135 str. 3 d. 10 p. Sunkus sveikatos sutrikdymas	3	1	33,33
139 str. 1 d. Nesunkus sveikatos sutrikdymas dėl neatsargumo	29	1	3,45
140 str. 1 d. Fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sveikatos sutrikdymas	914	1	0,11
148 str. 2 d. Žmogaus veiksmų laisvės varžymas	8	1	12,5
176 str. 1 d. Darbų saugos ir sveikatos apsaugos darbe reikalavimų pažeidimas	33	1	3,03
178 str. 1 d. Vagystė	1427	1	0,07
178 str. 2 d. Vagystė	3007	1	0,03
178 str. 4 d. Vagystė	1302	1	0,08
180 str. 3 d. Plėšimas	6	1	16,67
182 str. 1 d. Sukčiavimas	747	1	0,27
182 str. 2 d. Sukčiavimas		1	
183 str. 1 d. Turto pasisavinimas	190	1	1,05
183 str. 2 d. Turto pasisavinimas		1	
184 str. 1 d. Turto iššvaistymas	57	1	1,75
187 str. 1 d. Turto sugadinimas ar sunaikinimas	968	1	0,1
202 str. 1 d. Neteisėtas vertimasis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla	53	1	1,89
203 str. 2 d. Neteisėta juridinio asmens veikla	16	1	6,25
221 str. 1 d. Deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimas	14	1	7,14
225 str. 4 d. Kyšininkavimas	31	1	3,23
253 str. 1 d. Neteisėtas disponavimas šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis ar sprogstamosiomis medžiagomis	226	1	0,44
281 str. 1 d. Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas	404	1	0,25
300 str. 1 d. Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu	735	3	0,41

6.6. ADMINISTRACINĖS BYLOS

2010 m. apygardų administraciniuose teismuose buvo išnagrinėta 6411 administracinių bylų. Išanalizavus teismų pateiktus duomenis nustatyta, kad iki 2010 m. gruodžio 31 d. nebaigtos nagrinėti 161 administracinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus. Tai sudaro 2,5% visų 2010 metais išnagrinėtų administracinių bylų (6411).

2010 metais apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėta 1977 administracinių bylomis daugiau nei 2009 metais. Išnagrinėtų administracinių bylų skaičius 2010 metais, palyginus su 2009 metais, išaugo

visuose apygardų administraciniuose teismuose. Bendras apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų pokytis - 44,59%.

Palyginus 2009 ir 2010 metų duomenis, pastebėtina, kad bendras užsitęsusių administracinių bylų skaičius apygardų administraciniuose teismuose sumažėjo. Administracinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičius 2010 metais padidėjo tik **Šiaulių ir Kauno apygardos administraciniuose teismuose** (atitinkamai 8 ir 1 administracine byla).

Didžiausias administracinių bylų, kurių nagrinėjimas iki 2010 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau nei metus, skaičius ir procentas, kaip ir 2009 metais, buvo **Klaipėdos apygardos administraciniame teisme**, mažiausias – **Kauno apygardos administraciniame teisme**.

8 lentelėje pateikiami palyginamieji duomenys skaičiais ir procentine išraiška, kiek apygardų administraciniuose teismuose buvo išnagrinėta ir kiek šiuose teismuose buvo užsitęsusių administracinių bylų 2009 m. gruodžio 31 d. bei 2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

Administracinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei vienerius metus, skaičius palyginamoji lentelė

8 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Baigta administracinių bylų iki 2009-12-31	Užsitęsusių bylų iki 2009-12-31	Procentas	Baigta administracinių bylų iki 2010-12-31	Užsitęsusių bylų iki 2010-12-31	Procentas
1.	Klaipėdos apygardos administracinis	438	49	11,2	866	36	4,2
2.	Panevėžio apygardos administracinis	282	17	6	487	16	3,3
3.	Vilniaus apygardos administracinis	2585	119	4,6	2989	87	2,9
4.	Šiaulių apygardos administracinis	241	7	2,9	710	15	2,1
5.	Kauno apygardos administracinis	888	6	0,7	1359	7	0,5
Iš viso:		4434	198	4,47	6411	161	2,5

Apibendrinus iš apygardų administracinių teismų gautą informaciją nustatyta, kad administracinės bylos dažniausiai buvo atidedamos dėl šių priežasčių: papildomų įrodymų išreikalavimo, proceso dalyvių įtraukimo trečiaisiais asmenimis, pareiškėjo prašymo atidėti bylos nagrinėjimą, netinkamo pranešimo apie teismo posėdį šalims, neatvykusių proceso šalių, trečiųjų šalių, advokatų, nustatyto termino skundo reikalavimams patikslinti, papildyto skundo pateikimo, teisėjo ligos, nutarties pašalinti skundo trūkumus priėmimo, bylų

nagrinėjimo atnaujinimo, ekspertizės paskyrimo, kreipimosi į specialią teisėjų kolegiją išspręsti bylos priskyrimo atitinkamam teismui klausimą. Tačiau pagrindinė priežastis, dėl kurios ypač užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimo laikas, yra bylų sustabdymas iki tol, kol bus išnagrinėta kita susijusi byla: daugiausiai bylų buvo sustabdoma iki tol, kol bus priimtas sprendimas kitose administracinėse ar administracinių teisės pažeidimų bylose - 66 bylos. Šios bylos sudaro net 41% visų užsitęsusių administracinių bylų. 27 administracinės bylos buvo sustabdytos,

kol bus priimti sprendimai civilinėse bylose (16,8% visų užsitęsusių administracinių bylų), 42 administracinės bylos - kol Konstitucinis Teismas ištirs, ar teisės aktas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai (26,1% visų užsitęsusių administracinių bylų). Administracinių bylų nagrinėjimas stabdytas ir paskyrus ekspertizę, laukiant, kol bus baigti ikiteisminiai tyrimai ar priimti ir įsiteisės sprendimai baudžiamosiose bylose. Pažymėtina, kad kai kurios administracinės bylos buvo sustabdytos laukiant teismų sprendimų keliose atskirose bylose.

6.7. ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLOS

2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis apylinkių ir apygardų administraciniuose teismuose buvo nebaigta nagrinėti 60 administracinių teisės pažeidimų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei vienerius metus. Tai sudarė 0,06% visų 2010 metais išnagrinėtų 92950 administracinių teisės pažeidimų bylų.

Iki 2010 m. gruodžio 31 d. apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 54 administracinių teisės pažeidimų bylos, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei vienerius metus. Tai sudarė 0,06%

visų 2010 m. apylinkės teismuose išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų. Daugiausiai tokių bylų buvo Radviliškio rajono (27) ir Šiaulių miesto apylinkės teisme (15).

2010 metais apygardų administraciniuose teismuose ilgiau kaip vienerius metus nagrinėjamų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius buvo 6: Klaipėdos apygardos administraciniame teisme - 3, Šiaulių apygardos administraciniame teisme - 2, Vilniaus apygardos administraciniame teisme - 1 (Panevėžio ir Kauno apygardų

administraciniuose teismuose administracinių teisės pažeidimų bylų, nagrinėjamų ilgiau nei vienerius metus, nebuvo). Tai sudarė 0,14% visų 2010 metais apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų.

9 lentelėje pateikiami duomenys tiek skaičiais, tiek procentine išraiška, kiek apylinkių ir apygardų administraciniuose teismuose buvo išnagrinėta ir kiek šiuose teismuose buvo užsitęsusių administracinių teisės pažeidimų bylų 2010 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

Administracinių teisės pažeidimų bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau nei vienerius metus, skaičiaus palyginamoji lentelė

9 lentelė

Eilės Nr.	Teismas	Baigta bylų iki 2010-12-3	Užsitęsios bylos iki 2010-12-31	Procentas
1.	Radviliškio rajono	2350	27	1,15
2.	Kupiškio rajono	541	4	0,74
3.	Pakruojo rajono	941	4	0,43
4.	Šiaulių miesto	3565	15	0,42
5.	Molėtų rajono	418	1	0,24
6.	Lazdijų rajono	612	1	0,16
7.	Šiaulių rajono	1361	2	0,15
Iš viso apylinkių teismuose		88525	54	0,06
1.	Klaipėdos apygardos administracinis	595	3	0,5
2.	Šiaulių apygardos administracinis	479	2	0,42
3.	Vilniaus apygardos administracinis	1956	1	0,05
Iš viso apygardų administraciniuose teismuose		4425	6	0,14
Iš viso:		92950	60	0,06

Pagrindinės priežastys, dėl kurių užsitęsė administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimas apylinkių teismuose: nežinoma faktinė asmens, traukiamo administracinės atsakomybės, gyvenamoji vieta, skelbiama paieška, tačiau nėra gali-

mybių jį atvesdinti, taip pat dažnai teismo posėdžiai atidedami neatvykus administracinės atsakomybės traukiamam asmeniui dėl ligos.

Priežastys, lėmusios ilgą administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimą apygardų administraciniuose

teismuose, yra: bylos sustabdymas, iki bus priimtas galutinis teismo sprendimas kitoje administracinio teisės pažeidimo, administraciniame byloje ar bus atliktas ikiteisminis tyrimas ir išnagrinėta baudžiamoji byla, kol bus atlikta paskirta ekspertizė.

6.8. ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLOS, NUTRAUKTOS SUĖJUS SENATIES TERMINUI

2010 metais apylinkių teismuose suėjus senaties terminui buvo nutraukta 30 administracinių teisės pažeidimų bylų. Tai sudaro 0,03% visų apylinkės teismuose išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų.

Suėjus senaties terminui Prienų rajono apylinkės teisme 2010 metais buvo nutraukta 1, Tauragės rajono apylinkės teisme - 10 administracinių teisės pažeidimo bylų. Pagrindinės užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežastys: nežinoma asmens, traukiamo administracinę atsakomybėn, gyvenamoji vieta, paskirtos ekspertizės atlikimas, asmens, traukiamo administracinę atsakomybėn, neatvy-

kimas į teismo posėdžius dėl ligos, užsitęsęs dokumentų išreikalavimas.

Vilniaus rajono apylinkės teisme suėjus senaties terminui 2010 metais buvo nutrauktos 9 administracinių teisės pažeidimų bylos. Priežastys: nuo administracinio teisės pažeidimo padarymo (nuo nutarimo nutraukti baudžiamąjį procesą priėmimo) iki bylos nagrinėjimo teisme (iki bylos pateikimo teismui) jau buvo suėjęs įstatymo nustatytas terminas administracinei nuobaudai skirti ar šis terminas nebuvo pratęstas institucijos, kuriai buvo gražintas administracinio teisės pažeidimo protokolas jo trūkumams pašalinti, ar, nors ir pratęstas, nuobaudos skyrimo ter-

minas praėjo iš Rusijos Federacijos Respublikos neatvykus liudytojams, be kurių apklausos nebuvo galima priimti teisingo sprendimo.

Visagino miesto apylinkės teisme 2010 metais suėjus senaties terminui buvo nutraukta 10 administracinių teisės pažeidimų bylų. Visose bylose buvo sprendžiamas klausimas dėl paskirtos baudos pakeitimo į administracinę areštą ar viešuosius darbus, tačiau bylos nutrauktos suėjus nutarimo skirti baudą vykdymo senaties terminui.

Pažymėtina, kad administracinių teisės pažeidimų bylų nutraukimą lėmė objektyvios, nesusijusios su aplaidžiu teismo darbu, priežastys.

7. EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO PRIIMTI SPRENDIMAI

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis nustato, kad „kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą per įmanomai trumpiausią laiką viešumo sąlygomis teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir bešališkas teismas“.

Europos žmogaus teisių teismas (toliau – EŽTT) 2010 metais priėmė iš viso 8 sprendimus bylose prieš Lietuvą. Šešiuose sprendimuose konstatuoti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalies pažeidimai. Keturi iš šių pažeidimų susiję su pernelyg ilgu bylų nagrinėjimu. Dar du (Užkauskas prieš Lietuvą ir Pocius prieš Lietuvą) – su teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimais. Dviejuose sprendimuose pažeidimai pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį nustatyti nebuvo.

1. UAB „Impar“ prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 13102/04, 2010 01 05;

Nagrinėdamas pareiškėjo skundą pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį priimtino klausimą, Teismas nepripažino, jog Lietuvoje pareiškėjas būtų turėjęs veiksmingą teisinę gynybą priemonę dėl pernelyg ilgų bylų nagrinėjimo trukmės pareiškimų Teismui pateikimo metu (2004 metais). Taigi Teismas pripažino skundus dėl Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimo priimtinais ir nagrinėjo juos iš esmės. Pastebėtina, kad tai buvo pirmoji byla prieš Lietuvą, kada Teismas Konvencijos 6 straipsnį taikė mokestiniam procesui (Lietuvoje įmonė ginčijo mokesčių inspekcijos paskirtą baudą). Teismas atmetė Vyriausybės argumentus, kad Konvencijos 6 straipsnis tokiam procesui neturėtų būti taikomas. Vardovaudamasis savo praktika Teismas pripažino, kad teisės normų, numatančių mokestines baudas, pobūdis, tikslas - nubausti bei baudos dydis leidžia konstatuoti, kad nacionali-

niame procese buvo sprendžiamas baudžiamojo kaltinimo klausimas. Procesas šioje byloje Lietuvoje truko šešerius metus ir vieną mėnesį. Nors Teismas atkreipė dėmesį į Vyriausybės pastebėjimą, kad byla tam tikrą laiką buvo sustabdyta pačios įmonės prašymu, vis dėlto atsižvelgdamas į valstybės institucijoms tenkančią atsakomybę užtikrinti bylos išnagrinėjimą per įmanomai trumpiausią laiką bei į bendrą proceso trukmę, konstatavo Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

2. Šulcas prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 35624/04, 2010 01 05;

Byloje Šulcas prieš Lietuvą pareiškėjas skundėsi dėl pernelyg ilgų baudžiamosios bylos, kurioje jis buvo kaltinamas dėl dokumentų suklastojimo ir turto pasisavinimo, nagrinėjimo trukmės. Teismas pažymėjo, kad laikotarpis, kuris turi būti įvertintas pareiškėjo baudžiamojoje byloje, prasidėjo 1995 m. birželio 20 d., kai Lietuvai įsigaliojo individualios peticijos teisė, ir truko iki

2004 m. balandžio 6 d., kai Lietuvos Aukščiausiasis Teismas atmetė pareiškėjo kasacinį skundą – t.y. į Teismo jurisdikciją patenkantis procesas truko aštuonerius metus ir devynis mėnesius. Teismas priminė, kad proceso trukmės pagrįstumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į bylos aplinkybes remiantis šiais kriterijais: bylos sudėtingumo, pareiškėjo ir institucijų elgesio ir proceso poveikio pareiškėjui. Išnagrinėjęs skundą iš esmės, Teismas pritarė Vyriausybės nuomonei, kad byla buvo sudėtinga. Teismas pastebėjo, kad ir pareiškėjas savo elgesiu prisidėjo prie bylos nagrinėjimo trukmės, nes jis pats kelis mėnesius sėkmingai vilkino procesą, reikšdamas rimto pagrindo neturintįs nušalinimus teisėjams, be to, bandė ir toliau vilkinti procesą teikdamas nebūtinus prašymus atlikti papildomas teismo ekspertizes arba reikalaujamas bylos nagrinėjimą sustabdyti. Tačiau kai kurie delsimai byloje atsirado ir dėl vidaus institucijų klaidų ar inertiškumo. Pavyzdžiui, Kėdainių rajono apylinkės teismas bylą gražino papildomam ikiteisminiam tyrimui, o Panevėžio apygardos teismas – pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Teismas nusprendė, kad bylos nagrinėjimo trukmė neatitiko „įmanomai trumpiausio“ bylos nagrinėjimo reikalavimo, todėl buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis.

3. Cudak prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 15869/02, 2010 03 23;

Pareiškėja A. Cudak dirbo Lenkijos Respublikos ambasadoje Vilniuje korespondente – telefoniste. 1999 m. jai pasiskundus Lygių galimybių kontrolieriui, kad vienas iš ambasados tarnautojų (pirmasis sekretorius) seksualiai priekabiavo, ji iš tiesų buvo pripažinta seksualinio priekabiavimo auka. Kilusio skandalo kontekste pareiškėja buvo atleista iš darbo, motyvuojant, kad ji neatvyko į darbą visą savaitę, nors, pareiškėjos teigimu, jos neįleisdavo į ambasados pastatą, ir ji jau buvo pateikusi prašymą atleisti ją iš darbo savo noru. Pareiškėja pateikė ieškinį teismui pripažinti jos atleidimą neteisėtu, į darbą negražinti, bet priteisti kompensaciją. Vilniaus

apygardos teismas, remdamasis valstybės imuniteto doktrina, kurią prašė taikyti Lenkijos Respublikos užsienio reikalų ministerija, bylą nutraukė, Lietuvos apeliacinis bei Aukščiausiasis teismai tokią nutartį paliko nepakeistą. Teismai rėmėsi tuo, jog byla nepateko į Lietuvos teismų jurisdikciją, nes Lenkijos Respublika atsisakė būti joje atsakove. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nurodė, kad, nors pareiškėja dirbo pagal darbo sutartį, tarp jos ir ambasados susiklostė viešosios teisės reguliuojami valstybės tarnybos santykiai, ir pareiškėja, atlikdama savo pareigas, padėjo įgyvendinti Lenkijos Respublikos suverenias funkcijas. Teismas atmetė Vyriausybės išankstinį prieštaravimą, kuriame, remiantis ir Lietuvos Aukščiausiojo teismo išvadomis, buvo teigiama, kad pareiškėja galėjo kreiptis į Lenkijos teismus. Teismas pastebėjo, kad net laikant, jog tokia priemonė buvo teoriškai įmanoma, šios bylos aplinkybėmis ji neatrodo prieinama ir veiksminga. Teismas taip pat atsižvelgė į Lietuvos teisę bei nacionalinių teismų praktiką, kad nepaisant to, jog galiojantis Civilinio proceso kodeksas įtvirtino absoliutaus valstybės imuniteto doktriną, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika patvirtino riboto valstybės imuniteto taikymą santykiuose, kuriuos reglamentavo viešoji teisė, t.y. *acta jure imperii*. Teismas, vertindamas pareiškėjos funkcijų pobūdį, teigė, kad nei Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, nei Vyriausybė neįrodė, kad pareiškėjos funkcijos buvo susijusios su Lenkijos valstybės valdžios įgaliojimų vykdymu. Be to, Teismas atsižvelgė ir į tai, kad pareiškėjos atleidimas buvo susijęs su seksualiniu priekabiavimu darbe. Atsakydamas į Vyriausybės argumentus, kad Lenkijai paprašius imuniteto būtų sudėtinga įvykdyti pareiškėjos naudai priimtą Lietuvos teismo sprendimą, Teismas pažymėjo, jog tai negali užkirsti kelio tinkamam Konvencijos taikymui. Teismas, padaręs išvadą, kad Lietuvos teismai, dėl valstybės imuniteto šioje byloje atsisakė jurisdikcijos nagrinėti pareiškėjos ieškinį, peržengė jiems suteiktą vertinimo

laisvę, tokiu būdu pažeisdami pačią teisės kreiptis į teismą esmę, pripažino Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimą ir priteisė 10 tūkst. eurų žalos atlyginimo.

4. Novikas prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 45756/05, 2010 04 20;

Teismas pažymėjo, kad nagrinėtinas laikotarpis prasidėjo 1998 m. balandžio 28 d., kuomet pareiškėjo namuose buvo atlikta krata, ir truko iki 2005 m. birželio 28 d., kai Lietuvos Aukščiausiasis Teismas atmetė jo kasacinį skundą, t.y. septynerius metus ir du mėnesius. Teismas pažymėjo, kad nors byla buvo sudėtinga, tuo negalima pateisinti visos proceso trukmės. Vertindamas Vyriausybės teiginius, kad proceso trukmę iš dalies lėmė kitų kaltinamųjų bei nukentėjusiųjų elgesys, Teismas nurodė, jog būtent valdžios institucijos privalo užtikrinti visų bylai reikšmingų asmenų dalyvavimą ir gali tam naudoti įvairias priemones, o bylos nagrinėjimas besislapančių kaltinamųjų atžvilgiu galėjo būti sustabdytas anksčiau. Be to, Teismas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjo elgesys lėmė tik nedidelį, t.y. 22 dienų delsimą nagrinėti bylą. Teismas nesutiko, kad pareiškėjo slapstymasis turėjo įtakos proceso trukmei, kadangi jis dalyvavo beveik visuose posėdžiuose pirmosios instancijos teisme, kuriuose buvo nagrinėjami įrodymai ir nustatomi bylos faktai, be to, pareiškėjui pradėjus slapstytis, byla buvo nagrinėjama toliau dalyvaujant jo gynėjui. Taigi Teismas nusprendė, kad baudžiamojo proceso trukmė neatitiko „įmanomai trumpiausio“ bylos nagrinėjimo reikalavimo, todėl buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis.

5. Užkauskas prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 16965/04, 2010 07 06;

6. Pocius prieš Lietuvą, pareiškimo Nr. 35601/04, 2010 07 06;

Bylose Pocius prieš Lietuvą ir Užkauskas prieš Lietuvą Teismas pripažino Lietuvą pažeidus EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, **garantuojančią teisę į teisingą bylos nagrinėjimą**, nes Lietuvoje vykusiuose administraciniuose procesuose pareiškėjai negalėjo ginčyti jų įtraukimo į ope-

ratyvinę įskaitą pagrįstumo, kadangi jiems nebuvo leista susipažinti su šiais įrodymais, kaip su valstybės paslaptį sudarančia informacija.

2002 m. Kauno miesto vyriausiasis policijos komisariatas informavo pareiškėją V. Pocių, kad jam panaikintas leidimas laikyti šaunamąjį ginklą savignos tikslais bei medžioklinį šautuvą, nes pareiškėjas buvo įtrauktas į policijos operatyvinę įskaitą, t.y. duomenų bazę, kurioje talpinama teisėsaugos institucijų surinkta informacija. 2002 m. pareiškėjui R. Užukauskui nebuvo suteiktas leidimas šaunamajam ginklui remiantis analogišku pagrindu, o 2003 m. buvo panaikinti ir kiti pareiškėjo turėti leidimai šaunamiesiems ginklams. Pareiškėjai kreipėsi į administracinius teismus, reikalaudami įpareigoti policiją išbraukti juos iš operatyvinės įskaitos, taip pat prašydami įpareigoti policiją pateikti visą ar bent dalį informacijos, susijusios su jų įtraukimu į įskaitą. Administraciniai procesai Lietuvoje baigėsi pareiškėjams nepalankiais sprendimais.

Nagrinėdamas skundų esmę, Teismas pabrėžė, kad šalių lygybės principas, t.y. galimybė pateikti ar

gumentus tokiomis sąlygomis, kad viena proceso šalis neatsidurtų akivaizdžiai nepalankesnėje padėtyje už kitą proceso šalį, yra vienas iš teisingo teismo elementų. Šis principas taip pat apima šalių teisę susipažinti ir ginčyti visus įrodymus, galinčius turėti įtakos bylą nagrinėjančio teismo sprendimui. Nepaisant to, kad Teismas pripažino, jog bylai reikšmingų įrodymų atskleidimas nėra absoliuti teisė, vis dėlto gynybos teisės ribojančios priemonės gali būti naudojamos tik išimtiniais atvejais. Teismas pabrėžė, kad savo praktikoje jis nesiima vertinti šio aspekto, t.y. ar konkrečiu atveju įrodymų neatskleidimas buvo išimtinai būtinas, tačiau nagrinėja, ar procese, kuriame buvo priimtas toks sprendimas, buvo laikomasi rungimosi ir šalių lygybės principų bei suteiktos kitos garantijos gynybai.

Teismas pastebėjo, kad šiose bylose neatskleista informacija buvo susijusi su pareiškėjų skundais, kuriuos sprendė administraciniai teismai, t.y. kad jie nepagrįstai buvo įtraukti į operatyvinę įskaitą, ir su jų reikalavimais būti išbrauktiems iš

šios įskaitos. Teismas pastebėjo, kad iš Lietuvos teismų argumentavimo matyti, kad informacija, buvusi operatyvinės įskaitos bylose, buvo laikoma svarbiu įrodymu, pagrindžiant tariamą pareiškėjų keliamą pavojų visuomenei. Taigi, kitaip negu policijos atstovai, pareiškėjai neturėjo galimybės pasisakyti dėl šių įrodymų pagrįstumo. Atsižvelgdamas į viską, ką išnagrinėjo, Teismas konstatavo, kad procesai, kuriuose buvo priimti administracinių teismų sprendimai, neatitiko rungtyniško proceso principų bei neturėjo pakankamų garantijų pareiškėjams. Taigi bylose Pocius prieš Lietuvą ir Užukauskas prieš Lietuvą buvo pripažinti Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimai.

Pareiškėjams skirta po 3500 eurų neturtinei žalai atlyginti. Be to, R. Užukauskui Teismas priteisė 1290 eurų kaštams ir išlaidoms atlyginti.

Pastaba. Aprašant EŽTT priimtus sprendimus bylose prieš Lietuvą buvo naudojama Teisingumo ministerijos Atstovavimo Europos Žmogaus Teisių Teisme skyriaus interneto svetainėje www.tm.lt/ezt pateikta medžiaga.

8. 2010 M. DARBO KRŪVIŲ APYLINKIŲ TEISMUOSE ANALIZĖ

Nacionalinė teismų administracija, vadovaudamasi Nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 straipsnio 21 punktu, atliko apylinkių teismų 2010 metų darbo krūvių analizę.

Bendras darbo krūvis parodo, kiek etaloninių bylų (baudžia-

mųjų, civilinių ir administracinių teisės pažeidimų (toliau – ATP)) ir kitų supaprastintų procesinių dokumentų teisėjas išnagrinėja per mėnesį (į bendrąjį darbo krūvį įskaičiuojamas ir ikiteisminio tyrimo teisėjo darbo krūvis).

Darbo krūvis skaičiuojamas, vadovaujantis Teismų tarybos 2004 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 276 (Teismų tarybos 2005 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 13 P-400 redakcija) patvirtinta Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodika.

8.1. DARBO KRŪVIŲ DINAMIKA

2010 metais apylinkių teismų vidutinis darbo krūvis buvo 75,86 etaloninės bylos ir kiti supaprastinti procesiniai dokumentai teisėjo išnagrinėti per mėnesį, 2009 m. – 79,43.

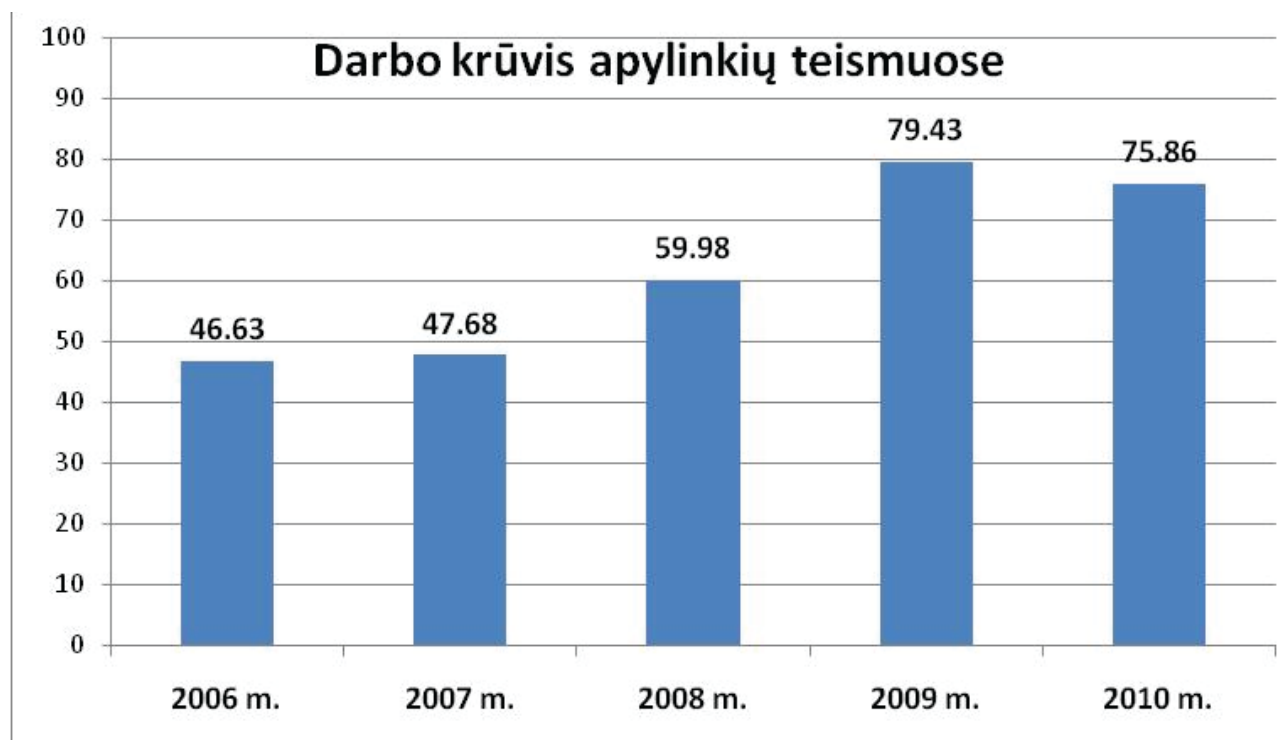
2010 metais šalies teismuose (pir-

ma instancija) baudžiamoji byla vidutiniškai buvo išnagrinėjama per 101 dieną, civilinė byla – per 59 dienas, ATP byla – per 21 dieną, administracinė byla – per 140 dienų. Šalies apygardų teismuose (apeliacine

instancija) baudžiamoji byla vidutiniškai buvo išnagrinėjama per 51 dieną, civilinė byla – per 132 dienas.

Apie darbo krūvio pokyčius galima spręsti iš 1 grafike pateiktų duomenų.

1 grafikas

1 grafike pateikti statistiniai duomenys rodo, kad apylinkių teismų darbo krūvių ženklus augimas, prasidėjęs 2008 metais, 2010 metais pradėjo mažėti ir, lyginant su 2009 metais, sumažėjo 4,5 procentais. Nežymų darbo krūvių mažėjimą rodė 2010 m. I pusmečio statistiniai duomenys, o

antrąjį praėjusių metų pusmetį darbo krūvių mažėjimo tendencija tapo dar ryškesnė.

Lyginant 2009 ir 2010 metų statistinius duomenis, 11,0 proc. sumažėjo išnagrinėtų civilinių bylų skaičius (nuo 218880 bylų 2009 metais iki 194770 bylų 2010 metais).

Tuo tarpu išnagrinėtų baudžiamų-

jų bylų skaičius padidėjo. Lyginant 2009 ir 2010 metų statistinius duomenis baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo 4,6 proc. (nuo 16087 bylų 2009 metais iki 16832 bylų 2010 metais).

Apylinkių teismuose išnagrinėtų ATP bylų skaičius taip pat nežymiai – 1 proc. padidėjo.

Darbo krūvių skirtumai

1 lentelėje mažėjančia tvarka nurodytas apylinkių teismų 2010 metų ir 2009 metų darbo krūvis.

1 lentelė

2010 metai		2009 metai	
Teismas	Darbo krūvis	Teismas	Darbo krūvis
Radviliškio r.	102,92	Vilniaus m. 1	118,62
Anykščių r.	97,02	Šiaulių m.	98,25
Šiaulių m.	92,46	Vilniaus m. 3	97,77
Šiaulių r.	91,32	Kauno m.	91,71
Vilniaus m. 1	88,31	Utenos r.	89,36
Vilniaus m. 4	86,97	Trakų r.	89,29
Klaipėdos m.	86,36	Vilniaus m. 2	87,07
Vilniaus m. 3	86,25	Radviliškio r.	86,59
Vilniaus r.	85,85	Ukmergės r.	86,49
Prienų r.	84,27	Šiaulių r.	86,48
Kėdainių r.	83,00	Vilniaus r.	84,79
Kauno m.	82,97	Mažeikių r.	84,42
Klaipėdos r.	82,54	Pasvalio r.	81,72
Ukmergės r.	81,90	Akmenės r.	79,58
Pakruojo r.	81,39	Kėdainių r.	77,03
Trakų r.	78,95	Biržų r.	74,55
Palangos m.	75,52	Panevėžio m.	74,43
Joniškio r.	75,31	Klaipėdos m.	74,03
Pasvalio r.	74,87	Kretingos r.	72,55
Tauragės r.	74,34	Marijampolės r.	72,06
Akmenės r.	73,92	Anykščių r.	71,92
Vilkaviškio r.	72,44	Tauragės r.	69,96
Vilniaus m. 2	71,77	Vilniaus m. 4	69,68
Ignalinos r.	71,49	Telšių r.	69,19
Panevėžio m.	71,04	Pakruojo r.	67,16
Kretingos r.	70,85	Prienų r.	66,78
Utenos r.	70,33	Švenčionių r.	66,63
Molėtų r.	69,91	Šilutės r.	66,28
Šakių r.	69,16	Plungės r.	66,14
Mažeikių r.	67,88	Joniškio r.	65,87
Telšių r.	66,85	Vilkaviškio r.	65,74
Kauno r.	66,78	Klaipėdos r.	65,45
Biržų r.	66,44	Kelmės r.	65,39
Alytaus r.	64,88	Kupiškio r.	65,19
Jonavos r.	64,57	Šakių r.	64,56
Raseinių r.	63,92	Kauno r.	64,33
Marijampolės r.	63,83	Alytaus r.	63,78
Kupiškio r.	62,45	Jurbarko r.	63,00
Druskininkų m.	62,34	Kaišiadorių r.	61,28
Švenčionių r.	61,70	Jonavos r.	60,13
Šalčininkų r.	61,12	Palangos m.	58,76
Kaišiadorių r.	60,42	Ignalinos r.	57,54
Jurbarko r.	60,04	Raseinių r.	57,34
Plungės r.	59,08	Molėtų r.	57,14
Varėnos r.	58,77	Druskininkų m.	56,47
Rokiškio r.	58,41	Šalčininkų r.	56,14
Šilutės r.	58,25	Skuodo r.	56,06
Kelmės r.	58,20	Visagino m.	55,99
Visagino m.	56,36	Rokiškio r.	54,62
Skuodo r.	53,87	Širvintų r.	52,51
Širvintų r.	52,41	Šilalės r.	52,50
Šilalės r.	51,65	Zarasų r.	50,13
Lazdijų r.	51,49	Lazdijų r.	49,26
Zarasų r.	44,52	Varėnos r.	47,65
Apylinkių teismuose:	75,86	Apylinkių teismuose:	79,43

Pagal darbo krūvių rodiklį pirmauja Radviliškio, Anykščių, Šiaulių rajonų, Šiaulių miesto bei Vilniaus m. 1 apylinkių teismai. Mažiausią darbo krūvį turintys teismai beveik nesikeičia. Tai, Zarasų, Lazdijų, Šilalės, Širvintų, Skuodo rajonų apylinkių teismai.

2010 metais, lyginat su 2009 metais, statistiniai darbo krūvių skirtumai tarp didžiausių ir mažiausių darbo krūvį turinčių teismų nežymiai sumažėjo, tačiau išliko dar pakankamai dideli.

Darbo krūvių skirtumų mažėjimą įtakojo Respublikos Prezidentės dekretais keičiamas teisėjų skaičius teismuose, atsižvelgus į jų darbo krūvį. Pabrėžtina, kad darbo krūvių vienodinimo procesas vyksta nuolat – atsilaisvinus teisėjo etatui nedidelį darbo krūvį turinčiame teisme, jame sumažinamas teisėjų skaičius, atitinkamai padidinus teisėjų skaičių didžiausią darbo krūvį turinčiame teisme. Štai, nuo 2010 m. sausio 1 d. buvo padidintas teisėjų skaičius labai didelį darbo krūvį turinčiuose Vilniaus m. 1, Vilniaus m. 2 ir Vilniaus m. 3 apylinkių teismuose, atitinkamai buvo sumažintas teisėjų skaičių

mažesnį darbo krūvį turinčiuose Vilniaus m. 4, Klaipėdos m., Palangos m., Anykščių, Joniškio, Jurbarko, Kėdainių, Mažeikių, Pakruojo, Tauragės, o nuo sausio 7 d. - ir Ignalinos rajonų apylinkių teismuose.

Teisėjų skaičiaus teismuose keitimo, atsižvelgiant į darbo krūvius, galimybė išlieka ir ateityje. Štai Zarasų, Lazdijų, Šilalės, Kelmės, Šilutės, Rokiškio, Varėnos, Plungės rajonų, Visagino miesto apylinkių teismai, kuriuose nustatytas didesnis kaip 3 teisėjų skaičius, turi neproporcingai mažą, palyginus su kitais apylinkių teismais, darbo krūvį. Taigi šiuose teismuose, atsilaisvinus teisėjo etatui, teisėjų skaičius mažintinas, atitinkamai padidinant teisėjų skaičių didžiausią darbo krūvį turinčiuose teismuose.

Kasmet kintant teismų darbo krūviui, nustatyti optimalų teisėjų skaičių teisme daugeliui metų – negalima. Pvz., Utenos rajono apylinkės teismas 2009 metais buvęs penktoje vietoje tarp didžiausių darbo krūvį turinčių teismų, 2010 m. metais nukrito į 27 vietą. O Prienų rajono apylinkės teismas, 2008 metais turėjęs vieną mažiausių darbo krūvių ir bu-

vęs 39 vietoje pagal apylinkių teismų darbo krūvį, 2010 m. metais pakilo į 10 vietą. Pažymėtina, kad teisėjų etatų skaičius šiuose teismuose nesikeitė. Šie pavyzdžiai aiškiai parodo, kad teisėjų skaičiaus keitimo teismuose, atsižvelgiant į kelių paskutinių metų darbo krūvių pokyčius, jų tendencijas, praktika yra teisinga, o nustatyti optimalų teisėjų skaičių konkrečiuose teismuose visam laikui neracionalu. Kintant darbo krūviams, teismuose, kuriuose prieš keletą metų buvo optimalus teisėjų skaičius, po keleto metų jis tampa nebeadekvatus esamam darbo krūviui.

2010 metais 16 apylinkės teismų (29,6 proc.) darbo krūvis buvo didesnis už vidutinį. Keturiuose teismuose darbo krūvis buvo 90-100 etaloninių bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų vieno teisėjo per mėnesį, vienuolikoje teismų – 80-90, dvylikoje teismų – 70-80, šešiolikoje teismų – 60-70, dešimtyje teismų – 50-60, ir tik viename teisme (Zarasų rajono apylinkės teisme) darbo krūvis nesiekė 50 etaloninių bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų vieno teisėjo per mėnesį.

8.2. DARBO KRŪVIS (-IAI) NAGRINĖJANT CIVILINES BYLAS

Pastebėtina, kad 2010 metais, lyginant su 2009 metais, išnagrinėtų civilinių bylų skaičius apylinkių teismuose sumažėjo 11 proc. arba 24110 bylomis - nuo 218880 bylų (2009 metais) iki 194770 bylų (2010 metais) Atsižvelgus į tai, kad 2009 metais civilinių bylų buvo išnagrinėta 25,5 proc. daugiau negu 2008 metais, šis pokytis rodo civilinių bylų mažėjimo tendenciją.

Atkreiptinas dėmesys, kad tik nedidelis procentas civilinių bylų baigiamos teismo sprendimu. Iš 2010 metais apylinkių teismuose išnagrinėtų 194770 civilinių bylų, priimant teismo sprendimus (tarp jų preliminarinius bei dalinius) išnagrinėta 46851 (24,05 proc.) civilinių bylų (2 grafikas ir 2 lentelė). Praeity metų tuo pačiu laikotarpiu pri-

imant teismo sprendimus (tarp jų preliminarinius bei dalinius) baigta - 19,7 proc. bylų.

Dauguma šalies apylinkių teismų 2010 metais teismo sprendimu baigė 20 – 28,5 proc. civilinių bylų. Didžiausias teismo sprendimu baigtų civilinių bylų skaičius buvo Akmenės rajono apylinkės teisme – 39,64 proc. ir Alytaus rajono apylinkės teisme – 38,24 proc. O štai Rokiškio rajono apylinkės teisme teismo sprendimu baigtų civilinių bylų buvo tik 14,77 proc., Šiaulių miesto apylinkės teisme – 17,18 proc., Utenos rajono apylinkės teisme – 18,22 proc.

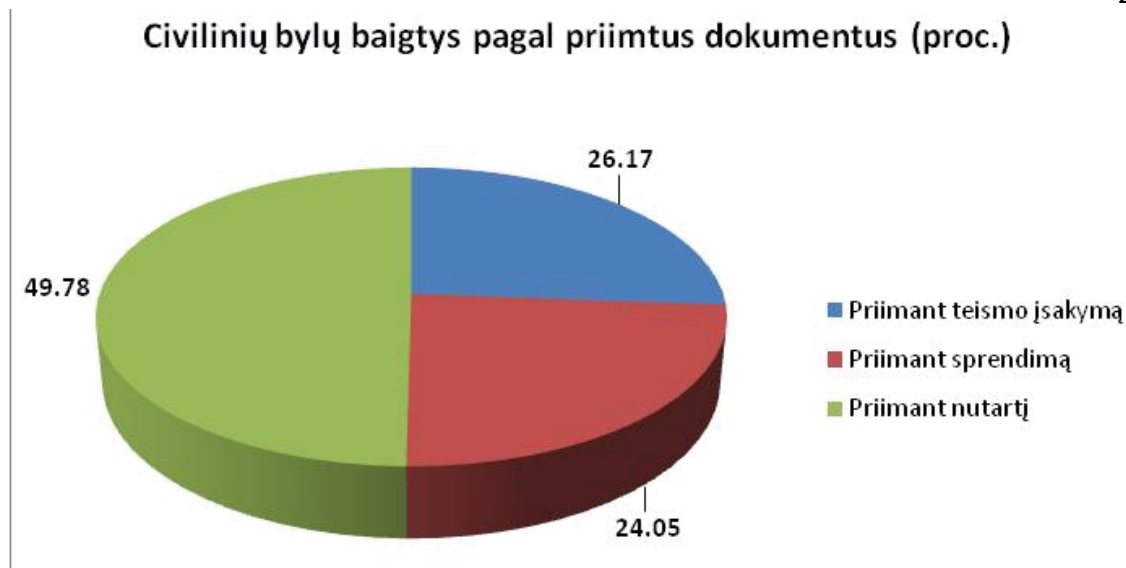
Iš apylinkių teismuose 2010 metais išnagrinėtų 194770 civilinių bylų, priimant teismo įsakymą išnagrinėtos 50971 bylos. Tai sudaro

26,17 proc. visų per analizuojamą laikotarpį išnagrinėtų civilinių bylų (2 grafikas ir 2 lentelė). Praėjusiais metais teismo įsakymu buvo baigta 28,00 proc. civilinių bylų.

Daugiausia (53,24 proc.) civilinių bylų teismo įsakymu buvo užbaigta Kupiškio rajono apylinkės teisme. Tuo tarpu Visagino miesto apylinkės teisme teismo įsakymu buvo užbaigta tik 14,20 proc. civilinių bylų.

Likusios civilinės bylos baigtos teismo nutartimi (atsisakyta priimti pareiškimą, persiųsta pagal teisingumą, sujungta su kita byla, ieškinyš grąžintas ieškovui, ieškinyš paliktas nenagrinėtas, byla nutraukta, byla baigta taikos sutartimi ir pan.). Tokios bylos sudarė 49,78 proc. iš visų 2010 metais išnagrinėtų civilinių bylų.

2 grafikas

Atsižvelgus į tai, kad tik nedidelė dalis civilinių bylų yra baigiama teismo sprendimu, sprendžiant apylinkių teismų darbo krūvio, nagrinėjant civilines bylas, mažinimo problemas, siekiama supaprastinti ne teismo

sprendimu baigiamų civilinių bylų procesą, tam panaudojant informacines ir elektronines ryšių technologijas. Pabrėžtina, kad, įgyvendinus projektą „Elektroninis pareiškimas dėl teismo įsakymo išdavimo“, tikimasi,

jog nuo 2011 metų balandžio mėn. pradžios elektroninį pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo bus galima pareikšti ir išnagrinėti visuose šalies teismuose.

2 lentelė

Teismas	Išnagrinėta civilinių bylų	iš jų - priimant sprendimą, priimant preliminarų sprendimą, priimant dalinį sprendimą	iš jų - priimant sprendimą proc.	iš jų - priimant teismo įsakymą	iš jų - priimant teismo įsakymą proc.
Vilniaus m. 1	20994	5429	25.86	4396	20.94
Vilniaus m. 2	12963	3317	25.59	2533	19.54
Vilniaus m. 3	8010	2093	26.13	1864	23.27
Vilniaus m. 4	2072	497	23.99	570	27.51
Kauno m.	25111	5091	20.27	5321	21.19
Klaipėdos m.	17634	4719	26.76	3709	21.03
Šiaulių m.	8608	1479	17.18	2944	34.20
Panevėžio m.	8211	1814	22.09	2396	29.18
Druskininkų m.	1692	350	20.69	572	33.81
Palangos m.	1272	269	21.15	265	20.83
Visagino m.	1373	430	31.32	195	14.20
Akmenės r.	1703	675	39.64	453	26.60
Alytaus r.	5444	2082	38.24	942	17.30
Anykščių r.	1223	307	25.10	391	31.97
Biržų r.	1374	287	20.89	457	33.26
Ignalinos r.	699	155	22.17	232	33.19
Jonavos r.	3540	784	22.15	1163	32.85
Joniškio r.	1246	272	21.83	369	29.61
Jurbarko r.	1270	338	26.61	521	41.02
Kaišiadorių r.	1656	378	22.83	670	40.46
Kauno r.	3483	829	23.80	967	27.76
Kėdainių r.	3231	706	21.85	1374	42.53
Kelmės r.	1112	259	23.29	331	29.77
Klaipėdos r.	2262	537	23.74	581	25.69
Kretingos r.	2115	408	19.29	694	32.81
Kupiškio r.	1097	209	19.05	584	53.24
Lazdijų r.	747	160	21.42	162	21.69
Marijampolės r.	6031	1373	22.77	1652	27.39
Mažeikių r.	3273	722	22.06	1163	35.53
Molėtų r.	897	179	19.96	384	42.81

Teismas	Išnagrinėta civilinių bylų	iš jų - priimant sprendimą, priimant preliminarų sprendimą, priimant dalinį sprendimą	iš jų - priimant sprendimą proc.	iš jų - priimant teismo įsakymą	iš jų - priimant teismo įsakymą proc.
Pakruojo r.	991	206	20.79	382	38.55
Pasvalio r.	1100	286	26.00	460	41.82
Plungės r.	2032	477	23.47	807	39.71
Prienų r.	1570	342	21.78	292	18.60
Radviliškio r.	2116	602	28.45	760	35.92
Raseinių r.	1314	374	28.46	376	28.61
Rokiškio r.	2045	302	14.77	591	28.90
Skuodo r.	553	136	24.59	142	25.68
Šalčininkų r.	1966	384	19.53	419	21.31
Šakių r.	1253	286	22.83	386	30.81
Šiaulių r.	2184	437	20.01	759	34.75
Šilalės r.	767	256	33.38	223	29.07
Šilutės r.	2767	681	24.61	626	22.62
Širvintų r.	948	187	19.73	444	46.84
Švenčionių r.	1225	246	20.08	508	41.47
Tauragės r.	2669	703	26.34	769	28.81
Telšių r.	2700	739	27.37	617	22.85
Trakų r.	3358	815	24.27	1001	29.81
Ukmergės r.	2299	586	25.49	714	31.06
Utenos r.	2349	428	18.22	558	23.75
Varėnos r.	1405	370	26.33	507	36.09
Vilniaus r.	4140	972	23.48	1040	25.12
Vilkaviškio r.	1960	733	37.40	452	23.06
Zarasų r.	716	155	21.65	283	39.53
Apylinkių teismuose:	194770	46851	24.05	50971	26.17

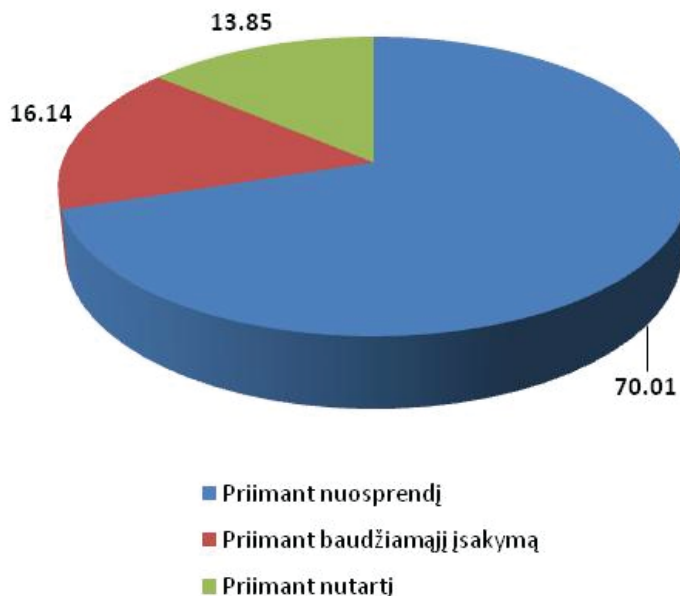
8.3. DARBO KRŪVIS NAGRINĖJANT BAUDŽIAMĄSIS BYLAS

2010 m. apylinkių teismuose išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius, lyginant jį su 2009 m., išaugo 745 bylomis (nuo 16087 iki 16832).

Didžiausias procentas baudžiamųjų bylų baigiamos nuosprendžiu. Iš apylinkių teismuose išnagrinėtų 16832 baudžiamųjų bylų, priimant nuosprendį išnagrinėtos 11784 bylos. Tai sudaro 70,01 proc. visų per analizuojamą laikotarpį išnagrinėtų baudžiamųjų bylų. Priimant baudžiamąjį įsakymą išnagrinėta 2716 (16,14 proc.) bylų, 2332 bylų (13,85 proc.) nagrinėjimas baigtas priimant nutartį. (3 grafikas).

Pastebėtina, kad 2010 metais išnagrinėtose 16832 baudžiamosiose bylose daugiausiai buvo nagrinėti nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai nuosavybei, turtinėms teisėms

3 grafikas
Baudžiamųjų bylų baigtys pagal priimtus dokumentus (proc.)

ir turtiniams interesams (7882 bylos), nusikaltimai žmogaus sveikatai (2017 bylos)

ir nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai viešajai tvarkai (1587 bylos).

8.4. DARBO KRŪVIŲ STRUKTŪRA DIDŽIAUSIĄ DARBO KRŪVIŲ TURINČIUOSE TEISMUOSE

Teisėjo darbo krūvis susideda iš etaloninių bylų (baudžiamųjų, civilinių, ATP) ir kitų supaprastintų procesinių dokumentų, kuriuos teisėjas išnagrinėja per mėnesį, skaičiaus. Kiekviename teisme išnagrinėtų bylų ir procesinių dokumentų skaičiaus santykis yra labai skirtingas. Teisėjo darbo sąnaudos, atsižvelgus į jo darbo krūvio struktūrą yra taip pat skirtingos, todėl keičiant teisėjų skaičių teismuose, skiriant papildomus finansuojamų teisėjų padėjėjų etatus, atsižvelgiantina ne tik į konkretaus teismo darbo krūvį bet ir į jo darbo krūvio struktūrą.

Konkretaus teismo darbo krūvio struktūros analizė rodo, kad statistinis darbo krūvis ne visada atitinka teisėjo darbo sąnaudas, reikalingas atitinkamam skaičiui bylų ir kitų procesinių dokumentų išnagrinėjimui. Darbo krūvių struktūrų palyginimui, pateikiame dviejų teismų - Vilniaus

m. 1 apylinkės teismo ir didžiausią darbo krūvį turinčio Radviliškio rajono apylinkės teismo darbo krūvių struktūrų analizę.

Radviliškio rajono apylinkės teismo darbo krūvio struktūra

Teismo bendras darbo krūvis 2010 metais buvo didžiausias šalyje – 102,92 etaloninės bylos bei procesiniai dokumentai išnagrinėti vieno teisėjo per mėnesį, 2009 metais – 86,59 (1 lentelė). Taigi, esant teismų darbo krūvių mažėjimo tendencijoms, šiame teisme darbo krūvis šoktelėjo 15,9 proc.

Šio teismo darbo krūvis nagrinėjant civilines ir baudžiamąsias bylas yra nedidelis - 37,0, kai tuo tarpu apylinkių teismų vidurkis yra 50,72 civilinės ir baudžiamosios bylos teisėjo išnagrinėtos per mėnesį, taigi žymiai mažesnis už vidurkį. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad iš 2010 metais išnagrinėtų 2116 civilinių bylų, 760

bylų (35,9 proc.) buvo baigta teismo įsakymu. Iš visų, per analizuojamą laikotarpį išnagrinėtų, 265 baudžiamųjų bylų - 215 (81,1 proc.) bylų buvo priimtas teismo nuosprendis, 19 (7,2 proc.) bylų – baudžiamasis įsakymas.

Nors teisme palyginus nedidelis išnagrinėjamų civilinių bylų skaičius, teismo neproporcingai didelę darbo krūvio dalį sudaro nagrinėjami prašymai civilinių bylų vykdymo procese (antstolių prašymai priteisti vykdymo išlaidas). Jų per metus šiame teisme išnagrinėta 2183. Palyginimui: gretimame Pakruojo rajono apylinkės teisme išnagrinėti tik 6 tokie prašymai.

Lyginant su kitais tokį pat teisėjų skaičių turinčiais teismais, šiame teisme didesnis išnagrinėtų baudžiamųjų, o ypač ATP bylų skaičius.

Palyginimui 3 lentelėje pateikiame teismų, turinčių 6 teisėjų etatus, 2010 metais išnagrinėtų bylų skaičių.

3 lentelė

Apylinkės teismas	Darbo krūvis	Išnagrinėta civilinių bylų	Išnagrinėta baudžiamųjų bylų	Išnagrinėta ATP bylų	Išnagrinėta bylų iš viso	Išnagrinėta prašymų civilinių bylų vykdymo procese
Radviliškio r.	102,92	2116	263	2350	4729	2183
Klaipėdos r.	82,54	2262	216	1283	3761	381
Ukmergės r.	81,90	2299	182	1262	3723	969
Telšių r.	66,85	2700	207	1120	4027	307
Kaišiadorių r.	60,42	1658	220	815	2691	227
Rokiškio r.	58,41	2045	173	757	2975	157

Šio teismo darbo krūvio struktūros analizė rodo, kad didelis statistinis darbo krūvis nevisiškai atitinka faktinį darbo krūvį (nedidelis civilinių bylų skaičius, didelis procentas civilinių bylų, baigtų teismo įsakymu, didelę darbo krūvio dalį sudaro prašymų priteisti vykdymo išlaidas nagrinėjimas ir pan.). Palyginimui, Telšių rajono apylinkės teisme, turinčiame tokį pat teisėjų skaičių ir mažesnę už vidutinį darbo krūvį, civilinių bylų išnagrinėta 27,6 proc.

daugiau, negu didžiausią darbo krūvį turinčiame Radviliškio rajono apylinkės teisme.

Minimu laikotarpiu teisme buvo finansuojami 3 teisėjų padėjėjų etatai. Darbo krūvis su teisėjų padėjėjų indėliu (teisėjo padėjėjo darbas prilyginamas 50 proc. teisėjo darbo) buvo 77,19.

Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo darbo krūvis

Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas yra penktas didžiausią darbo krūvį

turinčių teismų tarpe. 2009 metais šio teismo bendras darbo krūvis buvo pasiekęs net 118,62 etalonines bylas bei procesinius dokumentus, išnagrinėtus vieno teisėjo per mėnesį. Siekiant sureguliuoti darbo krūvį, Respublikos Prezidento dekretu 2010 metais teisėjų skaičius teisme padidintas 8 teisėjų etatais, sumažinus teisėjų skaičių mažesnę darbo krūvį turinčiuose teismuose. Tai davė rezultatus – 2010 metais teismo darbo krūvis sumažėjo 25,6 proc. arba

iki 88,31 etaloninių bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų 1 teisėjo per mėnesį. Žinoma, tokiame ženkliame darbo krūvio sumažėjime turėjo įtakos ir sumažėjęs gautų bylų skaičius. Atsižvelgus į tai, kad nustatytas 48 teisėjų skaičius teisme dirbo tik nepilnus tris mėnesius per 2010 metus, tikėtina, kad įsijungus į darbą visiems 48 teisėjams, darbo krūvis teisme taps artimas vidutiniam.

Šio teismo darbo krūvis nagrinėjant civilines ir baudžiamąsias bylas yra didžiausias šalyje – 70,91, kai tuo tarpu apylinkių teismų vidurkis yra 50,72 civilinės ir baudžiamosios bylos teisėjo išnagrinėtos per mėnesį, taigi žymiai didesnis už apylinkių

teismų vidurkį. Palyginimui, didžiausią darbo krūvį turinčiame Radviliškio rajono apylinkės teisme šis rodiklis beveik per pusę mažesnis – tik 37,0 civilinės ir baudžiamosios bylos teisėjo išnagrinėtos per mėnesį.

Kaip ir daugelyje šalies teismų, šiame teisme 7,7 proc. sumažėjo išnagrinėtų civilinių bylų skaičius (vidutiniškai apylinkių teismuose civilinių bylų skaičius sumažėjo 11 proc.).

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad iš 2010 metais išnagrinėtų 20994 civilinių bylų, 4396 bylos (20,94 proc.) buvo baigtos teismo įsakymu t.y. mažiau už apylinkių teismų vidurkį – 26,17. Šis rodiklis leidžia daryti išvadą dėl teisme nagrinėjamų civilinių bylų

sudėtingumo. Iš visų per analizuojamą laikotarpį išnagrinėtų 1397 baudžiamųjų bylų – 930 (66,6 proc.) bylų buvo priimtas teismo nuosprendis, 296 (21,2 proc.) bylų – baudžiamasis įsakymas.

Teisme, turinčiame 48 teisėjų etatus, analizuojamu laikotarpiu tik 3 mėnesius dirbo visi 48 teisėjai t.y. buvo užpildyti visi teisėjų etatai. Užpildžius visus teisėjų etatus, tikėtinas darbo krūvio sumažėjimas.

Minimu laikotarpiu teisme buvo finansuojami 28 teisėjų padėjėjų etatai. Darbo krūvis su teisėjų padėjėjų indėliu (teisėjo padėjėjo darbas prilyginamas 50 proc. teisėjo darbo) buvo 62.56.

8.5. DARBO KRŪVIŲ ANALIZĖ PAGAL BYLŲ SKAIČIŲ TENKANTĮ VIENAM TEISĖJO ETATUI

Bylų skaičius, tenkantis vienam teisėjo etatui, parodo, kiek bylų (baudžiamųjų, civilinių ir ATP) išnagrinėtų konkretaus teismo vienas teisėjas, jei teisme dirbtų Respublikos Preziden-

to dekretu nustatytas teisėjų skaičius (būtų užpildyti visi teisėjų etatai. Šio statistinio rodiklio trūkumas yra tas, kad jis neapima teisme išnagrinėtų procesinių dokumentų.

4 lentelėje mažėjimo tvarka pateiktas 2010 metų vienam teisėjo etatui tekęs baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius.

4 lentelė

Teismas	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta administracinių teisės pažeidimų bylų	Išnagrinėtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius	Teisėjų etatų skaičius	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius, tenkantis 1 teisėjo etatui
Radviliškio r.	263	2116	2350	4729	6	788.17
Anykščių r.	201	1223	879	2303	3	767.67
Joniškio r.	125	1246	887	2258	3	752.67
Šiaulių r.	197	2184	1361	3742	5	748.40
Tauragės r.	334	2669	2201	5204	7	743.43
Trakų r.	349	3358	1462	5169	7	738.43
Vilniaus m. 4	169	2072	684	2925	4	731.25
Klaipėdos m.	1071	17634	6031	24736	34	727.53
Pakruojo r.	165	991	941	2097	3	699.00
Druskininkų m.	101	1692	995	2788	4	697.00
Vilkaviškio r.	205	1960	1274	3439	5	687.80
Akmenės r.	114	1703	885	2702	4	675.50
Marijampolės r.	458	6031	2287	8776	13	675.08
Telšių r.	207	2700	1120	4027	6	671.17
Kėdainių r.	300	3231	1147	4678	7	668.29
Vilniaus m. 3	775	8010	6578	15363	23	667.96
Kauno m.	1823	25111	8545	35479	54	657.02
Mažeikių r.	319	3273	1581	5173	8	646.63

Teismas	Baigta baudžiamųjų bylų	Baigta civilinių bylų	Baigta administracinių teisės pažeidimų bylų	Išnagrinėtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius	Teisėjų etatų skaičius	Baigtų baudžiamųjų, civilinių ir ATP bylų skaičius, tenkantis 1 teisėjo etatui
Šiaulių m.	687	8608	3565	12860	20	643.00
Vilniaus r.	405	4140	2522	7067	11	642.45
Palangos m.	99	1272	554	1925	3	641.67
Prienų r.	157	1570	817	2544	4	636.00
Klaipėdos r.	216	2262	1283	3761	6	626.83
Švenčionių r.	109	1225	1154	2488	4	622.00
Ukmergės r.	162	2299	1262	3723	6	620.50
Kretingos r.	177	2115	796	3088	5	617.60
Šalčininkų r.	180	1966	917	3063	5	612.60
Vilniaus m. 1	1397	20994	6072	28463	48	592.98
Kupiškio r.	109	1097	541	1747	3	582.33
Jurbarko r.	178	1270	844	2292	4	573.00
Kauno r.	388	3483	1259	5130	9	570.00
Alytaus r.	449	5444	2028	7921	14	565.79
Panevėžio m.	885	8211	3732	12828	23	557.74
Šakių r.	144	1253	821	2218	4	554.50
Biržų r.	132	1374	689	2195	4	548.75
Plungės r.	226	2032	1024	3282	6	547.00
Vilniaus m. 2	757	12963	4165	17885	33	541.97
Ignalinos r.	123	699	791	1613	3	537.67
Jonavos r.	280	3540	1005	4825	9	536.11
Kelmės r.	165	1112	857	2134	4	533.50
Utenos r.	262	2349	1087	3698	7	528.29
Šilutės r.	218	2767	1219	4204	8	525.50
Raseinių r.	177	1314	1001	2492	5	498.40
Pasvalio r.	166	1100	726	1992	4	498.00
Rokiškio r.	173	2045	757	2975	6	495.83
Širvintų r.	76	948	425	1449	3	483.00
Molėtų r.	82	897	418	1397	3	465.67
Šilalės r.	116	767	959	1842	4	460.50
Visagino m.	165	1373	707	2245	5	449.00
Kaišiadorių r.	220	1656	815	2691	6	448.50
Varėnos r.	157	1405	665	2227	5	445.40
Skuodo r.	115	553	610	1278	3	426.00
Lazdijų r.	200	747	612	1559	4	389.75
Zarasų r.	104	716	618	1438	4	359.50
Apylinkių teismuose:	16832	194770	88525	300127	491	611.26

8.6. TEISMŲ DARBO KRŪVIS SU TEISĖJŲ PADĖJĖJŲ DARBO INDĖLIU

Galiojanti teismų darbo krūvių skaičiavimo formulė neatspindi teisėjų padėjėjų darbo indėlio. Tačiau teisėjo padėjėjas teisėjo darbo krūvį gali sumažinti vidutiniškai apie 50 proc. Tai sąlyginis skaičius, nepagrįstas realiais teisėjo padėjėjo indėlio į teisėjo darbo krūvį tyrimais, juolab, kad net tame pačiame teisme teisėjų padėjėjų darbo krūviai gali būti labai skirtingi. Tai priklauso nuo teisėjo padėjėjo kompetencijos bei teisėjo požiūrio į padėjėją ir jo kompetenciją. Be to, teisėjų padėjėjų santykis su teisėjais šalies teismuose pasiskirstęs nevienodai, dalyje teismų beveik visi teisėjai turi po vieną teisėjo padė-

jėją, tačiau kai kuriuose teismuose teisėjų padėjėjų yra ženkliai mažiau nei teisėjų. Todėl dalis teisėjų iš vis neturi teisėjo padėjėjo arba vienas teisėjo padėjėjas dirba su keliais teisėjais. Kadangi, vertinant ekonominę situaciją šalyje, teisėjų skaičiaus didinimo tikėtis sunku ir atsižvelgus į tai, kad teisėjų skaičiaus didinimas nėra vienintelė priemonė mažinti teismų darbo krūvį, didžiausias dėmesys turėtų būti nukreiptas į nuoseklių teisėjų padėjėjų kvalifikacijos kėlimą bei teisėjų padėjėjų skaičiaus teismuose, jų indėlio į teisėjų darbo krūvį optimizavimą.

Iki šiol pirmosios instancijos teis-

muose trūksta 234 teisėjų padėjėjų: apylinkių teismuose dar nefinansuotos 192 teisėjų padėjėjų pareigybės (tik 61 % teisėjų turi po padėjėją), apygardų teismuose trūksta 34 teisėjų padėjėjų (78 % teisėjų turi po padėjėją), apygardų administraciniuose teismuose trūksta 8 teisėjų padėjėjų (85 % teisėjų turi po padėjėją).

5 lentelėje pateikti duomenys parodo, kaip pasikeistų apylinkių teismų darbo krūvių rodikliai, jei į teismų darbo krūvį būtų įskaičiuojamas teisėjų padėjėjų darbas (teisėjo padėjėjo darbas prilyginamas 50 proc. teisėjo darbo).

5 lentelė

Teismas	Darbo krūvis	Teisėjų etatų skaičius	Teisėjų padėjėjų finansuojamų pareigybių skaičius 2010 m.	Darbo krūvis su teisėjų padėjėjų darbo indėliu
Radviliškio r.	102.92	6	3	77.19
Šiaulių r.	91.32	5	2	73.06
Šiaulių m.	92.46	20	11	67.04
Anykščių r.	97.02	3	2	64.68
Prienų r.	84.27	4	2	63.21
Vilniaus m. 1	88.31	48	28	62.56
Klaipėdos r.	82.54	6	3	61.90
Vilniaus m. 3	86.25	23	14	60.00
Kėdainių r.	83.00	7	4	59.28
Molėtų r.	69.91	3	1	58.26
Kretingos r.	70.85	5	2	56.68
Trakų r.	78.95	7	4	56.39
Pasvalio r.	74.87	4	2	56.15
Klaipėdos m.	86.36	34	24	55.88
Akmenės r.	73.92	4	2	55.44
Vilniaus r.	85.85	11	8	54.63
Ukmergės r.	81.90	6	4	54.60
Vilniaus m. 4	86.97	4	3	54.35
Pakruojos r.	81.39	3	2	54.26
Kauno m.	82.97	54	38	53.78
Tauragės r.	74.34	7	4	53.10
Kupiškio r.	62.45	3	1	52.04
Šakių r.	69.16	4	2	51.87
Raseinių r.	63.92	5	2	51.14
Vilkaviškio r.	72.44	5	3	50.71
Palangos m.	75.52	3	2	50.34

Teismas	Darbo krūvis	Teisėjų etatų skaičius	Teisėjų padėjėjų finansuojamų pareigybių skaičius 2010 m.	Darbo krūvis su teisėjų padėjėjų darbo indėliu
Utenos r.	70.33	7	4	50.24
Joniškio r.	75.31	3	2	50.21
Telšių r.	66.85	6	3	50.14
Rokiškio r.	58.41	6	2	48.68
Kauno r.	66.78	9	5	48.23
Ignalinos r.	71.49	3	2	47.66
Varėnos r.	58.77	5	2	47.01
Alytaus r.	64.88	14	8	46.34
Panevėžio m.	71.04	23	16	46.33
Švenčionių r.	61.70	4	2	46.28
Kaišiadorių r.	60.42	6	3	45.31
Visagino m.	56.36	5	2	45.09
Jurbarko r.	60.04	4	2	45.03
Skuodo r.	53.87	3	1	44.89
Plungės r.	59.08	6	3	44.31
Marijampolės r.	63.83	13	8	44.19
Šilutės r.	58.25	8	4	43.69
Širvintų r.	52.41	3	1	43.68
Kelmės r.	58.20	4	2	43.65
Vilniaus m. 2	71.77	33	26	43.50
Jonavos r.	64.57	9	6	43.05
Šalčininkų r.	61.12	5	3	42.79
Biržų r.	66.44	4	3	41.53
Druskininkų m.	62.34	4	3	38.96
Šilalės r.	51.65	4	2	38.73
Lazdijų r.	51.49	4	2	38.62
Mažeikių r.	67.88	8	7	38.18
Zarasų r.	44.52	4	2	33.39
Apylinkių teismuose:	75.86	491	299	52.42

Papildomų teisėjų padėjėjų pareigybių įsteigimas didžiausius darbo krūvius turinčiuose teismuose ne tik sumažintų teismų darbo krūvius, sutrumpintų bylų nagrinėjimo trukmę, bet ir padėtų išvengti esamos padėties, kuomet teismuose gautos bylos keletą mėnesių laukia paskyrimo nagrinėti. Tokio teismų darbo krūvių problemos sprendimo ekonominio pranašumo pagrindimas - vienos apylinkės teismo teisėjo pareigybės (kartu su teismo posėdžių sekretoriaus pareigybe) įsteigimui 2011 m. reikėtų 127 tūkst. Lt, o dviejų teisėjo

padėjėjo pareigybių – 86 tūkst. Lt. Taigi teismų darbo krūvių mažinimas įsteigiant teisėjų padėjėjų pareigybes būtų racionalesnis.

Pastaruosius kelis metus, siekiant suvienodinti teismų darbo krūvius, kaip jau buvo minėta, didinamas teisėjų skaičius didelį darbo krūvį turinčiuose teismuose, atitinkamai mažinant teisėjų skaičių laisvus teisėjų etatus ir mažesnę darbo krūvį turinčiuose apylinkių teismuose. Šis procesas galėtų būti tęsiamas kartu su teisėjų etatais perskirstant ir atsilaisvinusius ar laisvus teisėjų padėjėjų etatus.

Apibendrinant pateiktą statistinių duomenų, apibūdinančių apylinkių teismų darbo krūvius, analizę, darytina išvada, kad svarbiausios problemos pastaraisiais metais išlieka tos pačios – didelis darbo krūvis bei jo skirtumai tarp teismų ir teisėjų padėjėjų trūkumas. Darbo krūvio nagrinėjant civilines bylas mažėjimas 2010 metais leidžia manyti, kad ženklus civilinių bylų skaičiaus augimas buvo susijęs su šalies ekonomine situacija, ir jai pagerėjus civilinių bylų skaičiaus augimas liausis, o nežymus darbo krūvio sumažėjimas 2010 metais mažesnis ir ateityje.

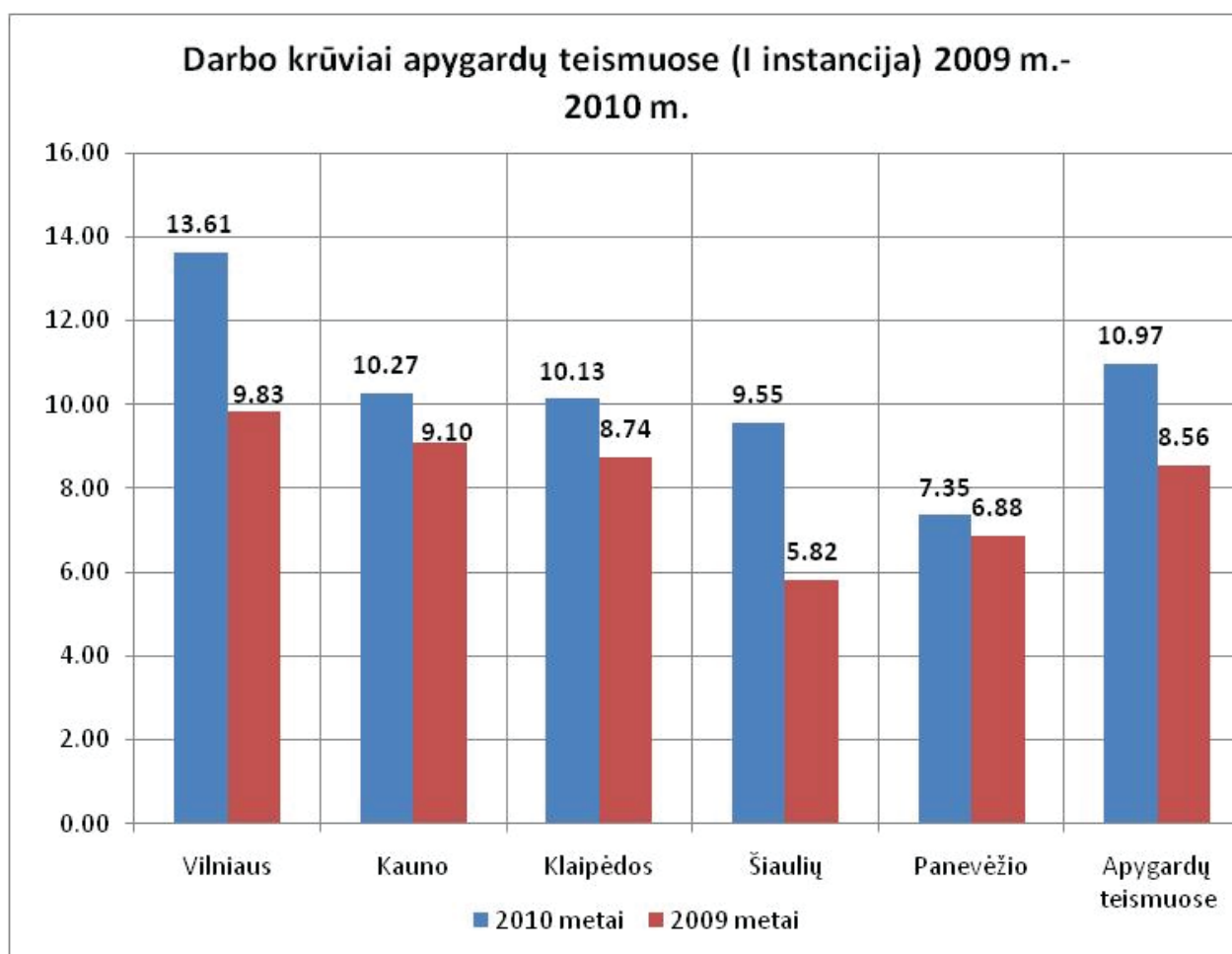
8.7. 2010 M. DARBO KRŪVIŲ APYGARDŲ TEISMUOSE ANALIZĖ

Apygardų teismuose pastebimas darbo krūvio augimas. 2010 metais šiuose teismuose darbo krūvis didėjo tiek nagrinėjant bylas pirmąją instanciją, tiek apeliacine instancija. Tiesa, jo augimo tempas, lyginant su 2009 metais, sulėtėjo.

Darbo krūvis nagrinėjant teismuose bylas pirmąją instanciją, lyginant su 2009 metais, padidėjo 28,2 proc., t.y. nuo 8,56 iki 10,97 (4 grafikas). Darbo krūvis, nagrinėjant bylas pirmąją instanciją, kaip ir ankstesniais metais, pasiskirstęs netolygiai – nuo

13,61 Vilniaus apygardos teisme iki 7,35 Panevėžio apygardos teisme. Taigi Vilniaus apygardos teismo darbo krūvis nagrinėjant bylas pirmąją instanciją vis dar yra beveik du kartus didesnis negu Panevėžio apygardos teismo

4 grafikas

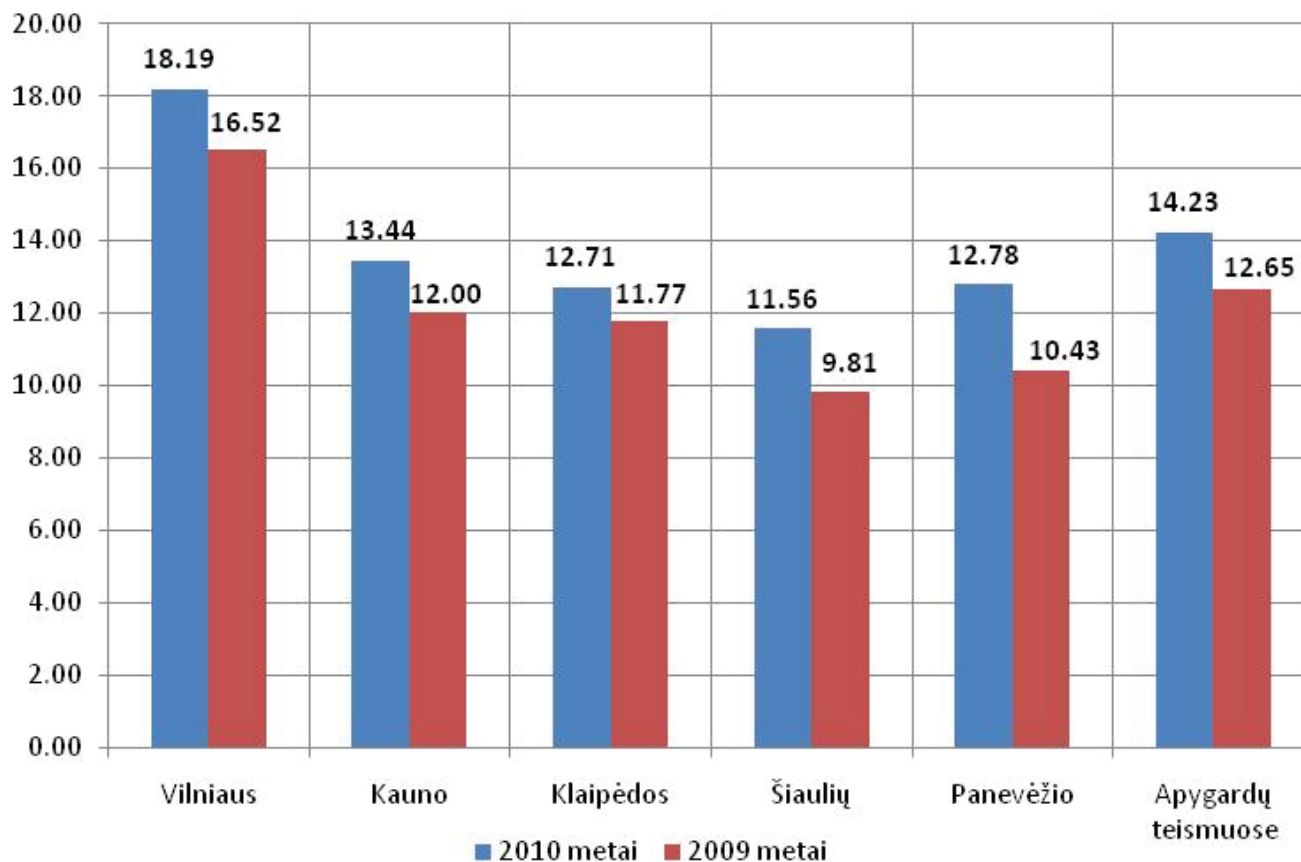
Nagrinėjant bylas apeliacine instancija darbo krūvis padidėjo 12,5 proc., t.y. nuo 12,65 iki 14,23. Pastebėtina, kad per 2010 metus darbo

krūvis panašia apimtimi padidėjo visuose apygardų teismuose. Didžiausias darbo krūvis nagrinėjant bylas apeliacine instancija taip pat buvo

Vilniaus apygardos teisme – 18,19, mažiausias – Šiaulių apygardos teisme – 11,56 (5 grafikas).

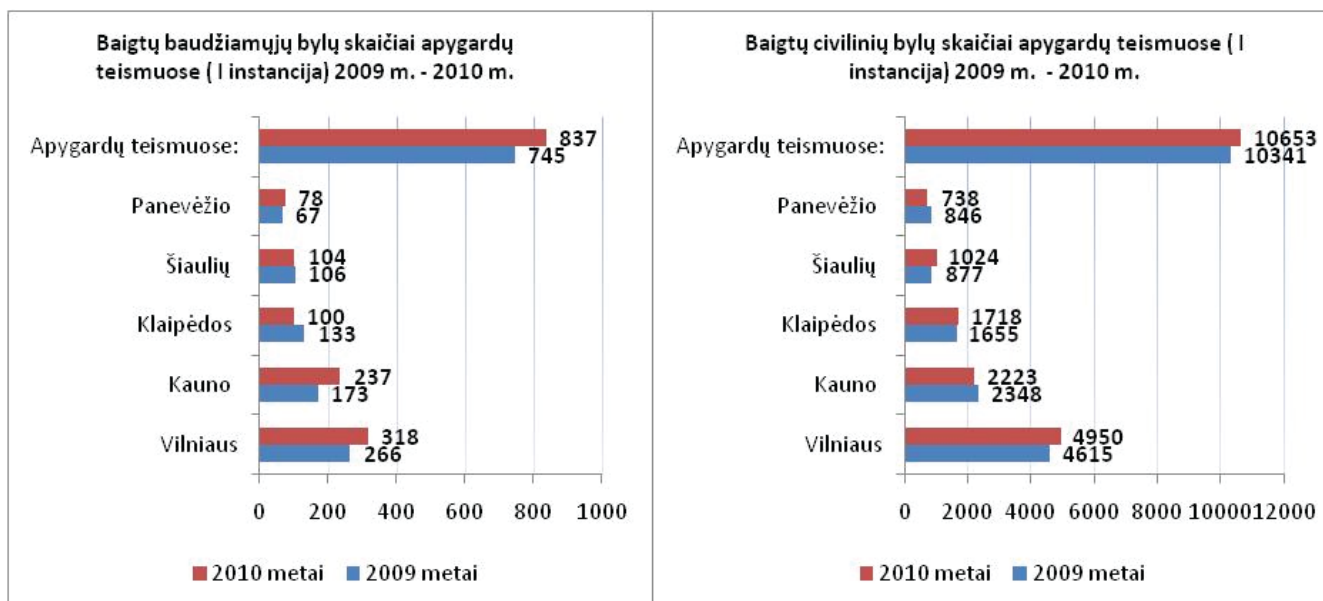
Darbo krūviai apygardų teismuose (apeliacine instancija) 2009 m. - 2010 m.

2010 metais padidėjo tiek civilinių, tiek baudžiamųjų bylų, nagrinėjamų pirmąja instancija, skaičius. 2010 metais išnagrinėtos 10653

civilinės bylos, o praeitais metais - 10341 civilinės bylos, t.y. 312 bylų mažiau. Per metus pirmąja instancija išnagrinėtų baudžiamųjų bylų

skaičius padidėjo 92 bylomis, nuo 745 bylų 2009 metais iki 837 bylų 2010 metais (6 grafikas).

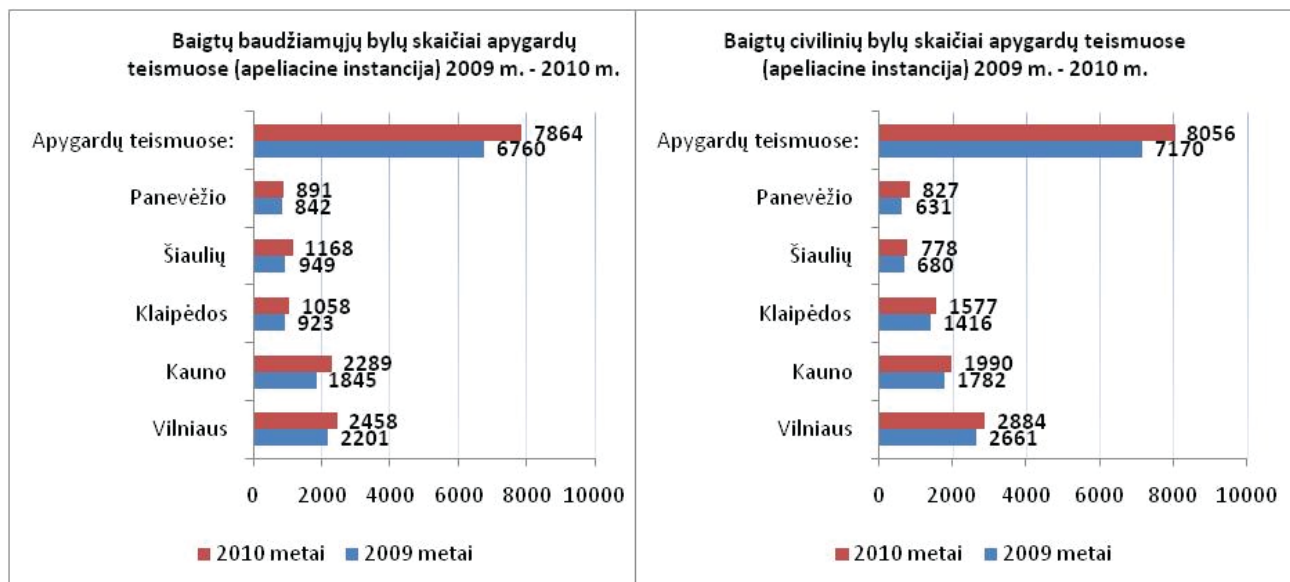

7 grafike pateikti statistiniai duomenys apie baudžiamųjų ir civilinių bylų skaičiaus pokyčius nagrinėjant bylas apygardų teismuose apeliaci-

ne instancija. 2010 metais išnagrinėtos 8056 civilinės bylos, o praeitais metais - 7170 civilinės bylos, t.y. 886 bylomis mažiau. Per metus apelia-

cine instancija išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo 1104 bylomis, nuo 6760 bylų 2009 metais iki 7864 bylų 2010 metais.

7 grafikas

Didžiausi darbo krūvio skirtumai išlieka tarp Vilniaus apygardos teismo ir Šiaulių bei Panevėžio apygardų teismų. Siekiant sumažinti darbo krūvių

skirtumus, mažintinas teisėjų ir teisėjų padėjėjų skaičius **Šiaulių ir Panevėžio apygardų** teismuose ir atitinkamai didintinas teisėjų ir teisėjų padėjėjų skai-

čius didžiausią darbo krūvį turinčiame **Vilniaus apygardos teisme**.

8.8. 2010 M. DARBO KRŪVIAI APYGARDŲ ADMINISTRACINIUISE TEISMUOSE

2010 m. apygardų administraciniuose teismuose darbo krūvis, lyginant su 2009 metų tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 28,0 proc. – iki 30,19 bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų vieno teisėjo per mėnesį (2009 m. darbo krūvis buvo 23,58) (8 grafikas). Didžiausias darbo krūvis išliko Vilniaus apygardos administraciniame teisme – 34,40, mažiausias – Panevėžio apygardos administraciniame teisme – 20,03.

Pastebėtina, kad staigus darbo krūvių augimas, prasidėjęs 2010 m.

I pusmetį, 2010 m. antrajame pusmetyje pradėjo lėtėti. Štai 2010 m. I pusmetį darbo krūvis, jį palyginus su 2009 m. darbo krūviu, išaugęs 23,3 proc. bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų vieno teisėjo per mėnesį, per II pusmetį augimas praktiškai sustojo - padidėjo labai nežymiai - nuo 29,08 iki 30,19 bylų ir kitų procesinių dokumentų, išnagrinėtų vieno teisėjo per mėnesį.

Šią išvadą patvirtina ir išnagrinėtų bylų skaičius. 2010 m. apygardų administraciniai teismai išnagrinėjo 10836 administracines ir ATP bylas,

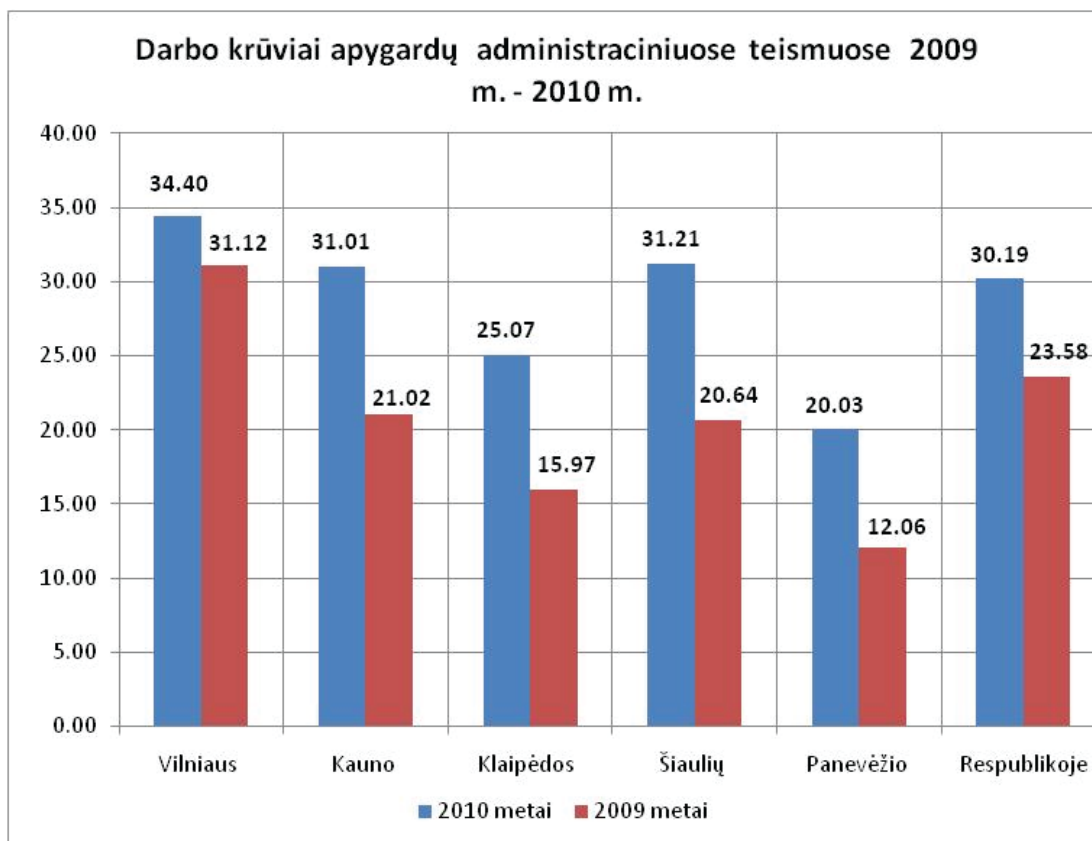
iš jų 5505 bylas – I pusmetį ir 5331 – II pusmetį:

administracinių bylų I pusmetį išnagrinėta 3296, II pusmetį – 3115; ATP bylų I pusmetį išnagrinėta 2209, II pusmetį – 2216.

Taigi, sprendžiant pagal minėtus statistinius duomenis, ženklus darbo krūvio augimo apygardų administraciniuose teismuose 2011 metais neprognozuojama.

Per analizuojamą laikotarpį gautas 4179 administracinės ir 2220 ATP bylų.

8 grafikas

6 lentelėje pateikiami duomenys apie 2010 metais šalies apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų bylų skaičių. Didžiausią išnagrinėtų administracinių bylų dalį

sudarė bylos dėl valstybės tarnybos – 1404 (42,6 proc.). Didžiausią išnagrinėtų ATP bylų dalį sudarė bylos dėl pažeidimų, kuriais kėsiniama į viešąją tvarką – 28006 (proc.) bei dėl pažeidimų

transporte, kelių ūkio bei ryšių srityje – 23731 (proc.). Neišnagrinėtų bylų likutis analizuojamo laikotarpio pabaigoje sudarė: administracinių bylų – 2425; ATP bylų – 682 bylos.

6 lentelė

Apygardos administracinis teismas	Baigta administracinių bylų	Baigta administracinių teisės pažeidimų bylų	Baigta administracinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų
Vilniaus	2989	1956	4945
Kauno	1359	1015	2374
Klaipėdos	866	595	1461
Šiaulių	710	479	1189
Panevėžio	487	380	867
Iš viso	6411	4425	10836

Nuo 2011m. sausio 1 d. pasikeitus ATP bylų teisingumui - apygardų administracinių teismų nagrinėjamas ATP bylas perdavus nagrinėti apylinkių teismams, ženkliai sumažės apygardų administraciniuose teismuose nagrinėjamų bylų skaičius bei darbo krūvis. Prognozuotina, kad ryšium su šiais pasikeitimais, Vilniaus apygardos administraciniame teisme bylų skaičius turėtų sumažėti

apie 39 %, darbo krūvis – 19%, Kauno apygardos administraciniame teisme bylų skaičius turėtų sumažėti 46%, darbo krūvis – 28%, Klaipėdos apygardos administraciniame teisme bylų skaičius turėtų sumažėti 51%, darbo krūvis – 27%, Šiaulių apygardos administraciniame teisme bylų skaičius turėtų sumažėti 69%, darbo krūvis – 31%, Panevėžio apygardos administraciniame teis-

me bylų skaičius turėtų sumažėti 56%, darbo krūvis – 38%.

Aišku, kad pasikeitus ATP bylų teisingumui ir dėl šios priežasties ženkliai sumažėjus darbo krūviams apygardų administraciniuose teismuose, spręstinas klausimas dėl teisėjų ir teisėjų padėjėjų skaičiaus pakeitimo šiuose teismuose.

8.9. IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

1. Apibendrinant pateiktą statistinių duomenų, apibūdinančių teismų darbo krūvius, analizę, darytina išvada, kad svarbiausios problemos išlieka tos pačios: didelis darbo krūvis, darbo krūvio skirtumai tarp teismų, teisėjų padėjėjų trūkumas.

2. Siekiant sumažinti teismų darbo krūvius tikslinga taikyti kompleksines priemones, mažinančias darbo laiko sąnaudas, nagrinėjant bylas (darbo krūvius sumažintų įstatymų, reglamentuojančių bylų procesą, supaprastinimas, teismams nebūdingų funkcijų panaikinimas);. Kadangi ženkliąsias darbo krūvių dalį sudaro civilinės bylos, baigiamos nutartimi ar teismo įsakymu, manytina, kad darbo krūvių problemą iš dalies išspręstų bylų, baigiamų teismo įsakymu, nagrinėjimo supaprastinimas, pasinaudojant informacinių ir elektroninių technologijų galimybėmis. Šia kryptimi intensyviai dirbama. Tikimasi, kad, įgyvendinus projektą „Elektroninis pareiškimas dėl teismo

įsakymo išdavimo“, nuo 2011 metų balandžio mėn. pradžios elektroninį pareiškimą dėl teismo įsakymo išdavimo bus galima pareikšti visuose šalies teismuose.

3. Mažinant darbo krūvių skirtumus, tikslinga ir toliau mažinti teisėjų bei teisėjų padėjėjų skaičių teismuose, daug metų turinčiuose mažiausią darbo krūvį, šių teismų teisėjų ir teisėjų padėjėjų etatus perkeltiant į didelį darbo krūvį turinčius teismus. Teisėjų ir teisėjų padėjėjų skaičius mažintinas (atsilaisvinus teisėjo ar teisėjų padėjėjų etatui) šiuose eilę metų nedidelį darbo krūvį turinčiuose teismuose: Zarasų, Lazdijų, Šilalės, Kelmės, Šilutės, Rokiškio, Varėnos, Plungės rajonų, Visagino miesto apylinkių teismuose. Sprendžiant dėl teisėjų, teisėjų padėjėjų skaičiaus teismuose pokyčių, atsižvelgtina į ne tik į konkretaus teismo darbo krūvį, bet ir į darbo krūvio struktūrą.

4. Pasikeitus ATP bylų teismingumui, numatomi teismų darbo krūvių,

jų struktūros pokyčiai, todėl spėjamas klausimas dėl teisėjų ir teisėjų padėjėjų skaičiaus mažinimo mažą darbo krūvį turinčiuose apygardų administraciniuose teismuose. Dėl teisėjų, teisėjų padėjėjų skaičiaus pokyčių apygardų administraciniuose teismuose spėjama ne anksčiau kaip suvedus 2011 metų I pusmečio statistinius rodiklius.

5. Darbo krūvio skirtumų problemą iš dalies padėtų išspręsti pasinaudojimas galiojančiais proceso įstatymais, numatančiais apygardos teismo (skyriaus) pirmininkui teisę perduoti bylą iš apylinkės teismo, kuriam ji teisinga, kitam apylinkės teismui. Didėjant darbo krūvių netolygumams, šia įstatymų numatyta galimybe vis dažniau naudojama.

6. Būtiniausiai atvejais pasinaudotina teisėjų laikino perkėlimo galimybe.

7. Spėjamas klausimas dėl kai kurių tos pačios pakopos teismų, esančių viename mieste, jungimo.

9. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKLA

9.1. BENDROJI INFORMACIJA APIE TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJAS

Teismų savivalda – teisėjų ir teismų teisė ir reali galia pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus įstatymus laisvai ir savarankiškai, savo atsakomybe spręsti teismų veiklos klausimus.

Teismų savivaldos sistemą sudaro:

- Visuotinis teisėjų susirinkimas;
- Teisėjų taryba;
- Teisėjų garbės teismas.
- Visuotinis teisėjų susirinkimas – aukščiausia teismų savivaldos institucija. Jame dalyvauja visi Lietuvos teisėjai. Eilinis Visuo-

tinis teisėjų susirinkimas paprastai šaukiamas kovo pirmąjį penktadienį ne rečiau kaip kartą per dvejus metus. Visuotinio teisėjų susirinkimo kompetencija, jo rengimo, darbotvarkės derinimo tvarka, sprendimų priėmimas nustatytas Teismų įstatyme.

Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Teisėjų tarybą sudaro 21 narys. Teisėjų tarybos kompetencija, sudarymo,

posėdžių rengimo tvarka nustatyta Teismų įstatyme.

Teisėjų garbės teismas – teisėjų drausmės bylas ir teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjanti teismų savivaldos institucija. Teisėjų garbės teismas sudaromas ketveriems metams iš 9 narių. Teisėjų garbės teismas teisėjų drausmės bylas ir prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėja vadovaudamasis Teismų įstatymu ir Teisėjų garbės teismo nuostatais. Juos tvirtina Teisėjų taryba.

9.2. TEISĖJŲ TARYBOS VEIKLA 2010 METAIS

Nacionalinė teismų administracija (toliau – NTA), vykdydama Nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 straipsnio 5 punktą bei Teisėjų tarybos darbo reglamento 87.2 punktą, surinko ir apibendrino informaciją apie 2010 metais priimtus Teisėjų tarybos nutarimus.

Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, kuri užtikrina teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Pagrindinė Teisėjų tarybos veiklos forma – Teisėjų tarybos posėdis. Teisėjų tarybos posėdžiai yra vieši, paprastai šaukiami kas mėnesį. Teisėjų taryba, atlikdama savo funkcijas, atviru balsavimu priima nutarimus. Teisėjų tarybos nutarimas yra priimtas, jeigu jam pritarė daugiau kaip pusė visų Teisėjų tarybos narių.

2010 metais Teisėjų taryba priėmė **185** nutarimus.

Iš jų – 121 nutarimas dėl patarimo Respublikos Prezidentei dėl teisėjų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ar atleidimo iš pareigų:

- dėl patarimo skirti teismo pirmininku priimta 10 nutarimų;
- dėl patarimo skirti teismo skyriaus pirmininkus – 1 nutarimas;
- dėl patarimo skirti pirmosios instancijos teismo teisėjui – 36 nutarimai;
- dėl patarimo skirti teisėjui iki 65 metų – 36 nutarimai;
- dėl patarimo skirti į aukštesnės pakopos teismą – 8 nutarimai;
- dėl patarimo perkelti į kitą tos pačios pakopos teismą – 7 nutarimai;
- dėl patarimo perkelti iš specializuotos kompetencijos teismo į bendrosios kompetencijos teismą – 1 nutarimas;
- dėl patarimo perkelti iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotos kompetencijos teismą – 2 nutarimai;
- dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų savo noru – 4 nutarimai;

- dėl patarimo atleisti iš teismo pirmininko pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui – 6 nutarimai;
- dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui – 6 nutarimai;
- dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų už teisėjo vardą žeminantį poelgį – 4 nutarimai.

Nutarimai dėl teisėjų drausminės atsakomybės

Teisėjų tarybos vardas dažniausiai visuomenei buvo girdimas žiniasklaidoje itin eskaluojant teisėjų drausminės atsakomybės klausimą. 2010 metais Teisėjų taryba priėmė 4 nutarimus dėl patarimo Respublikos Prezidentei atleisti iš teisėjo pareigų už teisėjo vardą žeminantį poelgį. Šių nutarimų priėmimai Teisėjų tarybos nariams – vieni sudėtingiausių: buvo šaukiami neeiliniai Teisėjų tarybos posėdžiai, atidedamas klausimo svarstymas kitam posėdžiui dėl informacijos, duomenų trūkumo. Pažymėtina, kad nors tokie sprendimai mažina visuomenės pasitikėjimą teismais, tačiau jie privalo būti priimti, siekiant išvengti su teisėjo garbe nesuderinamo teisėjų elgesio apraiškų ir kartu bandyti kurti pozityvesnę visuomenės nuomonę teismų bei teisėjų atžvilgiu, tokiu būdu didinant pasitikėjimą teismų sistema.

Teisėjų tarybos sausio mėnesio posėdyje protokoliniu nutarimu nutarta Teisėjų taryboje gautą medžiagą dėl Kauno apygardos teismo teisėjos **Neringos Venckienės** perduoti Teisėjų etikos ir drausmės komisijai (toliau – TEDK).

Vasario mėnesį vykusio Teisėjų tarybos posėdžio metu svarstytas klausimas dėl Panevėžio apygardos teismo pirmininko **Valdo Meidaus** veiksmų tyrimo ir vertinimo. Šio klausimo nagrinėjimą protokoliniu nutarimu nuspręsta perduoti Lietuvos apeliaciniam teismui.

Teisėjų tarybos balandžio mėnesį vykusio posėdžio metu priimtas protokolinis nutarimas pavesti komisijai, sudarytai iš trijų Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų, atlikti tyrimą dėl V. Kazakevičiaus skunde nurodytų teisėjų veiksmų (neveikimo) bei pateikti motyvuotą išvadą TEDK apie skunde nurodytų aplinkybių pagrįstumą.

Teisėjų taryba gegužės mėnesį vykusio posėdžio metu protokoliniu nutarimu nusprendė Šiaulių miesto apylinkės teismo pateiktą medžiagą (teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjai **Vilijai Pilitauskienei**) perduoti Respublikos Prezidentei.

Teisėjų taryba, atsižvelgusi į 2010 m. gegužės 28 d. gautą Šiaulių miesto apylinkės teismo teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjai **V. Pilitauskienei**, 2010 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 13P-80-(7.1.2) įpareigojo Šiaulių apygardos teismo pirmininką Boleslovą Kalainį atlikti Šiaulių miesto apylinkės teismo administracinės veiklos patikrinimą ir informuoti Lietuvos Respublikos Prezidentę apie Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjos **V. Pilitauskienei**, kurios įgaliojimų pabaiga - 2010 m. birželio 15 d., nustatytus darbo trūkumus.

Teisėjų taryba 2010 m. birželio 3 d. neeilinio posėdžio metu, atsižvelgdama į Šiaulių miesto apylinkės teismo 2010 m. gegužės 26 d. patikrinimo akte, Šiaulių miesto apylinkės teismo pirmininkės 2010 m. gegužės 26 d. teikime, Šiaulių apygardos teismo 2010 m. birželio 2 d. patikrinimo akte, TEDK 2010 m. birželio 1 d. sprendime Nr. 18P-6 nurodytas aplinkybes, išklausiusi teisėjos **V. Pilitauskienei** pateiktus argumentus, atsižvelgdama į nustatytus teisėjos **V. Pilitauskienei** darbo trūkumus, nutarimu Nr. 13P-82-(7.1.2) patarė Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti **V. Pilitauskienei** iš Šiaulių

miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. Taip pat protokoliniu nutarimu Teisėjų taryba nusprendė informuoti Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą apie teisėjos **V. Pilitauskienės** tarnybinių pareigų neatlikimą. 2010 m. birželio 7 d. Respublikos Prezidentė pasirašė dekretą Nr. 1K-387, kuriuo **V. Pilitauskienę** atleido iš Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. Dekretas įsigaliojo nuo jo pasirašymo dienos.

Birželio mėnesio Teisėjų tarybos posėdžio metu protokoliniu nutarimu buvo nuspręsta informuoti Respublikos Prezidentę dėl Kauno miesto apylinkės teismo teisėjos **Daivos Mekšraitienės** veiklos, pateikiant visą Teisėjų tarybos turimą medžiagą, taip pat ir Kauno apygardos teismo vertinimą.

To paties posėdžio metu svarstytas klausimas „Dėl Seimo narės A. Stancikienės prašymo“. Teisėjų tarybos nariams susipažinus su TEDK kreipimusi, konstatuota, kad l. e. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) pirmininko pareigas **R. Piličiauskas** nepadarė jokio pažeidimo, kadangi Administravimo teismuose nuostatai neįpareigoja LVAT pirmininko kontroliuoti apylinkių teismuose nagrinėjamų ATP bylų ir išreikštas nesutikimas dėl jo patraukimo drausminėn atsakomybėn, taip pat protokoliniu nutarimu pavesta l. e. LVAT pirmininko pareigas R. Piličiauskui ir Šiaulių apygardos teismo pirmininkui iki 2010 m. liepos 20 d. atlikti Šiaulių miesto apylinkės teismo patikrinimą, organizuojant administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimą, taip pat LVAT pavesta patikrinti Vilniaus miesto 4 apylinkės teismo darbą, susijusį su administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimu ir parengti administracinių teisės pažeidimų bylų kontrolės priežiūros gerinimo bei tikrinimo metodiką.

2010 m. liepos 30 d. Teisėjų taryba, atsižvelgusi į 2010 m. birželio 8 d. Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos (toliau – NTVVK) išvadoje Nr. 48P-98-(7.8.4) bei 2010 m. ba-

landžio 14 d. TEDK posėdžio protokole nurodytus faktus, konstatavo, kad Kauno miesto apylinkės teismo teisėja **D. Mekšraitienė**, aiškiai aplaidžiai atlikdama savo pareigas, du kartus sudarė prielaidas asmenims įgyti nuosavybę be teisinio ir faktinio pagrindo. Teisėjų taryba, susipažinusi su TEDK 2010 m. gegužės 25 d. raštu Nr. 17P-306-(7.4.8) „Dėl Kauno miesto apylinkės teismo teisėjos **D. Mekšraitienės**“ bei su kartu pateiktais 2010 m. balandžio 14 d. TEDK posėdžio protokolo išrašu, 2010 m. kovo 3 d. Kauno apygardos teismo teikimu dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjai **D. Mekšraitienei** ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros raštu dėl Kauno miesto apylinkės teismo teisėjos **D. Mekšraitienės**, taip pat susipažinusi su 2005 m. gegužės 4 d. Teisėjų garbės teismo sprendimu, 2007 m. birželio 28 d. TEDK sprendimu Nr. 18P-19, atsižvelgusi į prie 2010 m. birželio 22 d. NTVVK rašto Nr. 46P-50-(7.8.5) pridėtą išvados kopiją Nr. 48P-98-(7.8.4) „Dėl teisėjos **Daivos Mekšraitienės** veiklos vertinimo“, įvertinusi teisėjos **D. Mekšraitienės** pareiškime „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidentės kreipimosi į Teisėjų tarybą patarti dėl **Daivos Mekšraitienės** atleidimo iš Kauno miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą“ išdėstytus argumentus ir išklausiusi teisėjos **D. Mekšraitienės**, teisėjos elgesį įvertino kaip nesuderinamą su teisėjo garbe, neatitinkantį Teisėjų etikos kodekso reikalavimų, pakenkusį teismo autoritetui bei pažeminusį teisėjo vardą. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-109-(7.1.2) patarė Respublikos Prezidentei atleisti **Daivą Mekšraitienę** iš Kauno miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. 2010 m. rugpjūčio 4 d. Respublikos Prezidentė pasirašė dekretą Nr. 1K-445, kuriuo **D. Mekšraitienę** atleido iš Kauno miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. Dekretas įsigaliojo nuo jo pasirašymo dienos.

Teisėjų tarybos posėdžio metu priimtas protokolinis nutarimas, ku-

riuo nurodoma, kad nėra pagrindo kelti drausmės bylų l. e. LVAT pirmininko pareigas **R. Piličiauskui**, Šiaulių apygardos teismo pirmininkui **B. Kalainiui** ir Šiaulių miesto apylinkės teismo pirmininkei **G. Janušienei**. Teisėjų taryba, įvertinusi nustatytus trūkumus, nutarė informuoti visus teismus apie patikrinimo aktą ir pavedė Teisės aktų projektų vertinimo ir Teismų administravimo komitetams, kartu su NTA, parengti Administravimo teismuose nuostatų priedą, įtraukiant Gaires teismų, nagrinėjančių administracinių teisės pažeidimų bylas, administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams.

Šiame posėdyje taip pat svarstytas klausimas „Dėl Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros kreipimosi“: Generaliniui prokurorui kreipusis į Seimą dėl Vilniaus m. 3 apylinkės teismo teisėjos **A. Šimaitienės** įgaliojimų sustabdymo panaikinimo, Teisėjų taryba nutarė Teisėjų tarybos posėdyje svarstyti medžiagą, susijusią su Vilniaus m. 3 apylinkės teismo teisėja **A. Šimaitiene**, ir Teisėjų tarybos posėdžio protokolo išrašą perduoti TEDK.

2010 m. rugsėjo 24 d. Teisėjų taryba, atsižvelgusi į administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. 30P-461378-10 bei Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjo **Sauliaus Putriaus** 2010 m. rugsėjo 20 d. paaiškinime nurodytus faktus ir vertindama teisėjo elgesį kaip nesuderinamą su teisėjo garbe, neatitinkantį Teisėjų etikos kodekso reikalavimų, pakenkusį teismo autoritetui bei pažeminusį teisėjo vardą, nutarimu Nr. 13P-126-(7.1.2) patarė Respublikos Prezidentei atleisti **Saulių Putrių** iš Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. 2010 m. rugsėjo 28 d. Respublikos Prezidentė pasirašė dekretą Nr. 1K-488, kuriuo **S. Putrių** atleido iš Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. Dekretas įsigaliojo nuo jo pasirašymo dienos.

Teisėjų tarybos posėdyje svarstant klausimą dėl patarimo Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti **V. Savickienę** iš Panevėžio apygardos admi-

nistracinio teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą, protokoliniu nutarimu nuspręsta sudaryti komisiją ne iš Teisėjų tarybos narių (Lietuvos Aukščiausiojo teismo teisėjas – G. Goda, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas – A. Bakaveckas, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas – L. Žukauskas), kad būtų nustatytos faktinės aplinkybės dėl teisėjos **V. Savickienės** galimai neteisėtų veiksmų.

To paties posėdžio metu klausimo „Dėl TEDK kreipimosi“, kuriuo TEDK prašo duot sutikimą iškelti drausmės bylą Šiaulių apygardos teismo pirmininkui **B. Kalainiui** svarstymas atidėtas kitam Teisėjų tarybos posėdžiui. Kartu pavesta Šiaulių apygardos teismo pirmininkui **B. Kalainiui** pateikti kitam Teisėjų tarybos posėdžiui Šiaulių miesto apylinkės teismo patikrinimo aktus, patikrinimo planus bei informaciją apie planų vykdymą.

Taip pat šiame Teisėjų tarybos posėdyje protokoliniu nutarimu pavesta Kauno apygardos teismui, pasitelkus Kauno apygardos administracinį teismą iki kito Teisėjų tarybos posėdžio patikrinti Kauno miesto apylinkės teismo teisėjo **Rimanto Sipavičiaus** darbinę veiklą.

Teisėjų tarybos spalio mėnesį vykusio posėdžio metu priimtas protokolinis nutarimas informuoti Lietuvos Respublikos Prezidentę, kad sprendimas dėl patarimo Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti **V. Savickienę** iš Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą, nepriimtas, kadangi nebuvo surinktas reikalingas sprendimo priėmimui Teisėjų tarybos narių balsų skaičius.

Teisėjų taryba, apsvarsčiusi klausimą „Dėl TEDK kreipimosi“ ir susipažinus su Šiaulių apygardos teismo pirmininko **B. Kalainio** pateiktais Šiaulių miesto apylinkės teismo patikrinimo aktais, patikrinimo planais bei informacija apie planų vykdymą, nutarė neduoti sutikimo TEDK iškelti drausmės bylą Teisėjų tarybos nariui Šiaulių apygardos teismo pirmininkui **B. Kalainiui**.

Tame pačiame posėdyje nutarta apsiriboti klausimo dėl Kauno miesto apylinkės teismo teisėjo **R. Sipavičiaus** svarstymu, kartu nuspręsta informuoti apylinkių teismus apie rastus trūkumus Kauno miesto apylinkės teisme ir priminti būtinumą laikytis Administravimo teismuose nuostatų.

Lapkričio mėnesį vykusio neeilinio Teisėjų tarybos posėdžio metu Teisėjų taryba, įvertinusi 2010 m. liepos 7 d. TEDK sprendime Nr. 18P-7 nurodytus faktus, Teisėjų tarybos sudarytos laikinosios komisijos 2010 m. spalio 26 d. išvadoje nurodytas aplinkybes, ir konstatavusi, kad Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėja **V. Savickienė** atliko neteisėtus veiksmus, kurių pagrindu dukrai be teisėto pagrindo, be medicininės apžiūros, buvo išduotas nedarbingumo pažymėjimas, bei padėjo nuslėpti šio neteisėto nedarbingumo pažymėjimo išdavimo faktą bei vertindama tokį teisėjos elgesį kaip nesuderinamą su teisėjo garbe, neatitinkantį Teisėjų etikos kodekso reikalavimų, pakenkusį teismo autoritetui bei pažeminusį teisėjo vardą, nutarė patarti Lietuvos Respublikos Prezidentei atleisti **V. Savickienę** iš Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. 2010 m. lapkričio 5 d. Respublikos Prezidentė pasirašė dekretą Nr. 1K-528, kuriuo atleido **V. Savickienę** iš Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėjo pareigų, savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą. Dekretas įsigaliojo nuo jo pasirašymo dienos.

Teisėjų taryba lapkričio mėnesio posėdyje nutarė kreiptis į Lietuvos generalinę prokuratūrą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo L. Kedienės ir Kauno apygardos teismo teisėjos **N. Venckienės** atžvilgiu, taip pat nutarta parengti teikimą TEDK iškelti drausmės bylą Kauno apygardos teismo teisėjai **N. Venckienei** už teisėjo vardą žeminantį poelgį.

Apibendrinant, galima teigti, kad 4 Teisėjų tarybos nutarimai dėl patarimo atleisti iš teisėjo pareigų už teisėjo vardą žeminantį poelgį, taip

pat šešis kartus inicijuoti patikrinimai ir tyrimai, rodo, kad nuolat siekiama identifikuoti su teisėjo garbe nesuderinamus teisėjų poelgius, išanalizuoti jų priežastis bei rasti galimus sprendimus, kuriais būtų užkertamas kelias panašių situacijų pasikartojimui. Teisėjų tarybos priimti sprendimai tobulinti teisės aktuose esančias spragas, atspindi siekį tobulinti teismų administravimo kontrolės organizavimą ir kartu teismų darbą. Apie teismų savivaldos teisės aktų tobulinimą plačiau išdėstyta kitame skyriuje.

Nutarimai dėl teisės aktų patvirtinimo, pakeitimų priėmimo bei derinimo

2010 metais Teisėjų taryba priėmė 20 nutarimų dėl teisės aktų patvirtinimo, pakeitimo ar suderinimo.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro Kauno filialas 2010 m. sausio 18 d. raštu informavo NTA, kad teisėjai ir pretendentai į teisėjus sveikatos patikrinimą galės atlikti ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro Kauno filiale. Atsižvelgdama į tai, Teisėjų taryba 2010 m. sausio 29 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-16-(7.1.2), kuriuo pakeitė Teisėjų tarybos 2009 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 13P-75-(7.1.2) patvirtintą siuntimo pasitikrinti sveikatą formą.

2010 m. vasario 1 d. darbo grupė Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimams parengti, vykdydama Teisėjų tarybos 2009 m. liepos 30 d. nutarimą Nr. 13P-115-(7.1.2), parengusi ir suderinusi su Lietuvos archyvų departamentu, pateikė Lietuvos Respublikos (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) procesinių dokumentų saugojimo terminų rodyklės projektą. 2010 m. vasario 26 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-19-(7.1.2) patvirtino šios grupės pateiktą Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) procesinių dokumentų saugojimo terminų rodyklę bei pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2006 m.

balandžio 7 d. nutarimą Nr. 13P-457 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“.

2010 m. vasario 20 d. NTA informavo Teisės aktų projektų vertinimo komitetą, kad 2010 m. vasario 11 d. vyko Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos ir aukštesnių pakopų teismų pirmininkų ir/ar įgaliotų asmenų susitikimas, kurio metu buvo aptartos teisėjų veiklos vertinimo problemos ir pateikti pasiūlymai dėl galimų jų sprendimų būdų. 2010 m. vasario 23 d. Teisės aktų projektų vertinimo komitetas Teisėjų tarybai pasiūlė pritarti siūlymams dėl Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos kriterijų (toliau – Kriterijai) pakeitimų. Kriterijų pakeitimai pasiūlyti remiantis Teisėjų tarybos priimtu sprendimu, jog teismai, rengdami informaciją apie teisėjo jurisdikcinę ir nejurisdikcinę veiklą, reikalingą teisėjo veiklos vertinimui, analizuotų ir Nuolatinei teisėjų veiklos vertinimo komisijai pateiktų duomenis ne už paskutinius penkerius, o už trejus teisėjo darbo metus. Pakeitimai pasiūlyti siekiant nesklandumų išvengimo teisėjų karjeros siekiančių teisėjų atrankos procedūros metu, nes Kriterijų 8.2, 10.3 ir 11.2 punktuose nustatyta, jog teisėjams, siekiantiems paskyrimo į aukštesnės pakopos teismo teisėjo pareigas, taip pat teisėjams, siekiantiems karjeros tos pačios pakopos teismuose bei teisėjams, pageidaujantiems būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą, vienas iš taikomų atrankos kriterijų – paskutinių penkerių metų darbo veikla ir rodikliai. Atsižvelgiant į tai, 2010 m. vasario 26 d. Teisėjų taryba priėmė nutarimą Nr. 13P-20-(7.1.2), kuriuo atitinkamai pakeistas 2009 m. rugsėjo 4 d. Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos kriterijus patvirtinantis Teisėjų tarybos nutarimas Nr. 13P-122-(7.1.2).

Teisėjų tarybos posėdžio metu priimtas protokolinis nutarimas, kuriuo nuspręsta kreiptis Teisėjų tarybos vardu į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Lietuvos Respublikos Seimo teisės ir teisėtvarkos komitetą ir So-

cialinės apsaugos ir darbo ministeriją dėl teisės aktų, reglamentuojančių teisėjų socialines garantijas, pakeitimo.

Taip pat protokoliniu nutarimu nepritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktiems ir Lietuvos Respublikos Seime užregistruotiems Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 126 straipsnio pakeitimo ir papildymo ir Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymų projektams, kuriais siūlomas centralizuotas teismų buhalterinės apskaitos sistemos sukūrimas.

Teismų administravimo komitetas pateikė Teisėjų tarybai Administravimo teismuose nuostatų projektą. 2010 m. balandžio 23 d. Teisėjų taryba priėmė nutarimą Nr. 13P-58-(7.1.2) „Dėl administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“. Šiuo nutarimu pripažinti netekusiais galios Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimas Nr. 11 „Dėl Administravimo teismuose nuostatų“, Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimas Nr. 98 „Dėl Administravimo teismuose nuostatų“ pakeitimo, Teismų tarybos 2005 m. gruodžio 2 d. nutarimas Nr. 13P-408 „Dėl Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 11 „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ bei patvirtinta nauja Administravimo teismuose nuostatų redakcija.

2010 m. gegužės 24 d. Teisės aktų projektų vertinimo komitetas informavo Teisėjų tarybą, kad apsvarstęs klausimą dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų (toliau – Nuostatai) pakeitimų, pritaria siūlymui detalizuoti Nuostatuose nurodomus teikimų dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjams turinio reikalavimus, pagal kuriuos asmenims bus aišku, kad kreipiantis į TEDK (toliau – Komisija) privaloma nurodyti konkretų teisėją, konkretų jo padarytą pažeidimą ir argumentus, kuriais grindžiamas siūlymas iškelti teisėjui drausmės bylą. Taip pat pateiktas pasiūlymas papildyti nuostatus, įtvirtinant Komisijos pirmininko teisę spręsti klausimą dėl teikimo priė-

mimo ne vienasmeniškai, o perduoti svarstyti Komisijai. Siekiant didinti Komisijos veiklos viešumą ir įtvirtinti asmenų teisę žinoti, kada bus nagrinėjamas jų skundas (teikimas) dėl drausmės bylos teisėjui iškėlimo, Komitetas taip pat pasiūlė Teisėjų tarybai pritarti Nuostatų 24 punkto papildymui nustatant, kad „Komisijos posėdžio darbotvarkė, nurodant kokio asmens teikimas bus nagrinėjamas, ne vėliau kaip prieš tris dienas iki posėdžio skelbiama NTA interneto tinklalapyje“. Taip pat siūloma reglamentuoti ir kitus Komisijos veikloje vykdomus veiksmus: Komisijos posėdžio garso įrašo darymą; asmenų, inicijavusių drausmės bylos iškėlimą, informavimą apie priimtą sprendimą; Komisijos sprendimų, kuriais iškeltos drausmės bylos, skelbimą NTA interneto tinklalapyje; taip pat padaryti keletą kitų pakeitimų. Teisėjų taryba 2010 m. gegužės 28 d., pritarusi siūlymiams pakeitimams, nutarimu Nr. 13P-77-(7.1.2) atitinkamai pakeitė Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatus.

2010 m. gegužės 24 d. Teisėjų taryba gavo NTA parengtą projektą, kuriame nurodoma, kad, atsižvelgiant į Pretendentų į teisėjus egzaminu komisijos nuostatų, patvirtintų 2008 m. rugsėjo 12 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-141-(7.1.2), 20 punktą „Jeigu asmuo, išlaikęs pretendentų į teisėjus egzaminą ir Teisėjų tarybos patvirtinta tvarka įrašytas į Pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą, per trejus metus nepaskiriamas apylinkės teismo teisėju, pretendentų į teisėjus egzaminu rezultatai netenka galios“, tikslinga Asmenų įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos aprašo 23 punktą papildyti 23.4 papunkčiu, kuriame būtų nustatyta, kad asmuo išbraukiamas iš sąrašo, jeigu pretendento į teisėjus egzaminu rezultatai netenka galios. Taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad tikslinga koreguoti ir Asmenų įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos aprašo 23.3 punktą, išbraukiant nurodytą Teismų įstatymo 52 straipsnį, kadangi pretendentai į

teisėjus turi atitikti visus Teismų įstatyme jiems nustatytus reikalavimus. Teisėjų taryba 2010 m. gegužės 28 d., atsižvelgusi į NTA siūlomus pakeitimus, nutarimu Nr. 13P-78-(7.1.2) atitinkamai pakeitė Asmenų įrašymo į Pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos aprašo, patvirtinto Teisėjų tarybos 2008 m. rugsėjo 12 d. nutarimu Nr. 13P-142-(7.1.2) 23 punkta.

NTA parengus Korupcijos ir kitos nesąžiningos veiklos prevencijos Lietuvos Respublikos teismuose metodiką, suderinus su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), ir Teisėjų tarybai apsvačius šią medžiagą, protokoliniu nutarimu medžiaga perduota Teismų administravimo ir Teisės aktų projektų vertinimo komitetui, kad kartu su NTA parengtų teismams priimtina Korupcijos ir kitos nesąžiningos veiklos prevencijos Lietuvos Respublikos teismuose metodikos projektą.

2010 m. birželio 15 d. Teisės aktų projektų vertinimo komitetas informavo Teisėjų tarybą, kad Teisės aktų projektų vertinimo komitetas ir Teismų administravimo komitetas (toliau – Komitetai) apsvaustė klausimą dėl NTA nuostatų (toliau – Nuostatai) projekto. Komitetai, atsižvelgę į Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnį, pritarė siūlymui dėl Nuostatų pakeitimų, susijusių su NTA savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijos, direktoriaus skyrimo, pavadavimo tvarkos, šaltinio, kuriame skelbiami vieši pranešimai, nuostatų keitimo tvarkos bei kt. reglamentavimu. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnį, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, pagal kurią, įsigaliojus Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymui, institucijos, iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos atlikusios valstybės biudžetinių įstaigų ir savivaldybių biudžetinių įstaigų steigėjo funkcijas, laikomos biudžetinių įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinančiomis institucijomis, pasiūlyta

suvienodinti sąvokas ir nuostatuose vartoti sąvoką „savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija“. Taip pat Komitetai pasiūlė papildyti Nuostatų 16.2 punktą ir nustatyti, kad NTA veikloje būtų laikomasi ne tik tarptautinių teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų, bet ir Europos Sąjungos teisės aktų. Teisėjų taryba atsižvelgė į pateiktus pasiūlymus ir 2010 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 13P-100-(7.1.2) aprobavo Nacionalinės teismų administracijos nuostatus.

2010 m. birželio 15 d. Teisės aktų projektų vertinimo komitetas (toliau – Komitetas) informavo Teisėjų tarybą, kad apsvaustęs klausimą dėl STT pateiktų Korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas atskleidžiančių, tiriančių ir nagrinėjančių ikiteisminio tyrimo įstaigų pareigūnų, prokurorų ir teisėjų tarpinstitucinės kvalifikacijos kėlimo programos (toliau – Tarpinstitucinės kvalifikacijos kėlimo programa) ir įsakymo dėl šios programos patvirtinimo projektu, siūlo pritarti STT pateiktiems programos ir įsakymo projektams. Komiteto nuomone, teisėjai galėtų tiek teikti pagalbą įgyvendinant Tarpinstitucinės kvalifikacijos kėlimo programą, tiek dalyvauti pačiuose mokymuose. Teisėjų taryba 2010 m. birželio 18 d., atsižvelgusi į pateiktus raštus, pritarė STT pateiktam įsakymo „Dėl Korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas atskleidžiančių, tiriančių ir nagrinėjančių ikiteisminio tyrimo įstaigų pareigūnų, prokurorų ir teisėjų tarpinstitucinės kvalifikacijos kėlimo programos patvirtinimo“ projektui nutarimu Nr. 13P-101-(7.1.2).

2010 m. birželio 18 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-103-(7.1.2) pakeitė Administravimo teismuose nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2010 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 13P-58-(7.1.2). Nutarime nurodyta, kad keičiami Nuostatų 22, 23 ir 25 punktai. Nuostatų 22 punktas papildytas, nurodant, kad į teismų administracinės veiklos priežiūros subjektų patikrinimui atlikti sudaromos komisijos, jeigu ji būtina tam tikriems atvejams iširti ar situacijai

išaiškinti, sudėtį gali būti įtraukiami teisėjai ir teismų darbuotojai tiek iš bendrosios kompetencijos teismų, tiek iš administracinių teismų, neat-sižvelgiant į tai, kurio teismo (teisėjo) administracinės veiklos priežiūra įgyvendinama. Nuostatų 23 punktas papildytas tuo, kad komisijos pirmininkas ir nariai gali būti skiriami ne tik teismų administracinės veiklos priežiūros subjekto, bet ir kito teismo įsakymu, Teisėjų tarybos pirmininkui pavedus. Nuostatų 25 punktas papildytas nurodymu, kad dėl kitų teismų teisėjų ir teismų darbuotojų įtraukimo į patikrinimo komisijos sudėtį teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas kreipiasi į atitinkamo teismo pirmininką.

2010 m. birželio 10 d. Joniškio rajono apylinkės teismas kreipėsi į Teisėjų tarybą, prašydamas padėti įgyvendinti Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 38 straipsnio nuostatas ir parengti pavyzdinę Posėdžių eigos fiksavimo, įrašų saugojimo tvarką teismams, kadangi tarp teismų vyksta diskusijos ir neprieinama prie vieningos nuomonės (tvarkos), kaip posėdžių garso įrašai turėtų būti saugomi, kaip su šiais įrašais turės galimybę susipažinti proceso šalys ir kt. Teisėjų taryba, atsižvelgusi į šį prašymą, 2010 m. birželio 30 d. neeilinio posėdžio metu nutarimu Nr. 13P-105-(7.1.2) patvirtino Teismo posėdžių garso įrašymo, saugojimo taisykles.

Teisėjų tarybos liepos mėnesį vykusio posėdžio metu buvo pritarta pateiktiems Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo bei Vyriausybės nutarimo dėl minėtų įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektams.

2010 m. liepos 30 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-114-(7.1.2) pritarė Respublikos Prezidento kanceliarijos 2010 m. liepos 23 d. rašte Nr. 2D-5532 pateiktame Teisėjų atrankos skelbimo ir organizavimo tvarkos aprašo pakeitimo projektui, kuriuo

keičiamas Teisėjų atrankos skelbimo ir organizavimo tvarkos aprašo 7 punktas. Pakeitimas inicijuotas atsižvelgiant į tai, kad organizuojant teisėjų atrankas buvo pastebėta praktikoje pasitaikanti, tačiau Teisėjų atrankos skelbimo ir organizavimo tvarkos apraše neaparta situacija, kai pradėjus atrankos procedūrą į laisvą ar atsilaisvinančią vietą, atsilaisvina dar viena ar net kelios teisėjų vietos ir faktiškai tenka skelbti dar vieną naują atranką, o tokioje situacijoje nėra racionalu rengti dviejų atskirų atrankos procedūrų, kuriose dažnai dalyvauja tie patys ar tik keli nauji asmenys, kelis kartus rengti išvadas apie visus atrankoje dalyvaujančius asmenis, organizuoti kelis Atrankos komisijos posėdžius ir pan., praktikoje tokios atrankos sujungiamos.

Protokoliniu nutarimu Teisėjų taryba pavedė Teisės aktų projektų vertinimo ir Teismų administravimo komitetams, kartu su NTA, parengti Administravimo teismuose priedą, įtraukiant LVAT parengtas Gaires teismų, nagrinėjančių administracinių teisės pažeidimų bylas, administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams.

2010 m. rugsėjo 3 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-122-(7.1.2) pakeitė Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Teismų tarybos 2006 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 13P-435, 55 punktą. Šio pakeitimo esmė – duomenys iš LITEKO daugkartinio teikimo atveju kaip ir iki šiol bus teikiami pagal NTA ir duomenų gavėjo sudarytą duomenų teikimo sutartį, kuriai nebereikės Teisėjų tarybos pritarimo.

2010 m. rugsėjo 24 d. Teisėjų taryba priėmė nutarimą Nr. 13P-133-(7.1.2), kuriuo papildė Administravimo teismuose nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2010 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 13P-58-(7.1.2). Šiuo nutarimu pakeistas Administravimo teismuose nuostatų 13.2 punktas, taip pat Administravimo teismuose nuostatai papildyti priedu „Gairės teismų, nagrinėjančių administracinių teisės pažeidimų bylas, vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams“.

Protokoliniu nutarimu Teisėjų taryba pritarė pateiktam Vyriausybės „Dėl apmokėjimo už darbą Pretendentų į teisėjus egzaminų komisijoje, Pretendentų į teisėjus atrankos komisijoje, Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje bei Nuolatinėje teisėjų veiklos vertinimo komisijoje šių komisijų nariams ne teisėjams“ projektui. 2010 m. spalio 6 d. Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą „Dėl Pretendentų į teisėjus egzaminų komisijos narių, Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos narių, Teisėjų etikos ir drausmės komisijos narių, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos narių, išskyrus šių komisijų narius teisėjus, darbo apmokėjimo“ Nr. 1407. Nutarimas įsigalios nuo 2012 m. sausio 1 d.

Kitu protokoliniu nutarimu buvo nepritarė Teisingumo ministerijos pateiktiems pasiūlymams dėl priemonių esant pernelyg ilgam teismo procesui, kadangi siūlomų priemonių įtvirtinimas galėtų prieštarauti Konstitucijai; nurodytos priemonės sąlygotų dar ilgesnį bylų nagrinėjimą, jų vilkinimą. Pažymėta, kad esamų administravimo priemonių pakanka užkirsti kelią bylų vilkinimui.

2010 m. spalio 11 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-136-(7.1.2), atsižvelgusi į būtinumą sukaupti lėšas, reikalingas teisėjams nesumokėtai darbo užmokesčio daliai grąžinti, nutarė nepritarė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktam Lietuvos Respublikos teisėjams nesumokėtos darbo užmokesčio dalies grąžinimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pasiūlyti naują Lietuvos Respublikos teisėjams nesumokėtos darbo užmokesčio dalies grąžinimo įstatymo 4 straipsnio redakciją bei kartu atkreipti dėmesį, jog Lietuvos Respublikos teisėjams nesumokėtos darbo užmokesčio dalies grąžinimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte nurodyta teisėjams nesumokėto darbo užmokesčio dalies išmokėjimo tvarka nebus taikoma skolinių įsipareigojimų dėl teismų sprendimais priteistų teisėjams nesumokėtos darbo užmokesčio dalies vykdymui. 2010 m. gruodžio 12 d. įsigaliojo Lietuvos

Vyriausybės nutarimas Nr. 145-7451 „Dėl teisėjams nesumokėtos darbo užmokesčio dalies grąžinimo programos patvirtinimo“.

2010 m. spalio 29 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-144-(7.1.2) aprobavo 2011 metų Teisėjų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo planą, Teisėjų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo grafiką ir Teisėjų kvalifikacijos tobulinimo programas, pateiktas Teisingumo ministerijos mokymo centro.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 29 d., atsižvelgdama į Informacinių technologijų komiteto siūlymą keisti Teismo posėdžių garso įrašymo, saugojimo taisyklių 4 punktą, kadangi tol, kol teismuose naudojamos garso įrašymo ir saugojimo priemonės neleidžia užtikrinti BPK 177 straipsnio reikalavimų, kad ikiteisminio tyrimo duomenys nebūtų paskelbti iki bylos nagrinėjimo teisme, atsiskaitytinai teismo posėdžių garso įrašymas, kai posėdyje sprendžiami su ikiteisminiu tyrimu susiję klausimai, priėmė nutarimą Nr. 13P-148-(7.1.2), kuriuo atitinkamai pakeistas Teismo posėdžių garso įrašymo, saugojimo taisyklių 4 punktas.

Teisėjų tarybos posėdyje protokoliniu nutarimu pritarė Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo 1, 4, 5, 6, 8, 10, 11 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektui.

Tame pačiame posėdyje pritarė STT siūlymui parengti ir patvirtinti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodiką, pritaikytą teismų veiklai vertinti bei parengti ir patvirtinti šakinę Lietuvos teismų ir Lietuvos nacionalinės teismų administracijos antikorupcinę programą. Protokoliniu nutarimu pavesta NTA kartu su STT parengti Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodiką, pritaikytą teismų veiklai vertinti bei parengti šakinę Lietuvos teismų ir Lietuvos nacionalinės teismų administracijos antikorupcinę programą.

Teisėjų tarybos lapkričio mėnesio posėdyje protokoliniu nutarimu perduotas klausimo „Dėl Teisėjų tarybos

2009 m. rugsėjo 14 d. nutarimo Nr. 13P-122-(7.1.2) „Dėl Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo“ svarstymas Teisės aktų projektų vertinimo komitetui.

Taip pat protokoliniu nutarimu nuspręsta, kad Teisėjų mokymo programos turi būti papildytos klausimais, orientuotais į istorinį pasipriešinimo okupacijoms laikmečio pažinimą bei senaties neturinčių nusikaltimų kvalifikavimo problemas.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d., atsižvelgusi į tai, kad Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komitetas pritarė NTA parengtam Teismų atvirumo visuomenei planui, nutarimu Nr. 13P-177-(7.1.2) patvirtino Teismų atvirumo visuomenei planą.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d., atsižvelgusi į NTA pateiktą aiškinamąjį raštą „Dėl Teisėjų garbės teismo nuostatų pakeitimų, dėl narių kvorumo/sprendimo priėmimo ir dėl terminų“, nutarimu Nr. 13P-179-(7.1.2) pakeitė Teisėjų garbės teismo nuostatų 32 ir 34 punktus. Pakeitimais nuosekliau reglamentuotas teisinis reguliavimas dėl narių kvorumo/sprendimo priėmimo ir terminų, siekiant išvengti tam tikrų organizacinių nesklandumų.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d., atsižvelgusi į NTA pateiktą aiškinamąjį raštą „Dėl Teisėjų tarybos darbo reglamento pakeitimų, dėl Teisėjų tarybos sudaromų komisijų, komitetų ir darbo grupių ir dėl Teisėjų tarybos darbo reglamento papildymo norma, nustatančia Tarybos nario teisę/pareigą rengti susitikimus vietoje“, nutarimu Nr. 13P-180-(7.1.2) atitinkamai pakeitė Teisėjų tarybos darbo reglamentą. Pakeitimais siekiama teisinio apibrėžtumo, aiškumo ir nuoseklumo, vertybiniai lygiaverčių teisinių kategorijų, t.y. skirtingų darbo formų – komisijų, komitetų, darbo grupių, lygiaverčio, vienodai detalaus, vienodai išsamaus teisinio sureguliuojimo.

Posėdyje aptartas Teisingumo ministerijos kreipimasis į Teisėjų tarybą su prašymu apsvastyti Teisingumo ministro 2010 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1R-256 patvirtintą Taikina-

mojo tarpininkavimo (mediacijos) plėtros ir taikaus ginčų sprendimo skatinimo planą, kuriame numatytos priemonės, skirtos skatinti taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) plėtrą) ir taikiam ginčų sprendimui. Protokoliniu nutarimu Teisėjų taryba medžiagą „Dėl priemonių taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) plėtrai ir taikiam ginčų sprendimui skatinti“ perdavė Teisės aktų projektų vertinimo komitetui.

Nutarimai, susiję su teismų savivaldos institucijomis

2010 metai buvo itin reikšmingi teismų savivaldai, atnešę nemažai pokyčių daugumoje teismų savivaldos institucijų. Teisėjų taryba 2010 metais priėmė 9 nutarimus dėl darbo grupių ar teismų savivaldos institucijų sudėties.

Sausio mėnesį Teisėjų tarybos posėdyje, apsvarsčius klausimą „Dėl teisėjų veiklos vertinimo problemų“, nutarta įpareigoti NTA kartu su Nuolatinę teisėjų veiklos vertinimo komisija iki 2010 m. vasario 26 d. Teisėjų tarybos posėdžio sudaryti eilinio teisėjų veiklos vertinimo grafikus ir pateikti juos teismų pirmininkams. Nuolatinę teisėjų veiklos vertinimo komisija įpareigota, aptarus su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Vyriausiojo administracinio teismo, Apeliacinio teismo ir apygardų teismų pirmininkais, iki 2010 m. vasario 26 d. Teisėjų tarybos posėdžio pateikti informaciją apie problemas, kurios iškyla atliekant teisėjų veiklos vertinimą bei paruošti pasiūlymus, kaip išspręsti šias problemas. Taip pat priimtas protokolinis nutarimas – atliekant teisėjų veiklos vertinimą, duomenis apie teisėjų darbą imti tik už 3 metus.

Birželio mėnesį sudaryta darbo grupė klausimo dėl apmokėjimo už teismo psichiatrijos ekspertizės išnagrinėjimui. Darbo grupės nariais paskirti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Česlovas Jokūbauskas, Lietuvos apeliacinio teismo teisėja Virginija Čekanauskaitė, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Dainius Raižys.

Teisėjų taryba 2010 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 13P-106-(7.1.2), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 85 straipsnio 2 dalimi, 5 dalies 5 punktu ir 120 straipsnio 9 punktu bei atsižvelgdama į Respublikos Prezidentės 2010 m. birželio 21 d. dekretą Nr. 1K-402, kuriuo TEDK narys Arvydas Daugėla paskirtas Klaipėdos apygardos teismo pirmininku, atšaukė Arvydą Daugėlą iš TEDK nario pareigų, paskyrė TEDK nariu išrinktą Algį Norkūną – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją bei pakeitė Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. 13P-227-(7.1.2) „Dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sudarymo“ 1 punktą – vietoje žodžių „Arvydas Daugėla – Klaipėdos apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas“ įrašant žodžius „Algis Norkūnas – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas“.

To paties posėdžio metu protokoliniu nutarimu Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas teisėjas E. Žironas paskirtas Biudžeto ir investicijų komiteto koordinatoriumi.

Rugsėjo Teisėjų tarybos posėdyje Teisėjų tarybos nariai nutarė, kad siekiant geriau organizuoti Teisėjų tarybos sudarytos darbo grupės dėl apmokėjimo už psichiatrinės ekspertizės veiklą, turi būti paskirtas šios darbo grupės koordinatoriumi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Česlovas Jokūbauskas.

Teisėjų taryba 2010 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 13P-125-(7.1.2) pripažino netekusiu galios Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. 263 „Dėl darbo grupės sudarymo“, kuriuo buvo sudaryta darbo grupė dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose pagal faktinius darbo krūvius pasiūlymams pateikti, kadangi yra sudaryti Teisėjų tarybos komitetai, kurie sprendžia šiuos klausimus.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 13P-145-(7.1.2) pakeitė Teisėjų tarybos 2007 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 13P-55 „Dėl Teisėjų mokymo koordinavimo komisijos prie Teisėjų tarybos sudarymo“ 1 punktą ir išdėstė jį nauja redakcija, kuria į komisijos narius įtrauktas Raimundas Rakauskas.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 13P-146-(7.1.2) „Dėl darbo grupės teismų struktūrų ir pareigybių klausimams nagrinėti panaikinimo“ pripažino netekusiais galios Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimą Nr. 265 „Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių pavadinimų suvienodinimo“ ir Teisėjų tarybos 2009 m. spalio 30 d. nutarimą Nr. 13P-158-(7.1.2) „Dėl darbo grupės sudėties papildymo ir pavadinimo pakeitimo“, kadangi darbo grupės „Teismų struktūrų ir pareigybių klausimams nagrinėti“ funkcijos perėjo Teismų administravimo komitetui.

Teisėjų tarybos posėdyje apsvačius klausimą „Dėl apmokėjimo už teismo psichiatrijos ekspertizės“, nutarta parengti raštą Valstybinei teismo psichiatrijos tarnybai, nurodant, kad Teisėjų taryba nėra institucija, sprendžianti ginčus tarp šalių.

Lapkričio mėnesio Teisėjų tarybos posėdis itin reikšmingas tuo, kad pasikeitė vykdomosios teismų savivaldos – Teisėjų tarybos – vadovybė. Vadovaujantis Teismų įstatymo 119 straipsnio 5 dalimi ir 120 straipsnio 1 punktu, Teisėjų tarybos pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir sekretorius dvejiems metams buvo išrinkti iš Teisėjų tarybos narių slaptu balsavimu.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 13P-164-(7.1.2) Teisėjų tarybos pirmininku nuo 2010 m. lapkričio 29 d. išrinko Gintarą Kryževičių, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininką.

Nutarimu Nr. 13P-165-(7.1.2) Teisėjų tarybos pirmininko pavaduotoju nuo 2010 m. lapkričio 29 d. išrinktas Egidijus Laužikas, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas.

Nutarimu Nr. 13P-166-(7.1.2) Teisėjų tarybos sekretoriumi nuo 2010 m. lapkričio 29 d. išrinkta Laima Garnelienė, Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkė.

To paties posėdžio metu buvo pakeistas ir kitos teismų savivaldos institucijos – Teisėjų etikos ir drausmės komisijos – pirmininkas.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26

d., atsižvelgusi į Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko Artūro Driuko 2010 m. lapkričio 16 d. raštą dėl atsistatydinimo iš TEDK nario ir pirmininko pareigų, paskyrė TEDK nariu išrinktą Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Liną Žukauską, patvirtino TEDK pirmininku Algį Norkūną. Atitinkamai pakeistas Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimas Nr. 13P-227-(7.1.2) „Dėl Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sudarymo“.

Teisėjų taryba, atsižvelgusi į tai, kad Teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupės dalis teismų atstovų yra nutraukę darbo santykius su teismais arba tapę kitų teismų teisėjais, taip pat NTA pateikus teismų apklausos dėl naujų darbo grupės narių duomenis, 2010 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 13P-161-(7.1.2) atitinkamai pakeitė Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimą Nr. 13P-200-(7.1.2) „Dėl Teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupės sudarymo“. Taip pat pripažintas netekusiu galios Teisėjų tarybos 2009 m. spalio 2 d. nutarimas Nr. 13P-135-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos 2008 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 13P-200-(7.1.2) „Dėl teismų informacinės sistemos LITEKO naudojimo ir plėtros darbo grupės sudarymo“ pakeitimo“.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d., atsižvelgusi į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Egidijus Bieliūno 2010 m. gruodžio 14 d. prašymą dėl atsistatydinimo iš Teisėjų garbės teismo nario pareigų, nutarimu Nr. 13P-176-(7.1.2) paskyrė Teisėjų garbės teismo nariu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją Tomą Šeškauską bei atitinkamai pakeitė Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. 13P-225-(7.1.2) „Dėl Teisėjų garbės teismo sudarymo“ 2 punktą.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 13P-181-(7.1.2), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 48 straipsnio 2 dalimi ir 120 straipsnio 27 punktu, nutarė mažinti teisėjų, dirbančių teismų savivaldos institucijose, darbo krūvius teismuose.

Gruodžio mėnesio Teisėjų tarybos posėdyje taip pat buvo priimtas protokolinis nutarimas rengti išvažiuojamuosius Teisėjų tarybos posėdžius. Kartu pritarta siūlymui, kad Teisėjų tarybos nariai dėl dalyvavimo Teisėjų tarybos posėdžiuose turi registruotis prieš dvi savaites NTA internetinio puslapio Teisėjų tarybos nariams skirtoje skiltyje.

Nutarimai, susiję su ryšių su visuomene ir žiniasklaida stiprinimu

Teisėjų taryba balandžio mėnesį protokoliniu nutarimu pavedė Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komitetui svarstyti Teismų komunikacijos strategiją.

Teisėjų taryba gegužės mėnesį priarė idėjai dėl teismų komunikacijos stiprinimo, atsižvelgiant į Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komiteto pateiktas pastabas.

2010 m. birželio 18 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) pavedė Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komitetui nustatyti, kokia papildoma ir aktuali informacija, susijusi su teismų darbu, galėtų būti skelbiama apygardų teismų interneto svetainėse ir jose esančiose apylinkių teismų skiltyse; pavedė apygardų teismams savo interneto svetainėse sukurti atskiras skiltis visiems apygardos teismo veiklos teritorijoje esantiems apylinkių teismams ir užtikrinti apylinkių teismų informacijos nuolatinį talpinimą; pavedė apylinkių teismams, atsižvelgiant į Vyriausybės nutarimo reikalavimus ir Ryšių su visuomene ir žiniasklaida komiteto rekomendacijas dėl papildomos ir aktualios informacijos susijusios su teismų darbu, parengti internete skelbtiną informaciją, ją perduoti atitinkamam apygardos teismui ir užtikrinti nuolatinį informacijos teikimą bei atnaujinimą.

Teisėjų taryba 2010 m. birželio 18 d. posėdyje priėmė nutarimą Nr. 13P-104-(7.1.2), kuriuo rekomenduota teismams, kad bylos, susijusios su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimo ir pasipriešinimo jam teisiniu vertinimu, taip pat bylos dėl nusikal-

timų žmoniškumui ir karo nusikaltimų būtų nagrinėjamos operatyviau, ekonomiškiau ir koncentruočiau.

Rugsėjo mėnesį vykusio Teisėjų tarybos posėdžio metu pritarta idėja, kad atvirų durų dienos teismuose gali būti rengiamos ne vien tik spalio 25 d., bet ir kitomis dienomis, taip pat jas galėtų rengti ne tik apygardų, bet ir apylinkių teismai. Renginiai turėtų būti skirti Konstitucijos ir civilinės teisės dienai.

Gruodžio mėnesį Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijai pasiūlius teisėjų nuotraukas talpinti NTA internetiniame puslapyje, Teisėjų tarybos nariai nutarė pasiūlyti visiems teisėjams išreikšti poziciją dėl jų nuotraukų viešinimo NTA internetiniame puslapyje.

Nutarimai, susiję su tarptautiniu bendradarbiavimu

Europos Komisijai paprašius iki 2010 m. kovo 1 d. paskirti naują Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros Valdančiosios tarybos narį ir pakaitinį narį ir Teisingumo ministerijai kreipusis su prašymu paskirti atstovą į teisingumo ministro sudaromą komisiją, kuri organizuos kandidatų Valdančiosios Tarybos nario ir pakaitinio nario pareigoms užimti atranką, sausio mėnesį paskirtas Teisėjų tarybos narys, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas Artūras Drigotas. Teisingumo ministro 2010 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 1R-39 „Dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros Valdančiosios tarybos nario ir pakaitinio nario paskyrimo bei Europos Komisijos informavimo“ Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros Valdančiosios tarybos nariu paskyrė Vilniaus universiteto Teisės fakulteto prodekaną, Darbo teisės instituto vadovą doc. Dr. Tomą Davulį, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros Valdančiosios tarybos pakaitine nare paskyrė Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Tarptautinės teisės katedros lektorę dr. Dalią Vitkauskaitę-Meurice.

To paties posėdžio metu nuspręsta siūlyti Europos Teismų tarybų tinklui

2011 metų Generalinę asamblėją organizuoti Lietuvoje.

Teisėjų taryba vasario mėnesį protokoliniu nutarimu priėmė sprendimą Generalinę Asamblėją organizuoti 2011 m. birželio 8 – 10 dienomis.

Teisėjų taryba balandžio mėnesį protokoliniu nutarimu nusprendė pasiūlyti Europos teismų tarybos tinklui Teisėjų tarybą, kaip instituciją, dalyvauti Europos teismų tarybos tinklo Priežiūros komitete.

2010 m. balandžio 23 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-59-(7.1.2) paskyrė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkę Jatiną Stripeikienę bendradarbiauti su kitų valstybių teisėjais tarptautinės šeimos teisės klausimais. Tuo pačiu nutarimu pripažintas netekusiu galios Teisėjų tarybos 2008 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. 13P-239-(7.1.2) „Dėl bendradarbiavimo su kitų valstybių teisėjais tarptautinės šeimos teisės klausimais“.

2010 m. balandžio 23 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-60-(7.1.2) paskyrė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją Egidijų Baranauską dalyvauti Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose susitikimuose. 2010 m. gegužės 4-5 d. Briuselyje (Belgija) vyko Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose susitikimas. Šio susitikimo metu buvo svarstomi šie klausimai: 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1896/2006, nustatantis Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, ir 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 861/2007, nustatantis Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą.

2010 m. rugpjūčio 31 d. NTA raštu Nr. 4R-1254-(1.17) informavus Teisėjų tarybą apie iš Europos teismų tarybos tinklo gautą kvietimą dalyvauti projektuose, įgyvendinant 2010 – 2011 metų Europos teismų tarybos tinklo Strateginį Planą, 2010 m. rugsėjo 3 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-124-(7.1.2) Europos teismų tarybų tinklo darbo grupėje „Savalaikiškumas“ įgaliojo dalyvauti

Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkę Zitą Smirnovienę ir Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėją Vigintą Višinskį, Europos teismų tarybų tinklo darbo grupėje „Standartai paskyrimui ir mokymui“ – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininką Gintarą Kryževičių arba Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėją Arūną Sutkevičių; Europos teismų tarybų tinklo darbo grupėje „Visuomenės ir abipusis pasitikėjimas“ – Kauno miesto apylinkės teismo teisėją Dianą Labokaitę.

Nutarimai dėl biudžeto ir investicinių projektų

2010 m. gegužės 17 d. Teisėjų taryba gavo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos projektą, kuriuo į Valstybės investicijų 2011-2013 metų programą siūlo įtraukti investicijų projektus – „Šiaulių apygardos teismo pastato Šiauliuose, Dvaro g. 83, rekonstravimas“ ir „Plungės rajono apylinkės teismo pastato Plungėje, Laisvės al. 4, rekonstravimas“ ir prašo Teisėjų tarybos pritarti šiems pasiūlymams. Teisėjų taryba 2010 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 13P-81-(7.1.2) pritarė bendroms projekte numatytoms asignavimų sumoms, nepritarė teikiamam Valstybės investicijų 2011–2013 metų programos prioritetų eiliškumui ir pakeitė investicijų prioritetus, pirmenybę suteikiant Plungės rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo planuojamam finansavimui 2011 m. – 4200 tūkst. litų, 2012 m. – 4500 tūkst. litų. Jei 2012 m. liktų lėšų, nutarta jas skirti Šiaulių apygardos teismo pastato rekonstravimo planuojamam finansavimui, o 2013 m. – 7000 tūkst. litų numatyti skirti Šiaulių apygardos teismo pastato rekonstravimo planuojamam finansavimui.

Teisėjų taryba birželio mėnesį pritarė Valstybės investicijų 2011-2013 metų programos projekte numatytiems patikslintiems teismų investicijų projektams.

Liepos mėnesį Teisėjų taryba svarstė klausimą „Dėl Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo teisėjos“. Atsižvel-

giant į tai, kad atnaujinus teisėjos A. Šimaitienės įgaliojimus, jai turėtų būti išmokėtas atlyginimas už daugiau nei 4 metus, Teisėjų tarybos nariai nutarė – kai bus atnaujinti teisėjos A. Šimaitienės įgaliojimai, kreiptis į įgaliotas institucijas dėl papildomų lėšų skyrimo.

2010 m. liepos 30 d. Teisėjų taryba, atsižvelgusi į 2010 m. liepos 27 d. gautame Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komiteto rašte Nr. 37P-452 pateiktus pasiūlymus, nutarimu Nr. 13P-115-(7.1.2) aprobavo Teismams 2011 m. numatomų valstybės biudžeto maksimalių asignavimų limitų apimties paskirstymą. Taip pat nutarta kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl 2011 m. papildomų asignavimų teismams 1.855 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 1.416 tūkst. Lt skyrimo dėl teisėjų ir valstybės tarnautojų priedo už išstarnautus Lietuvos valstybei metus padidėjimo. Kartu pakeistas Teisėjų tarybos 2009 m. lapkričio 27 d. nutarimo Nr. 13P-167-(7.1.2) 2 punktas, nurodant, kad nutarimas įsigalioja nuo 2011 m. birželio 1 d. Taip pat protokoliniu nutarimu Teismų administravimo komitetui, Biudžeto ir investicijų komitetui ir NTA iki 2011 m. balandžio 15 d. pavesta pateikti Teisėjų tarybai pasiūlymus dėl pavyzdinių apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismų struktūrų, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Lietuvos apeliacinio teismo vadovų patvirtintų šių teismų struktūrų optimizavimo, taip pat pateikti teismams numatomų asignavimų kitoms išlaidoms (prekių ir paslaugų naudojimui) paskirstymo kriterijų tobulinimo, siekiant racionalaus ir efektyvaus lėšų naudojimo.

Teisėjų taryba 2010 m. rugsėjo 24 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-134-(7.1.2) „Dėl asignavimų teismams 2011 m. paskirstymo pakeitimo aprobavimo“. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba, apsvarsčiusi Teisėjų tarybos Biudžeto ir investicijų komiteto 2010 m. rugsėjo 20 d. pasiūlymą, aprobavo Teismams 2011 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto maksimalių asignavimų limitų

apimties paskirstymo pakeitimą ir kartu nutarė jį pateikti Vyriausybei.

To paties posėdžio metu, apsvarsčius klausimą „Dėl valstybės investicijų 2010-2012 metų programos įgyvendinimo“, protokoliniu nutarimu pritarta Teisingumo ministerijos siūlomai ilgalaikio turto įsigijimo kryptčiai bei šio turto paskirstymo sąrašui.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 12 d., NTA pateikus projektą dėl 2011 m. finansuojamų teisėjų padėjėjų pareigybių skaičiaus apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose, ir siekdama suvienodinti darbo krūvį teismuose, nutarimu Nr. 13P-137-(7.1.2) patvirtino 2011 m. finansuojamų teisėjų padėjėjų pareigybių skaičių apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 12 d., NTA atkreipus Teisėjų tarybos dėmesį į aplinkybes, koreguojančias 2011 m. teismams numatomus asignavimus ir pateikus Teismams 2011 m. numatomų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo projektą, nutarimu Nr. 13P-138-(7.1.2) nutarė aprobuoti 2011 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymą ir pateikti jį Vyriausybei.

Teisėjų taryba lapkričio mėnesį, apsvarsčiusi klausimą „Dėl buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo sistemos teismuose diegimo“, pritarė vieningos buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo sistemos diegimui ir vienodos apskaitos politikos formavimui visuose Lietuvos Respublikos teismuose nuo 2011 m. sausio 1 d. NTA pavesta organizuoti šios sistemos diegimo darbus.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26 d., pritarusi Biudžeto ir investicijų komiteto siūlymams, nutarimu Nr. 13P-163-(7.1.2) nutarė aprobuoti 2011 m. numatomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo pakeitimą ir pateikti jį Vyriausybei.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26 d., atsižvelgusi į darbo krūvių pokytį, pasikeitus administracinių teisės pažeidimų bylų teisingumui, siek-

dama suvienodinti darbo krūvį teismuose, nutarimu Nr. 13P-159-(7.1.2) patvirtino patikslintą 2011 m. finansuojamų teisėjų padėjėjų pareigybių skaičių apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose.

2010 m. gruodžio 23 d. įsigaliojo 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, kurio 3 priedėlyje numatyti Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams.

Nutarimai, susiję su informacinių technologijų taikymu teismų sistemoje

Sausio mėnesį Teisėjų taryba svarstė klausimą „Dėl teisėjų veiklos vertinimo problemų“. Apsvarsčius šį klausimą, protokoliniu nutarimu NTA įpareigota išanalizuoti LITEKO sistemos trūkumus bei pateikti Teisėjų tarybos posėdžiui šių trūkumų šalinimo būdus; taip pat teismų pirmininkai įpareigoti užtikrinti tinkamą ir savalaikį duomenų įvedimą į LITEKO sistemą savo teisme.

Teisėjų taryba, vasario mėnesį apsvarsčiusi klausimą „Dėl įrašo teismo posėdžių eigai fiksuoti“ bei susipažinusi su Teisingumo ministerijos siūlymu dėl diktofonų, skirtų teismo posėdžio eigai fiksuoti, pirkimo tikslingumo, priėmė protokolinį nutarimą nepritari Teisingumo ministerijos siūlymui pirkti diktofonus teismams, kadangi diktofonų įsigijimas negarantuotų tų tikslų, kurių buvo siekiama Teismų įstatymo 38 straipsnio 3 dalies nuostata.

To paties posėdžio metu, apsvarsčius klausimą „Dėl LITEKO sistemos trūkumų bei jų šalinimo būdų“, protokoliniu nutarimu pritarta LITEKO tobulinimo 2010 m. darbų planui.

Teisėjų taryba balandžio mėnesį, apsvarsčiusi klausimą „Dėl bylų paskirstymo problemų“, nutarė pavesti NTA surinkti iš visų teismų pirmininkų paaiškinimus, pastabas ir pasiūlymus dėl bylų paskirstymo problemų jų administruojamuose teismuose bei juos apibendrinti.

Teisėjų tarybos gegužės mėnesio posėdžio metu susipažinus su NTA

pateiktais teismų pirmininkų apklausos dėl priežasčių, sąlygojusią bylų skirstymą rankiniu būdu, rezultatais, Teismų administravimo komitetui pavesta išsiaiškinti bylų skirstymo rankiniu būdu priežastis (pasikviečiant atitinkamų teismų pirmininkus).

Teismų administravimo komitetui išanalizavus problemas dėl bylų skirstymo rankiniu būdu ir pasiūlius sudaryti galimybę nuolat teismams teikti metodinę pagalbą dėl tinkamo Bylų paskirstymo modulio panaudojimo, Teisėjų taryba birželio mėnesį protokoliniu nutarimu įpareigojo NTA teikti teismams metodinę pagalbą dėl Bylų skirstymo modulio panaudojimo ir 2011 m. sausio mėnesį pateikti Teisėjų tarybai duomenis apie bylų paskirstymą Lietuvos teismuose nuo 2010 m. gegužės mėn. iki metų pabaigos.

Teisėjų taryba 2010 m. rugpjūčio 26 d. gavo NTA raštą Nr. 4R-1253-(1.17), kuriuo informuota apie gautą Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos raštą Nr. 25/17-2-4304, kuriuo prašoma suteikti teisę keturiolikai Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos pareigūnų naudotis teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis. Teisėjų taryba, vadovaudamasi Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Teismų tarybos 2006 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 435, 55 punktu (kai prašoma daugkartinio duomenų teikimo, tarp duomenų valdytojo (NTA) ir duomenų gavėjų turi būti sudaryta asmens duomenų teikimo sutartis, kurioms turi pritari Teisėjų taryba), 2010 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 13P-121-(7.1.2) pritarė duomenų iš Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO teikimo sutarčiai tarp NTA ir Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos.

2010 m. rugsėjo 3 d. Teisėjų taryba nutarimu Nr. 13P-122-(7.1.2) pakeitė Lietuvos teismų informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Teismų tarybos 2006 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 13P-435, 55 punktą. Šio pakeitimo esmė – duomenys iš LITEKO daugkartinio teikimo atveju kaip ir

iki šiol bus teikiami pagal NTA ir duomenų gavėjo sudarytą duomenų teikimo sutartį, tačiau jau nebereikės Teisėjų tarybos pritarimo.

To paties posėdžio metu Informaciniu technologijų komitetas, remdamasis NTA pateiktais paskaičiavimais dėl galimybės sutaupyti apie 180 tūkst. litų kiekvienais metais, sutiko, jog LITEKO priežiūros ir palaikymo funkcijų perdavimas NTA yra tikslingas. Teisėjų taryba protokoliniu nutarimu pritarė, kad LITEKO priežiūros ir palaikymo funkcijos būtų perduotos NTA.

Teisėjų taryba 2010 m. spalio 29 d., atsižvelgusi į NTA pateiktą informaciją apie turimą kompiuterinę techniką teismuose bei susipažinusi su pateiktu kompiuterių paskirstymo teismams projektu, nutarimu Nr. 13P-139-(7.1.2) patvirtino kompiuterinės technikos teismams paskirstymą.

Nutarimai, susiję su teismų administravimu

2010 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 13P-21-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo patikėjimo teise valdomas tarnybinis butas būtų perduotas valstybės įmonei Valstybės turto fondui.

Teisėjų taryba vasario mėnesį vykusio posėdžio metu svarstė klausimą „Dėl Teisingumo ministerijos mokymo centro“ ir priėmė protokolinį nutarimą nepritari Teisingumo ministerijos pateiktam projektui, kuriuo siūloma minėto centro patalpas, tiesiogiai nesusijusias su mokymo procesu, išnuomoti privataus sektoriaus subjektui.

2010 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 13P-54-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis Joniškio rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas nekilnojamas turtas – nuotekų linija – fekalinė kanalizacija Joniškio mieste, nuotekų linija – lietaus kanalizacija Joniškio mieste, vandentiekio linija – vandentiekio vamzdynas Joniškio mieste, šilumos tiekimo linija – šiluminiai tinklai Joniškio mies-

te – būtų perduotas Joniškio rajono savivaldybei.

Teisėjų taryba 2010 m. balandžio 23 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-57-(7.1.2) „Dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose nustatymo“. Šiame nutarime Teisėjų taryba siūlo Lietuvos Respublikos Prezidentei nustatyti Kauno miesto apylinkės teisme 55 teisėjų etatus, Šiaulių miesto apylinkės teisme 21 teisėjo etatą, Kaišiadorių rajono apylinkės teisme 5 teisėjų etatus ir Raseinių rajono apylinkės teisme 4 teisėjo etatus.

2010 m. gegužės 5 d. Respublikos Prezidentė pasirašė dekretą Nr. 1K-356, kuriuo pakeitė Respublikos Prezidento 2009 m. lapkričio 3 d. dekretą Nr. 1K-193 „Dėl apylinkių teismų teisėjų skaičiaus“ ir nustatė tokį teisėjų skaičių šiuose apylinkių teismuose: Raseinių rajono apylinkės teisme – 4 teisėjai; Šiaulių miesto apylinkės teisme – 21 teisėjas. Dekretas įsigalioja nuo 2011 m. sausio 1 d.

2010 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 13P-79-(7.1.2) Teisėjų taryba pritarė, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis Joniškio rajono apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas nekilnojamas turtas – administracinės patalpos ir garažas – būtų perduotas Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatui.

Teisėjų taryba 2010 m. liepos 2 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-108-(7.1.2) „Dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose nustatymo“. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba, atsižvelgdama į darbo krūvių apylinkių teismuose skirtumus bei siekdama juos suvienodinti, mažinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra mažesnis, ir didinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra didesnis, pasiūlė Respublikos Prezidentei nustatyti Kauno miesto apylinkės teisme – 55 teisėjų skaičių ir Varėnos rajono apylinkės teisme – 4 teisėjų skaičių.

2010 m. liepos 20 d. Respublikos Prezidentė dekretu Nr. 1K-427 pakeitė Respublikos Prezidento 2009 m. lapkričio 3 d. dekretu Nr. 1K-193 „Dėl apylinkių teismų teisėjų skaičiaus“ 1 straipsnio dalį dėl teisėjų skaičiaus nustatymo Kauno miesto apylinkės

teisme ir Varėnos rajono apylinkės teisme, nustatė Kauno miesto apylinkės teisme – 55 teisėjų skaičių, o Varėnos rajono apylinkės teisme – 4 teisėjų skaičių.

Protoliniu nutarimu liepos mėnesį perduotas klausimo „Dėl kompensavimo už papildomai dirbtą laiką“ svarstymas Teisės aktų projektų vertinimo komitetui, kuriam padės NTA specialistai.

Teisėjų taryba 2010 m. rugsėjo 3 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-123-(7.1.2) „Dėl teisėjų skaičiaus apygardų teismuose nustatymo“. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba, atsižvelgdama į darbo krūvių apygardų teismuose skirtumus bei siekdama juos suvienodinti, mažinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra mažesnis, ir didinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra didesnis, patarė Respublikos Prezidentei Šiaulių apygardos teisme nustatyti 19 ir Vilniaus apygardos teisme – 55 teisėjų skaičių.

Teisėjų taryba 2010 m. rugsėjo 24 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-135-(7.1.2) „Dėl teisėjų skaičiaus administraciniuose teismuose nustatymo“. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba, atsižvelgdama į darbo krūvių administraciniuose teismuose skirtumus bei siekdama juos suvienodinti, mažinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra mažesnis, ir didinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra didesnis, patarė Respublikos Prezidentei nustatyti Klaipėdos apygardos administraciniame teisme – 8, o Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme – 17 teisėjų skaičių.

2010 m. spalio 6 d. Respublikos Prezidentė dekretu Nr. 1K-503 Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme nustatė 17 teisėjų skaičių; taip pat pripažino netekusiu galios Respublikos Prezidento 2009 m. spalio 12 d. dekretą Nr. 1K-148 „Dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų skaičiaus“. Dekretas įsigalioja nuo 2011 m. sausio 1 d.

Tos pačios dienos dekretu Nr. 1K-504 Respublikos Prezidentė nustatė teisėjų skaičių Lietuvos apeliaciniame teisme, apygardų teismuose ir

apygardų administraciniuose teismuose:

1) Lietuvos apeliaciniame teisme – 30 teisėjų;

2) Vilniaus apygardos teisme – 55 teisėjai;

3) Kauno apygardos teisme – 39 teisėjai;

4) Klaipėdos apygardos teisme – 25 teisėjai;

5) Šiaulių apygardos teisme – 19 teisėjų;

6) Panevėžio apygardos teisme – 20 teisėjų;

7) Vilniaus apygardos administraciniame teisme – 24 teisėjai;

8) Kauno apygardos administraciniame teisme – 10 teisėjų;

9) Klaipėdos apygardos administraciniame teisme – 8 teisėjai;

10) Šiaulių apygardos administraciniame teisme – 6 teisėjai;

11) Panevėžio apygardos administraciniame teisme – 6 teisėjai.

Tuo pačiu dekretu taip pat pripažinti netekusiais galios Respublikos Prezidento 2006 m. rugpjūčio 25 d. dekretas Nr. 727 „Dėl Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų ir apygardų administracinių teismų teisėjų skaičiaus“; 2006 m. spalio 5 d. dekretas Nr. 776 „Dėl Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų skaičiaus“; 2009 m. spalio 12 d. dekretą Nr. 1K-149 „Dėl Respublikos Prezidento 2006 m. rugpjūčio 25 d. dekreto Nr. 727 pakeitimo“; 2010 m. rugsėjo 7 d. dekretą Nr. 1K-474 „Dėl Respublikos Prezidento 2006 m. rugpjūčio 25 d. dekreto Nr. 727 „Dėl Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų ir apygardų administracinių teismų teisėjų skaičiaus“ pakeitimo“. Dekreto nuostatos dėl teisėjų skaičiaus Vilniaus apygardos, Šiaulių apygardos ir Klaipėdos apygardos administraciniame teisme įsigaliojo nuo 2011 m. sausio 1 d.

Teisėjų taryba, apsvarsčiusi klausimą „Lietuvos Respublikos teismų sistemos ir Nacionalinės teismų administracijos veiklos procesų analizės projekto pristatymas“, nutarė medžiagą perduoti Teismų administravimo komitetui (koordinatoriui) ir pavesti kartu su Teisės aktų projektų vertinimo komitetu ir Biudžeto ir investicijų komitetu nustatyti veiklos

kryptis, taip pat kitam Teisėjų tarybos posėdžiui išanalizuoti medžiagą, susijusią su teismų jungimu; kviesti Teisingumo ministerijos atstovus į Teismų administravimo komiteto posėdžius, svarstant teismų jungimo klausimą. Taip pat NTA pavesta surinkti informaciją apie šiuo metu vykdomus susijusius tyrimus, o Teismų veiklos analizės skyriui dalyvauti komitetų darbe; kartu NTA pavesta parengti Europos teismų tarybų tinklo darbo grupės pateiktos medžiagos santraukas.

Teisėjų taryba, apsvarsčiusi klausimą „Dėl kompensavimo už papildomai dirbtą“, protoliniu nutarimu pritarė Teisės aktų projektų vertinimo komiteto išvadai. Šioje išvadoje teigiama, kad pritarina nuostatai, jog teisėjams už viršvalandžius ir darbą poilsio bei švenčių dienomis, nakties metu bei budėjimus turėtų būti kompensuojama papildomomis atostogomis; ši nuostata neprieštarauja Konstitucinio Teismo doktrinai.

Teisėjų tarybai apsvarsčius klausimą „Dėl kvalifikuotų psichologų dalyvavimo nepilnamečių apklausose“ bei NTA direktoriaus pavaduotojui Č. Atkočiaiui informavus apie atliktus kaštų skaičiavimus dėl reikalingų psichologų etatų steigimo apygardų teismuose, nutarta pateikti šiuos duomenis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26 d. priėmė nutarimą Nr. 13P-158-(7.1.2) „Dėl teisėjų skaičiaus administraciniuose teismuose nustatymo“. Šiuo nutarimu Teisėjų taryba, atsižvelgdama į darbo krūvių administraciniuose teismuose skirtumus bei siekdama juos suvienodinti, mažinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra mažesnis, ir didinant teisėjų skaičių teismuose, kuriuose darbo krūvis yra didesnis, nutarė patarti Respublikos Prezidentei nustatyti Panevėžio apygardos administraciniame teisme – 5 teisėjų skaičių ir Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme – 18 teisėjų skaičių.

Lietuvos Respublikos Prezidentė 2010 m. lapkričio 26 d. pasirašė

dekretus Nr. 1K-536 ir Nr. 537, kuriais nustatė Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme – 18 teisėjų ir Panevėžio apygardos administraciniame teisme – 5 teisėjų skaičių. Dekretai įsigaliojo nuo 2011 m. sausio 1 d.

Lapkričio mėnesį Teisėjų taryba svarstė klausimą „Dėl bylų, susijusių su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat bylų dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų nagrinėjimo tobulinimo“. Teisėjų tarybos nariai nutarė rekomenduoti teismų pirminkams nustatyti teisėjų specializaciją byloms, susijusioms su Lietuvos okupacijos ir aneksijos įtvirtinimu ir pasipriešinimu jam, taip pat byloms dėl nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų, nagrinėti.

Teisėjų taryba 2010 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 13P-160-(7.1.2) sutiko, kad valstybei nuosavybės teise priklausantis ilgalaikis materialusis turtas – Vilniaus apygardos administracinio teismo patikėjimo teise valdomos – patalpos būtų išnuomos

viešo konkurso būdu ne ilgesniam kaip penkerių metų terminui.

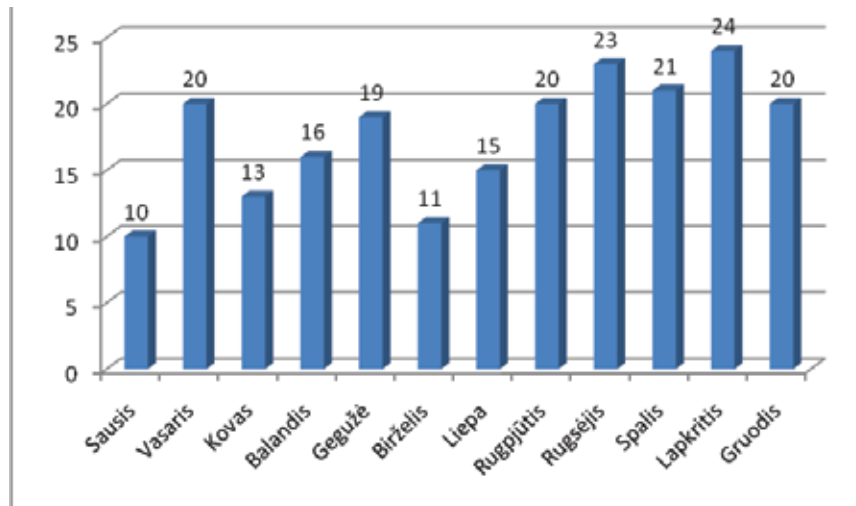
Posėdyje svarstytas klausimas „Dėl kvalifikuotų psichologų dalyvavimo nepilnamečių apklausose“. Teisėjų taryba nutarė nepritarti Teisingumo ministerijos siūlymui penkių teisėjų padėjėjų etatų sąskaita apygardų teismuose įsteigti psichologų etatus.

Teisėjų taryba 2010 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 13P-178-(7.1.2) sutiko, kad valstybei nuosavybės teise

priklausantis Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo patikėjimo teise valdomas turtas – automobilis – būtų perduotas Zarasų rajono savivaldybei.

Teisėjų taryboje gauti skundai

2010 metais Teisėjų taryboje iš viso gauta ir išnagrinėta 212 skundų ir pareiškimų. Gautų skundų ir pareiškimų dinamika matyti pateiktoje diagramoje.

9.3. TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJOS VEIKLA 2010 METAIS

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos (toliau – Komisijos) veikla turi būti tokia, kad pagal paduotus teikimus dėl teisėjo drausminės atsakomybės būtų įvertinta teisėjo procesinė ir neprocesinė veikla ir elgesys tuo aspektu, ar nebuvo padarytas galimas teisėjo etikos ar drausmės pažeidimas, kartu užtikrinant, kad siekiant teisėjui pritaikyti drausminę atsakomybę nebūtų pažeistas teisėjo nepriklausomumas vykdant teisingumą.

Dėl 2008 m. padarytų Teismų įstatymo pakeitimų išsiplėtė asmenų, turinčių teisę paduoti teikimus dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjui, sąrašas.

2009 m. Komisija iš viso gavo 50 skundų, pareiškimų ir teikimų. Dėl 6 Komisijos buvo pasisakyta, kad dokumentai neatitinka jai priskirtos kompetencijos. Paprastai tai buvo skundai dėl teisėjo priimto procesinio sprendimo.

Komisija per 2009 m. išnagrinėjo 44 teikimus. Iš jų 4 padavė teismų savivaldos ar administravimo subjektai – Teisėjų Taryba arba teismų pirmininkai, 40 teikimų – kiti asmenys.

2010 m. pasižymėjo skundų, pareiškimų ir teikimų skaičiaus išaugimu. Didėjimas įvyko dėl smarkiai išaugusio dokumentų, kuriuos paduoda kiti tam turintys teisę asmenys – procese dalyvaujantys ir nedalyvaujantys asmenys, pareigūnai, institucijos (Seimo nariai, prokuroras, UAB ir kt.), skaičiaus.

Galima vertinti, kad 2009 m. visuomenė pratinosi prie 2008 m. įvestos naujovės, o 2010 m. pradėjo ja realiai naudotis. 2010 m. Komisijos veikla, palyginti su ankstesniais metais, suintensyvėjo.

2010 m. Komisija iš viso gavo 227 skundus, prašymus ir teikimus. Dėl 94 skundų ir pareiškimų buvo pasisakyta, kad jie neatitinka Komisijos kompetencijos ir jie buvo gražinti pareiškėjams. Paprastai šie skundai

buvo dėl teisėjo priimto procesinio sprendimo. Absoliuti dauguma minėtų raštų neatitiko teikimui nustatytų reikalavimų, nes buvo kreiptasi dėl teisėjo priimto procesinio sprendimo peržiūrėjimo ar jo įvertinimo, o ne pagal Komisijos kompetenciją – įvertinti teisėjo elgesį. Pasitaikė ir tokių atvejų, kai pateikti teikimai neatitiko keliamų reikalavimų tuo aspektu, kad nebuvo surašyti motyvuotai ar nebuvo pasirašyti, ar neatitiko valstybinės kalbos reikalavimų.

Kitais atvejais dėl teikimuose nurodytų aplinkybių buvo paskirti patikrinimai. Pagrindas skirti patikrinimą būdavo tas, kad teikimai buvo motyvuojami konkrečiomis aplinkybėmis dėl teisėjo galimo etikos ar drausmės neatitinkančio elgesio. Teikimuose nurodytas aplinkybes buvo pagrindas tirti (nustatyti, patikrinti, patikslinti) ir įvertinti dėl etikos ir drausmės reikalavimų laikymosi.

2010 m. Komisija pripažino tinkamai nagrinėti ir 16 posėdžių išnagrinėjo 119 teikimų dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjams. Komisijoje buvo svarstyti teikimai dėl drausmės bylos iškėlimo 114 teisėjų.

Komisija iškėlė 14 drausmės bylų (2009 m. – 4).

Komisijos sprendimais drausminės bylos buvo iškeltos šiems teisėjams, teismų pirmininkams ar jų pavaduotojams:

- Kauno miesto apylinkės teismo teisėjai Liubai Kymantienei;
- Kauno apygardos teismo teisėjai Neringai Venckienei;
- Kauno apygardos teismo teisėjui Gyčiui Večerskui;
- Kauno miesto apylinkės teismo teisėjai Valentinai Ščerbakovai;
- Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjai Violetai Balčiūnienei;
- Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėjai Vaivai Savickienei (past. - nedirba);
- Panevėžio apygardos teismo teisėjui Rimantui Savickui (past. –

įgaliojimai sustabdyti);

- Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjui Artūriui Ridikui (past. – byla nutraukta);
- Šiaulių miesto apylinkės teismo pirmininkei Gemai Janušienei;
- Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjai Vilijai Pilitauskienei (past. – nedirba);
- Šilutės rajono apylinkės teismo teisėjui Robertui Povilaičiui;
- Varėnos rajono apylinkės teismo teisėjui Eugenijui Mačiulaičiui (past. – nedirba);
- Vilniaus miesto 1-ojo apylinkės teismo teisėjai Jolantai Vėgelienei (past. – byla nutraukta);
- Vilniaus rajono apylinkės teismo pirmininko pavaduotojui Mariui Rapolui Žukui.

Drausmės bylų iškėlimo pagrindai buvo šie:

1. akivaizdžios teisės taikymo klaidos, susijusios su Seimo narių, teisėjų, advokatų turimu imunitetu ir šių asmenų turimo imuniteto pažeidimu;

2. įstatymų nustatytų procesinių terminų nesilaikymas, ilgą laiką tarpą jokių procesinių veiksmų neatlikimas, bylų vilkinimas ir kitų proceso teisės normų pažeidimas;

3. nesilaikymas reikalavimo vengti viešųjų ir privačiųjų interesų konflikto;

4. piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi, siekiant asmeninės naudos sau ar savo šeimai;

5. nešališkumo principo neužtikrinimas procese;

6. teisinės pagalbos teikimas kitiems asmenims;

7. netinkamas ar nepakankamas teismo vidinės kontrolės užtikrinimas;

8. nemandagus, nepagarbus, netaktiškas elgesys kitų asmenų atžvilgiu.

97 atvejais Komisija, apsvarsčiusi drausmės bylos iškėlimo teisėjams klausimą Komisijos posėdyje, atsisa-

kė iškelti drausmės bylas. Pagrindinės atsakymo iškelti drausmės bylą priežastys buvo šios:

1. po patikrinimo paaiškėjo, kad pradiniai duomenys apie galimą teisėjo etikos ar drausmės neatitinkantį elgesį neįrodyti;

2. skundžiami teisėjo veiksmai yra išskirtinai susiję su teisingumo vykdymu konkrečiose bylose;

3. buvo skundžiami procesiniai teisėjo veiksmai ar sprendimai, bet nebuvo pagrindo vertinti, kad jie rodytų aiškią teisėjo nekompetenciją, vengimą nagrinėti bylas ar bylos vilkinimą.

Komisija vienu atveju kreipėsi į Teisėjų Tarybą dėl sutikimo gavimo dėl drausmės bylos iškėlimo Teisėjų Tarybos nariui, bet sutikimas nebuvo duotas. Taip pat pasitaikė du atvejai, kai buvo atsisakyta iškelti teisėjui drausmės bylą dėl suėjusio drausmės bylos iškėlimo ar nusižengimo padarymo senaties termino.

Komisija, apsvarsčiusi posėdyje drausminės bylos iškėlimo klausimą, dėl 9 teisėjų sprendė, kad jų veiksmuose yra mažareikšmio etikos ar drausmės pažeidimo požymių. Tokiais atvejais drausmės bylos teisėjams nebuvo keltos. Ar pažeidimai mažareikšmiai, Komisija vertino pagal tai, kokie teisėjo veiksmai buvo atlikti, kokių padarinių sukėlė, kokia teisėjo kaltė, koks teisėjo požiūris į pažeidimą ir jo padarinius, kokios buvo jo pastangos pašalinti pažeidimo priežastis ir padarinius, taip pat pagal kitas konkrečias aplinkybes. Buvo vertinama, ar atitinkami veiksmai teisėjo turėjo būti atlikti asmeniškai, ar pažeidimas – kaip kitų asmenų darbo organizavimo trūkumai, jų veiklos kontrolės ar priežiūros stoka (pvz., dėl teismų pirmininkų drausminės atsakomybės); ar teisėjo veiksmai galėjo būti vertinami kaip neatidumas, apsilaidimas, ar kaip šiurkščios įstatymų taikymo klaidos;

ar padariniai buvo rimti (pvz., ar sutrukdė asmeniui pasinaudoti teise kreiptis į teismą, apskųsti procesinį dokumentą ar kitaip esmingai pažeidė asmens teises ar laisves); ar teisėjas pripažino pažeidimą ir nuoširdžiai dėl to gailėjosi, ar ėmėsi priemonių trūkumams ištaisyti, neišvengiamai pažeidimams pašalinti.

Mažareikšmis pažeidimas dažniausiai buvo konstatuojamas esant nežymiam įstatymo nustatytų terminų pažeidimui ar kitų procesinių veiksmų šiek tiek pavėluotam atlikimui.

Komisija atsisakė iš esmės nagrinėti 4 teikimus dėl šių priežasčių: nebuvo motyvuotai prašoma iškelti drausmės bylą, o buvo prašoma atlikti kitus Komisijos kompetencijai nepriskirtinus veiksmus; nebuvo nurodytas konkretus subjektas, kurio drausminės atsakomybės klausimas turėtų būti svarstomas; arba skundžiamas teisėjas nebeužėmė teisėjo pareigų.

9.4. TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLA 2010 M.

Teisėjų garbės teismas – teisėjų drausmės bylas bei teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjanti teismų savivaldos institucija.

Nuo 2010 metų jaučiamas intensyvesnis žiniasklaidos susidomėjimas Teisėjų garbės teismo veikla: korespondentai dalyvauja posėdžiuose, prašo komentarų. Po kiekvieno Teisėjų garbės teismo posėdžio, kuriame išnagrinėta drausmės byla arba paskelbtas sprendimas, išplatintas pranešimas spaudai ir tokiu būdu visuomenę pasiekia objektyvi ir neiškraipyta informacija.

Per ataskaitinį laikotarpį Teisėjų garbės teismas gavo iš viso 13 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškeltų drausmės bylą. Prašymų dėl teisėjo garbės gynimo Teisėjų garbės teismas nėra gavęs.

Daugiausia – 10 – drausmės bylą buvo iškelta apylinkių teismų teisėjams, 1 drausmės byla iškelta apygardos administracinio teismo teisėjai ir 2 drausmės bylos – apygardų teismų teisėjams.

Didžioji dalis drausmės bylą teisėjams iškeltos už aplaidumą vykdant tiesiogines darbinės funkcijas, t. y. įstatymų pažeidimus nagrinėjant konkrečias bylas. Dalis pažeidimų susiję su didelio teisėjų darbo krūvio sąlygotu procesinių terminų nesilaikymu ar kitais didesniais ar mažesniais pažeidimais, kita dalis – sudėtingesni pavieniai atvejai, kuriuose Teisėjų garbės teismui teko analizuoti skirtingas kai kurių įstatymų nuostatų interpretavimo ir taikymo galimybes, nagrinėti teisėjų, advokatų teisinio statuso klausimus, jų turimo imuniteto ribas, taip pat teismų vadovų drausminės atsakomybės klausimus. Tik keletas iš visų išnagrinėtų drausmės bylą susijusios su Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkančiu teisėjų elgesiu privačiame gyvenime. Drausmės bylą, iškeltą už įstatymuose numatytų

teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą, nebuvo gauta.

Teisėjų garbės teismas išnagrinėjo 11 drausmės bylą (viena iš jų gauta 2009 m.), 1 drausmės byla palikta nenagrinėta, nes iki bylos nagrinėjimo pradžios teisėja, kurios atžvilgiu iškelta drausmės byla, buvo atleista iš pareigų, o dar 2 bylą nagrinėjimas numatytas 2011 m.

Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylas, priėmė tokius sprendimus:

- pareikšti papeikimą – trijose drausmės bylose;
- pareikšti griežtą papeikimą – vienoje drausmės byloje;
- apsiriboti drausmės bylos svarstymu – keturiose drausmės bylose;
- nutraukti drausmės bylą – trijose drausmės bylose;

Iš nurodytų trijų nutrauktų drausmės bylą viena byla buvo nutraukta

konstatavus, jog dėl teisėjo statuso praradimo išnyko teisėjų drausminės atsakomybės subjektas, o dvi bylos buvo nutrauktos nustačius, kad nėra drausminės atsakomybės pagrindo. Pastarosios bylos buvo iškeltos dėl teisėjų, vykdant teisingumą, padarytų aiškių teisės taikymo klaidų. Taigi pastebėtina tendencija, kad drausmės bylos už aiškias teisės taikymo klaidas yra keliamos kartais laviruojant ant įsiterpimo į teismų veiklą vykdant teisingumą ribos.

Pastebėtina, jog vien drausminės atsakomybės taikymo procedūros Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje, tarp jų – drausmės bylos iškėlimas, teisėjams dažnai yra pakankamai veiksmingos poveikio priemonės. Po jų teisėjai paprastai padaro reikiamas

išvadas ir drausminės atsakomybės tikslai iš esmės būna pasiekti. Teisėjų garbės teismas taip pat siekia, kad veiksminga poveikio priemonė būtų jau pats drausmės bylos nagrinėjimas Garbės teismo posėdyje. Parinkdamas taikytinas drausminio poveikio priemones Teisėjų garbės teismas atsižvelgia į drausminės atsakomybės tikslus, pažeidimo sunkumą, sukeltas pasekmes, padarymo aplinkybes, teisėjo kaltę, jo darbą ir elgesį bei padaryto pažeidimo vertinimą, kitas turinčias reikšmės aplinkybes, į tai, kad drausminio poveikio priemonė būtų adekvati padarytam pažeidimui.

Iš visų 2010 m. priimtų Teisėjų garbės teismo sprendimų Lietuvos Aukščiausiajam Teismui buvo apskųsti trys sprendimai: vienu atveju

sprendimą, kuriuo drausmės byla buvo nutraukta, skundė drausmės bylos iškėlimą inicijavęs asmuo; antru atveju sprendimą, kuriuo drausmės byla taip pat buvo nutraukta, skundė buvusi teisėja, kuriai ta drausmės byla ir buvo iškelta; trečiu atveju sprendimą, kuriuo buvo nutarta apsiriboti drausmės bylos svarstymu, skundė drausmės bylos iškėlimą inicijavęs asmuo. Aukščiausiasis Teismas visus tris skundus atmetė.

Įsiteisėję Teisėjų garbės teismo sprendimai, vadovaujantis Teisėjų tarybos patvirtintais Teisėjų garbės teismo nuostatais, elektroniniu paštu išsiunčiami susipažinti visiems teismams ir viešai skelbiami Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje.

Teisėjai, kurių drausmės bylas 2010 metais išnagrinėjo Teisėjų garbės teismas ir jose priimti sprendimai

Eil. Nr.	Teismas, teisėjo vardas, pavardė	Teisėjų garbės teismo sprendimo data ir numeris	Sprendimas
1	Kauno miesto apylinkės teismo teisėjas Bronislovas Liatukas	2010 m. vasario 17 d. Nr. 21P-1	Apsiribota drausmės bylos svarstymu
2	Kauno miesto apylinkės teismo teisėja Milda Remeikienė	2010 m. balandžio 8 d. Nr. 21P-2	Pareikštas papeikimas
3	Kauno miesto apylinkės teismo teisėja Liuba Kymantienė	2010 m. gegužės 3 d. Nr. 21P-3	Pareikštas papeikimas
4	Šilutės rajono apylinkės teismo teisėjas Robertas Povilaitis	2010 m. gegužės 31 d. Nr. 21P-4	Apsiribota drausmės bylos svarstymu
5	Varėnos rajono apylinkės teismo teisėjas Eugenijus Mačiulaitis**	2010 m. birželio 14 d. Nr. 21P-5	Pareikštas papeikimas
6	Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėja Violeta Balčiūnienė	2010 m. birželio 14 d. Nr. 21P-6	Pareikštas griežtas papeikimas
7	Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėja Jolanta Vėgelienė	2010 m. birželio 28 d. Nr. 21P-7	Drausmės byla nutraukta*
8	Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjas Artūras Ridikas	2010 m. spalio 25 d. Nr. 21P-8	Drausmės byla nutraukta
9	Šiaulių miesto apylinkės teismo pirmininkė Gema Janušienė	2010 m. lapkričio 29 d. Nr. 21P-9	Apsiribota drausmės bylos svarstymu
10	Panevėžio apygardos administracinio teismo teisėja Vaiva Savickienė**	2010 m. lapkričio 29 d. Nr. 21P-10	Drausmės byla nutraukta*
11	Vilniaus rajono apylinkės teismo pirmininko pavaduotojas Marius Rapolas Žukas	2010 m. gruodžio 13 d. Nr. 21P-11	Apsiribota drausmės bylos svarstymu*

*- sprendimas apskųstas LAT.

** - teisėjas atleistas iš pareigų.

Paminėtina ir tai, kad Teisėjų garbės teismas tiesiogiai gauna privačių asmenų skundų dėl teisėjų veiksmų. Tokiais atvejais, atsižvelgiant į skundo

turinį, asmenims paaiškinama, kad jie pagal Teismų įstatymo reikalavimus turi kreiptis į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją, kuri turi teisę iškelti draus-

mės bylą ir perduoti ją Teisėjų garbės teismui, arba skundas persiunčiamas Teisėjų etikos ir drausmės komisijai, informuojant asmenį apie šį veiksmą.

9.5. PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS EGZAMINO KOMISIJOS VEIKLA 2010 METAIS

Pretendentų į teisėjus egzamino komisija (toliau – Egzamino komisija) – tai pagal Teismų įstatymo 54 straipsnio nuostatas Teisėjų tarybos sudaroma komisija, kuri vertina pretendentų į teisėjus profesines žinias.

Šios komisijos veiklą reglamentuoja Teisėjų tarybos patvirtinti Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos nuostatai. Egzamino komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip penki nariai. Pretendentų į teisėjus egzaminas vyksta

ne rečiau kaip kartą per pusę metų, išskyrus atvejus, kai nėra asmenų, galinčių laikyti šį egzaminą.

Egzamino komisijos posėdžiui pirmininkauja komisijos pirmininkas, o jo nesant – posėdyje dalyvaujantis vyriausias pagal amžių komisijos narys.

Egzaminuojamųjų žinias vertina Egzamino komisija uždarame posėdyje. Pretendentų į teisėjus egzaminas, kurį sudaro dvi dalys – teorinė ir praktinė dalis – laikomas raštu. Dėl

kiekvieno iš egzaminą laikusių asmenų rezultatų Egzamino komisija priima nutarimą.

Egzamino komisiją techniškai patarnauja komisijos sekretorius, kurį skiria Nacionalinės teismų administracijos direktorius.

2010 m. įvyko 6 pretendentų į teisėjus egzaminai, pakviesti 72 asmenys, galintys laikyti egzaminą. Į egzaminą atvyko 59 pretendentai, iš jų egzaminą išlaikė 40, t.y. 68 proc. laikusių egzaminą asmenų.

9.6. PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS ATRANKOS KOMISIJOS VEIKLA 2010 METAIS

Pretendentų į teisėjus atrankos komisija (toliau – Atrankos komisija) – pagal Teismų įstatymo 55¹ straipsnio nuostatas sudaryta komisija, kurios tikslas – padėti Respublikos Prezidentei atrinkti tinkamiausius kandidatus teismų teisėjų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų pareigoms užimti.

Atrankos komisija vykdo šias atrankas: pretendentų į apylinkės teismo teisėjų vietas, teisėjų karjeros siekiančių asmenų, t.y. pretendentų į apygardos teismo, apygardos administracinio teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo

administracinio teismo teisėjų vietas, teisėjų, siekiančių karjeros tos pačios pakopos teismuose, t.y. pretendentų į apylinkės teismo, apygardos teismo, apygardos administracinio teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko, pirmininko pavaduotojo, skyriaus pirmininko pareigas, teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą, taip pat ir teisėjų, pageidaujančių būti paskirtais į žemesnės pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos žemesnės pakopos teis-

mą, bei buvusių bet kurio aukštesnės pakopos teismo teisėjų, atleistų iš pareigų savo noru, išrinktų į kitas pareigas arba jų sutikimu perkeltų į kitą darbą.

Atrankos komisiją techniškai aptarnauja komisijos sekretorius, kurį skiria Nacionalinės teismų administracijos direktorius.

2010 metais buvo surengta 17 Atrankos komisijos posėdžių, Respublikos Prezidentei pateiktos 32 išvados dėl pretendentų į teismų teisėjų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų ir skyrių pirmininkų vietas.

9.7. NUOLATINĖS TEISĖJŲ VEIKLOS VERTINIMO KOMISIJOS VEIKLA 2010 METAIS

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija prie Teisėjų tarybos (toliau – Vertinimo komisija) – Teisėjų tarybos įgaliojimų laikui sudaryta komisija, kuri vertina teisėjų veiklos kokybę ir veiksmingumą, padeda nustatyti jų profesinės, organizacinės ir administracinės veiklos trūkumus, kurie lemia būtinumą šiems asmenims kelti kvalifikaciją ir tobulinti savo profesionalumą.

Vertinimo komisijos tikslas – išsiaiškinti teisėjų, teismų pirmininkų, jų pavaduotojų, skyrių pirmininkų profesinių žinių ir įgūdžių lygį, gebėjimus teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktikoje, dalyvauti administraciniame teismo darbe ir jį organizuoti, išsiaiškinti stipriąsias ir silpnąsias teisėjų veiklos sritis. Vertinant teisėjų veiklą, atsižvelgiama į kiekybinius ir

kokybinius teisėjo profesinės veiklos rodiklius, į dalykines ir asmenines teisėjo savybes, į jurisdikcinę ir nejurisdikcinę teisėjo veiklą.

Vertinimo komisijos veiklą reglamentuoja Teismų įstatymas, Teisėjų tarybos patvirtinti Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatai ir Teisėjų veiklos vertinimo tvarkos aprašas.

2010 metais įvyko 18 periodinio ir neeilinio teisėjų veiklos vertinimo posėdžių, kuriuose įvertinta 216 teisėjų veikla. Dauguma šalies teisėjų dirba gerai, jų veikloje nenustatyta esmi-

nių trūkumų, tačiau dėl dviejų Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjų nuštatytų darbinės veiklos trūkumų nagrinėjant administracinių teisės pažeidimų bylas buvo kreiptasi į Teisėjų

etikos ir drausmės komisiją, o įvertinus vienos Kauno miesto apylinkės teismo teisėjos profesinę veiklą, konstatuota, jog jos jurisdikcinė veikla neatitinka įstatymo reikalavimų.

10. TEISMINĖ MEDIACIJA LIETUVOJE

Ginčų sureguliuavimo procedūra, kurios paskirtis yra padėti šalims bylose išspręsti ginčą taikiai tarpininkaujant vienam ar keliems mediatoriams, vadinama **teisimine mediacija**. Teisminę mediaciją vykdo mediatoriai – specialiai apmokyti teisėjai, teisėjų padėjėjai arba kiti atitinkamą kvalifikaciją turintys asmenys, kurie yra įtraukti į Teisėjų tarybos sudarytos Darbo grupės bandomojo teisminės mediacijos projekto įgyvendinimo koordinavimui ir jo rezultatų vertinimui (toliau – Darbo grupė) patvirtintą Teismo mediatorių sąrašą, kuris skelbiamas Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje www.teismai.lt.

Teisminės mediacijos instituto inkorporavimą į šalies teismų sistemą paskatino tendencingai ir intensyviai didėjantis civilinių bylų skaičius teismuose. 2005 m. Teismų taryba priėmė nutarimą, kuriuo nusprendė pradėti vykdyti teisminės mediacijos bandomąjį projektą Lietuvoje. Šiuo nutarimu buvo patvirtintos Teisminės mediacijos taisyklės bei Darbo grupės sudėtis, kurią sudarė 3 teisėjai, Teisingumo ministerijos atstovas, Nacionalinės teismų administracijos atstovas, teisėjo patarėjas ir teisėjo padėjėjas. Bandomojo teisminės mediacijos projekto pradžia – 2006 m. sausio 26 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme. 2007 m. Teisėjų taryba nutarimu patvirtino šio projekto plėtrą į prisijungti pageidavusius teismus bei naujos sudėties Darbo grupę, kurią sudarė 6 teisėjai, teisėjo padėjėjas, Teisingumo

ministerijos atstovas, Nacionalinės teismų administracijos atstovas bei teisininkas – universiteto lektorius.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. prisijungus dar daugiau teismų, projektas buvo vykdomas beveik dvidešimtyje Lietuvos teismų. 2010 m. liepos mėn. vykusiam Darbo grupės susitikime buvo svarstytas siūlymas įtvirtinti galimybę teisminę mediaciją civilinėse bylose vykdyti visuose šalies teismuose, kad šių paslaugų prieinamumas būtų įmanomas asmenims nepriklausomai nuo šalies rajono. 2011 metų sausio mėn. Teisėjų tarybos posėdyje buvo pritarta šiam siūlymui.

Teisminės mediacijos tvarka

Kodėl verta ginčą nagrinėti taikiu būdu? Teisminės mediacijos institutas sietinas ne tik su lėšų taupymu, bet ir su civilinio proceso efektyvumo principu, kuris yra sietinas su žmogaus teisėmis į greitą ir teisingą teismą, taip pat, jog bylos būtų išnagrinėjamos per įmanomai trumpiausią laiką. Teisminė mediacija yra nemokama paslauga. Teisminės mediacijos procedūrą užbaigus taikiu susitarimu gražinama 75 procentai sumokėto žyminio mokesčio. Sprendžiant ginčą šiuo būdu, šalis kontroliuoja ginčo sprendimo eigą ir rezultatus, be to, patiria mažiau priešiško viena kitos atžvilgiu. Todėl, sprendžiant ginčą teisminės mediacijos būdu, tikėtinas bylos šalių gerų santykių ir abipusės pagarbos atkūrimas, o išsprendus ginčą taikiai atsiranda didesnė tikimybė, kad jis bus vykdomas gera valia, be prievartinių priemonių. Atkreiptinas dėmesys,

kad sprendžiant ginčą teisminės mediacijos būdu yra užtikrinamas konfidencialumas, taip pat bet kuri šalis gali pasitraukti iš teisminės mediacijos procedūrų, nenurodydama pasitraukimo priežasčių.

Teisminę mediaciją galima vadinti efektyviu ginčų sprendimo būdu, kadangi numatyta bendra posėdžių trukmė iki 4 valandų, kurių metu tarpininkaujant teismo mediatoriumi, atskleidžiamos ginčo priežastys, suvaldomos šalių emocijos, stengiamasi suderinti šalių reikalavimus. Ginčas gali būti išspręstas per itin trumpą laiką ir dėl procedūros paprastumo: posėdžiai neprotokoluojami, tokiu būdu užtikrinant šalių pareikštos informacijos konfidencialumą; taip pat šios informacijos negalima panaudoti vėliau teismo posėdžių metu, jeigu bylą nepavykus išspręsti taikiu būdu, ji gražinama teisėjui nagrinėti toliau teismine tvarka. Apibendrinant galima teigti, kad teisminės mediacijos būdu sprendžiamo konflikto sėkmė priklauso nuo šalių valios, požiūrio, principų bei teismo mediatoriaus, kaip derybininko ir tairintojo, kompetencijos.

Teisminės mediacijos tvarką reglamentuoja Teisėjų tarybos patvirtintos Teisminės mediacijos taisyklės. Pasiūlyti perduoti ginčą

teisminei mediacijai gali civilinę bylą nagrinėjantis teisėjas arba šį norą gali pareikšti bet kuris dalyvaujantis byloje asmuo. Perduodant ginčą teisminei mediacijai teisėjas išaiškina šalims teisminės mediacijos proceso esmę. Dėl mediatoriaus skyrimo ir pakeitimo sprendžia teismo pirmininkas, teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas arba jų paskirtas teisėjas. Prireikus gali būti skiriami du mediatoriai. Skiriant mediatorių įvertinama šalių nuomonė, pareikšta prašant arba sutinkant ginčą perduoti teisminei mediacijai.

Teisminės mediacijos metu gali dalyvauti tik proceso šalys, tretieji asmenys ir jų atstovai. Abiejų šalių prašymu arba sutikimu teisminės mediacijos metu gali dalyvauti ir kiti asmenys, kurių dalyvavimas gali padėti išspręsti ginčą.

Teisminės mediacijos procedūra baigiama, kai šalys susitaria dėl ginčo dalyko bei pasirašo taikos sutartį, kurią tvirtina bylą nagrinėjantis teisėjas.

Teisminė mediacija taip pat baigiama, jeigu:

1. Bet kuri šalis pasitraukia iš teisminės mediacijos procedūrų;
2. Per nustatytą teisminės mediacijos trukmės laiką arba pratęstą laiką nepasiekiamas taikus susitarimas dėl ginčo pabaigos;
3. Nustatoma, kad šalis prašymą perduoti ginčą spręsti teisminei mediacijai pareiškė nesąžiningai arba nesąžiningai naudojasi teismine mediacija, arba jos metu reiškia nesąžiningus prašymus.

Baigus teisminę mediaciją išvardytais būdais ir neišsprendus ginčo bendru sutarimu, civilinė byla grąžinama ją perdavusiam teisėjui ir ginčas toliau nagrinėjamas ginčo teiseną.

Teisminės mediacijos projekto vykdymo pažanga 2010 metais

- 2010 m. liepos mėn. Darbo grupės nariai buvo susirinkę apsvarstyti naujas galimybes ir kryptis siekiant toliau plėtoti teisminę mediaciją. Buvo nutarta reglamentuoti asmenų įrašymą į teismo mediatorių sąrašą, rengti mediacijos kursus norintiems tapti naujais mediatoriais, organizuoti esamų teismo mediatorių susirinkimą, aktyviau informuoti visuomenę apie šį taikų ginčų sprendimo būdą.
- 2010 m. Darbo grupė parengė Asmenų įrašymo į teismo mediatorių sąrašą tvarkos aprašo projektą, kuris buvo pateiktas susipažinti gruodžio 17 d. Teisėjų tarybos posėdyje. Tame pačiame posėdyje buvo pateiktas siūlymas įtraukti į Projektą visus bendrosios kompetencijos šalies teismus. Šių ir kitų siūlymų sprendimai priimti 2011 metų sausio mėn. Teisėjų tarybos posėdyje.
- 2010 m. teismai, Nacionalinė teismų administracija ir Teisingumo ministerija aktyviai bendradarbiavo mediacijos klausimais: teiktos pastabos ir pasiūlymai Teisingumo ministerijai dėl Lietuvos Respubli-

kos Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymo pakeitimo projekto, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatų, reglamentuojančių sutaikinimo procedūras, pakeitimo.

- 2010 m. lapkričio 16–17 d. Nacionalinė teismų administracija kartu su Teisėjų padėjėjų asociacija surengė dviejų dienų trukmės intensyvius mediacijos mokymus, kurių metu lektorai dalyvius mokė šios disciplinos teorijos, buvo atliekamos praktinės užduotys. Po šių mokymų prašymus įtraukti į teismo mediatorių sąrašą iki 2010 m. gruodžio 31 d. pateikė 5 asmenys.
- 2010 m. gruodžio 17 d. Nacionalinėje teismų administracijoje lankėsi Norvegijos Karalystės Nacionalinės teismų administracijos atstovai, kurie supažindino susitikimo dalyvius su jau daugiau kaip 10 metų Norvegijoje sėkmingai įdiegtu teisminės mediacijos modeliu, kuris labai dažnai taikomas sprendžiant civilines bylas ir padėjo žymiai sumažinti teismų darbo krūvį. Susitikime buvo aptartos tolimesnio bendradarbiavimo galimybės 2011 metais siekiant vykdyti tarptautinius mediacijos mokymus, dalintis gerąja patirtimi.

11. TEISMŲ INFORMACINĖS SISTEMOS LITEKO PLĖTRA

Nuo 2005 m. Lietuvos Respublikos teismuose įdiegta ir veikia teismų informacinė sistema LITEKO (toliau – LITEKO). LITEKO yra teismų veiklai reikalingų dokumentų bei duomenų registravimo, kaupimo, tvarkymo, paieškos, teismų sprendimų ir statistinių rodiklių kaupimo, apdorojimo ir teikimo, teismų darbo automatizavimo sistema, kuri veikia naudojant kompiuterius, standartines ir taikomąsias programas, duomenų bazes, duomenų perdavimo tinklus.

LITEKO objektai – informacija apie teismo proceso dalyvius, procesiniai dokumentai, informacija apie bylos nagrinėjimo eigą (elektroninės bylų kortelės), informacija apie bylos nagrinėjimo rezultatus, informacija apie sistemos tvarkytojo darbuotojus, turinčius informacinės sistemos tvarkymo teises.

LITEKO pagrindinės funkcijos – teismų gautų procesinių dokumentų registravimas ir apskaita; bylų

nagrinėjimo eigos registravimas; teismo procesui reikalingų dokumentų ir duomenų paieška, rinkimas, sisteminimas; procesinių dokumentų rengimas ir teikimas byloje dalyvaujantiems asmenims; teismų sprendimų, teismų veiklos statistinių rodiklių kaupimas, apdorojimas ir teikimas; LITEKO duomenų apie objektus saugojimas, sisteminimas ir teikimas (skelbimas) šių nuostatų numatyta tvarka; teismų darbo automatizavimas ir efektyvinimas.

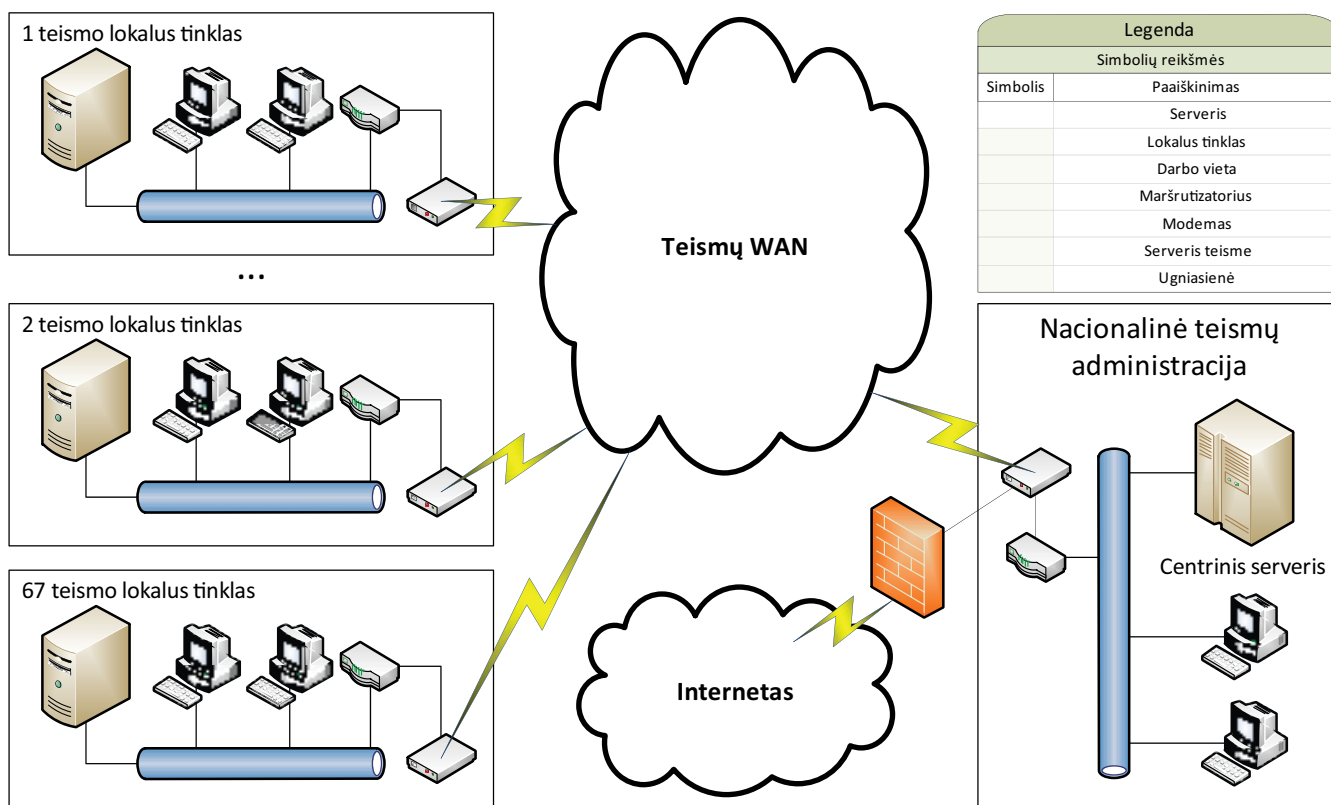
Administracija, pagal teisės akty jai nustatytą kompetenciją, užtikrina nenutrūkstamą teismų informacinės sistemos veiklą, tvarko LITEKO centrinę duomenų bazę ir jos archyvą, kaupia ir saugo iš vietinių duomenų bazių tvarkytojų gautus LITEKO duomenis, tvarko centrinėje duomenų bazėje kaupiamus duomenis, klasifikatorius ir juos centralizuotai atnaujina vietinėse duomenų bazėse, užtikrina centrinės duomenų bazės duomenų saugų perdavimą tinklais,

aptarnauja programinę tinklo įrangą ir kt.

Taip pat, pagal Teismų įstatymo 128 straipsnio 5 dalį Administracija yra investicijų, susijusių su informacinėmis sistemomis, valdytoja. Nuo 2009 m. sausio 1 d. Administracija iš Teisingumo ministerijos perėmė su teismų informacinėmis sistemomis susijusių investicijų valdymą, taip pat perėmė teismų informacinių sistemų administravimo lėšas, nors administravimo ir priežiūros funkcijas pradėjo vykdyti žymiai anksčiau.

LITEKO infrastruktūra

Iki 2010 metų LITEKO buvo decentralizuota sistema, susidedanti iš 68 geografiškai nutolusių padalinių – 67 teismų ir Administracijos. Visi teismai sujungti su Administracija, kurioje yra centrinis sistemos mazgas su centrine sistemos duomenų baze, išėjimo į internetą vartais, tinklo saugumo sistema. Pagrindinė saugumo sistemos dalis ugniasienė.

Kiekviename teisme yra vietinis serveris, kuriame yra registruojama teismo informacija. Ši informacija kartą į parą yra replikuojama į centrinį serverį.

2010 metais buvo pradėtas vykdyti centralizacijos projektas, po kurio teismuose nebeliks vietinių serverių ir visų teismų darbuotojai naudosis LITEKO iš NTA centrinio serverio. LITEKO centralizacija atpigina visos sistemos kainą, padidina sistemos saugumą, palengvina jos administravimo darbus bei sumažina šių darbų kainą, žymiai supaprastina sistemos atnaujinimo diegimus. Iki metų pabaigos buvo atlikti teismų informacinės sistemos techninės dalies centralizacijos darbai - sukurtas naujos konfigūracijos centrinis sistemos mazgas, kuris baigus sistemos programinės dalies modifikaciją leis pereiti prie centralizuoto teismų informacinės sistemos modelio.

2010 metais taip pat buvo vykdomi LITEKO programinės dalies plėtros darbai. Pagrindinis dėmesys buvo skirtas Teismo įsakymo išdavimo automatizavimo modulio įdiegimui. Šis modulis suteikia galimybę proceso dalyviams pateikti pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo elektroniniu būdu, o teismams leidžia parengti ir išduoti teismo įsakymus automatiškai būdu. Tačiau platesnį šio modulio praktinį taikymą kol kas stabdo procesiniuose teisės aktuose neįtvirtinta

norma, kad teismai privalo priimti šalių procesinius dokumentus, pateikiamus elektroniniu būdu ir kai kurie teismai elektroniniu būdu pateikiamus pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo atsisako priimti.

Antrasis modulis, kuris buvo įdiegtas 2010 metais yra ikiteisminio tyrimo procesinių dokumentų ir ikiteisminio tyrimo teisėjų veiksmų registracijos modulis. Šis modulis yra Bylų registravimo ir apskaitos modulio dalis, skirta siauros teismo proceso dalies registracijai LITEKO.

Atsižvelgiant į Teisėjų tarybos 2009 m. birželio 29 d. protokolinį sprendimą dėl LITEKO programinės dalies plėtros kryptį, 2010 metais didelis dėmesys buvo skiriamas galimybių sukurti elektronines paslaugas, elektronines sąveikos priemone su proceso šalimis ir kitomis įstaigomis realizacijai. Administracija, kaip teismų informacinės sistemos valdytoja ir tvarkytoja, 2010 metais pateikė paraišką Europos struktūrinių fondų paramai gauti ir metų gale, gavusi šią paramą, pradėjo vykdyti LITEKO plėtros projektą, kuriuo būtų įgyvendintas elektroninių paslaugų paketas – eTeismas. Realizavus šį projektą, dalis teismų teikiamų paslaugų bus perkelta į elektroninę erdvę, o tai sudarys galimybę gyventojams ir verslo subjektams elektroniniu būdu atlikti veiksmus, įgyvendinant

jų teises kreiptis į teismą, susipažinti su bylos medžiaga, teismo posėdžių garso įrašais.

2010 metų pradžioje buvo organizuota teismų apklausa dėl LITEKO trūkumų ir klaidų, atlikta šios apklausos analizė, kurios pagrindu parengtas šių trūkumų šalinimo planas. Metų bėgyje šis planas buvo nuosekliai įgyvendinamas, tuo palaipsniui tobulinant LITEKO.

Reikia pažymėti, kad LITEKO ataskaitiniais metais tapo įrankiu, kuriuo vis plačiau naudojamosi kontroliuojant teismų darbą, stebint, ar teismai savalaikiai, tiksliai registruoja informaciją LITEKO. Tam tikrų kontrolinių pjūvių pagrindu administracijos vadovybei, Teisėjų tarybai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkui bei teismams pateikti įvairiapusiai duomenys apie tai, kaip teisingai, tiksliai bei išsamiai teismai registruoja privalomą įvesti į sistemą informaciją, ar reikiamai naudojasi bylų skirstymo programa. Tokia kontrolė leidžia atskleisti organizacinius teismų veiklos trūkumus, laiku imtis priemonių jų ištaisymui.

Pažymėtina, kad pastaraisiais metais išaugo LITEKO sistemos duomenų poreikis, jos duomenimis naudojasi jau ne vienas išorinis sistemos vartotojas. Vartotojų, turinčių galimybę prisijungti prie LITEKO, skaičius nuolat didėja: 2008 m. – 16, 2009 m. – 44, o 2010 m. – 95.

Blank lined writing area consisting of 20 horizontal lines.

Blank lined writing area consisting of 20 horizontal lines.

